

Norges Bowlingforbund

www.bowling.no

Oppdatert 10. september 2024

Ajournført per 25.08.2024

LOVHEFTE

INNHold

AJOURFØRT PER 25.08.2024.....	1
KAPITTEL 1 - LOVEN.....	8
1.1. Formål.....	8
1.2. Organisasjon	8
1.3. Oppgaver og myndighet	8
1.4. Medlemskap, kontingent og avgifter	8
1.5. Kjønnfordeling.....	9
1.6. Regler om stemmerett, valgbarhet og forslagsrett mv.....	9
1.7. Inhabilitet.....	9
1.8. Vedtaksførhet, flertallskrav og protokoll	9
1.9. Refusjon av utgifter og godtgjørelse.....	9
1.10. Regnskap og revisjon mv.	9
1.11. Særforbundstinget	9
1.12. Møterett, talerett, forslagsrett og stemmerett.....	9
1.13. Særforbundstingets oppgaver	11
1.14. Særforbundets styre	12
1.15. Kontrollutvalg, valgkomité og øvrige tingvalgte organer.....	13
1.16. Alminnelige disiplinærforføyninger, sanksjoner og straff.....	14
1.17. Avtaler og samarbeid mellom særforbundet og næringslivet	14
1.18. Idrettens markeds-, medie- og arrangementsrettigheter.....	14
1.19. Lovendring	15
1.20. Oppløsning, utmelding mv.	15
KAPITTEL 2 - SPILLEREGLER.....	16
2.1 Definisjoner.....	16
2.2 Spilletyper	17
2.3 Gyldig slag – kjeplene teller	17
2.4 Gyldig slag – kjeplene teller ikke	18
2.5 Andre kjeplereelaterte hendelser	18
2.6 Ugyldig slag.....	18
2.7 Spill på feil bane.....	19
2.8 Overtramp	19
2.9 Provisorisk rute.....	19
2.10 Bowlingkule - endre overflate.....	20
2.11 Ansatsen må ikke tilsmusses.....	20
2.12 Feil på spilleskjema	20
2.13 Tilleggsregler for turneringer	20
KAPITTEL 3 - UTSTYRSMANUAL	21
Baner 21	
3.1 Introduksjon.....	21
3.2 Konstruksjon	21
3.3 Ansats	21
3.4 Overtrampslinje og overtrampskontroll.....	21
3.5 Lengde og bredde	22
3.6 Overflate	22
3.7 Merker og markeringer	22
3.8 Kjepleområdet.....	23
3.9 Kjeplereisemaskin.....	23
3.10 Krav til oljing	23
Kjeglere 23	
3.11 Materiale	23
3.12 Vekt.....	23
3.13 Overflate.....	24
3.14 Utforming og størrrelse	24
3.15 Vedlikehold	24
Kuler 24	
3.16 Markeringer	24
3.17 Materiale	24
3.18 Overflate	25
3.19 Vekt og størrrelse	25

3.20	Hardhet.....	25
3.21	Rengjøring / vask	25
3.22	Hjelpemidler	25
3.23	Mekaniske hjelpemidler.....	25
3.24	Pluggger, utsmykninger og logoer	26
3.25	Tilvirkningsspesifikasjoner	26
3.26	Boring	26
3.27	Vekt.....	26
3.28	Sjekkpunkter ved kulekontroll	27
3.29	Kulesjekk	27

KAPITTEL 4 - KONKURRANSEBESTEMMELSER 28

4.1	Definisjoner.....	28
4.2	Konkurranse/Arrangement	28
Klubb	28	
4.3	Klubbavgift.....	28
Spiller	28	
4.4	Medlemskap / konkurranselisens	28
4.5	Startberettigelse	29
4.6	Fristilling, utmelding, overgang.....	29
4.7	Søking av spillere	30
4.8	Aldersbestemte klasser.....	30
4.9	Rankingklasser	31
4.10	Handikap.....	32
4.11	Barneidrett.....	32
4.12	Barn U-11.....	34
4.13	Barn U-13.....	34
4.14	Junior	35
Anlegg og utstyr	35	
4.15	Godkjenning av anlegg.....	35
4.16	Personlig utstyr regulert av IBF/ USBC	35
4.17	Klubbdrakt	36
4.18	Personlig utstyr.....	37
Turnering.....	37	
4.19	Turneringskategorier	37
4.20	Turneringstyper.....	38
4.21	Godkjenning.....	38
4.22	Terminfesting.....	39
4.23	Innbydelse.....	39
4.24	Avgifter	40
4.25	Forberedelse	41
Arrangementet	42	
4.26	Bestemmelser for konkurranseområdet.....	42
4.27	Arrangør – plikter og ansvar	43
4.28	Turneringsleder.....	44
4.29	Skriver/protokollfører	44
4.30	Digitale spilleskjema.....	45
Spillet	45	
4.31	Påmelding/oppmøte	45
4.32	Gjenstart	45
4.33	Finale deltakelse	46
4.34	Kåring av vinner	46
4.35	Avbrutt spill	47
4.36	Irettesettelse.....	47
4.37	Vikeplikt, spilleplikt etc.	47
Finaleformer	48	
4.38	Retningslinjer for Round Robin.....	48
4.39	Retningslinjer for PP-spill	48
4.40	Retningslinjer for stegfinale	49
4.41	Retningslinjer for Bakers system.....	49
4.42	Retningslinjer for andre finaleformer.....	50

KAPITTEL 5 - REGLEMENT FOR LANDSLIGA 52

Definisjoner	52
5.1 Ansvar for landsliga.....	52

5.2	Seriekomiteen	52
5.3	Ligasystemet	52
5.4	Grunnprinsipper for opp- og nedrykk	52
	Dameligaen	53
A)	Oppsett og kamper	53
B)	Sluttspill	53
C)	Opprykk / nedrykk ved flere divisjoner	53
D)	Oljeprofil	53
E)	Haller og betaling	53
5.5	Eliteserien damer	53
5.6	1. divisjon damer	54
5.7	2. divisjon damer	54
	Ligaen	54
5.8	Eliteserien	54
5.9	1. divisjon	54
5.10	2. divisjon	54
5.11	3. divisjon	55
	Fellesbestemmelser	55
5.12	Påmelding	55
5.13	Samarbeidslag	56
5.14	Reisefordeling	56
5.15	Kontaktperson	56
5.16	Lagleder	57
5.17	Terminfesting	57
5.18	Problem med avviklingen	58
5.19	Lagsammensetning	58
5.20	Nominering av lag	59
5.21	Oppsett og kamper	60
5.22	Innmelding av resultat	62
	Spillesystem	62
5.23	Spillesystem Eliteserien	62
5.24	Spillesystem Dameligaen og øvrige divisjoner i Ligaen	63
5.25	Spillerrekkefølge	63
	Poengberegning, tabell, premiering	63
5.26	Poengberegning	63
5.27	Tabellen	64
5.28	Premiering	64
	Kvalifiseringsspill	64
5.29	Kvalifiseringsspill	64
5.30	Finalespill i Dameligaen	65

KAPITTEL 6 - BESTEMMELSER FOR NORGESMESTERSKAP 66

	Fellesbestemmelser	66
6.1	Norgesmesterskap	66
6.2	Deltakere	66
6.3	Arrangør	66
6.4	Arena	67
6.5	Innbydelse	67
6.6	Arrangement	67
6.7	Kuler	67
6.8	Finalespill	68
	Norgesmesterskap for junior	68
6.9	NM Junior sgl/dbl	68
6.10	Klasseinndeling	68
6.11	Arrangement	69
6.12	Premiering	69
	Norgesmesterskap for ungdom	69
6.13	NM Ungdom sgl/dbl	69
6.14	Klasseinndeling	69
6.15	Arrangement	69
6.16	Premiering	70
	Norgesmesterskap Singel/dobbel	70
6.17	NM Singel/dobbel	70
6.18	Klasseinndeling	70
6.19	Arrangement	70

6.20	Dobbelkonkurransen	71
6.21	Premiering	71
6.22	Kongepokal	71
	Norgesmesterskap for veteraner	72
6.23	NM Veteran sgl/dbl	72
6.24	Klasseinndeling	72
6.25	Arrangement	72
6.26	Premiering	73
	Norgesmesterskap for klubblag	73
6.27	NM Klubblag	73
6.28	Klasseinndeling	73
6.29	Arrangement	73
6.30	Premiering	74
	Norgesmesterskap for veteran klubblag	74
6.31	NM Veteran klubblag	74
6.32	Arrangement	74
6.33	Premiering	75
	Norgesmesterskap for døve og hørselshemmede	75
6.34	NM Døve og hørselshemmede	75
6.35	Klasseinndeling	75
6.36	Arrangement	75
6.37	Premiering	76
KAPITTEL 7 - BESTEMMELSER FOR ANDRE NBF MESTERSKAP		77
	Fellesbestemmelser	77
7.1	Andre NBF Mesterskap	77
7.2	Arrangør	77
7.3	Arena	77
7.4	Innbydelse	77
7.5	Arrangement	77
7.6	Finalespill	78
	Åpent Norsk mesterskap	78
7.7	Åpent Norsk mesterskap	78
KAPITTEL 8 - STATUTTER FOR NORSKE REKORDER		79
8.1	Rekordsettere	79
8.2	Arrangement	79
8.3	Rekordklasser	79
8.4	Godkjenning	79
8.5	Rekorddistanser	79
8.6	Rekord på 1 serie	80
8.7	Rekorder i dobbel	80
8.8	Rekord for lag	80
8.9	Gyldighet	80
8.10	Offentliggjøring	80
8.11	Protest	80
8.12	Tidligere norske rekorder	80
KAPITTEL 9 - PREMIEBESTEMMELSER		81
9.1	Turnering	81
9.2	Mesterskap	81
9.3	Godtgjørelser	81
9.4	Startavgift	81
9.5	Premier	81
9.6	Sanksjoner	81
KAPITTEL 10 - REKLAME, AVTALER M.M.		82
10.1	Bruk av reklame	82
10.2	Bruk av reklame på spillerantrekk	82
10.3	Sendeaftaler med radio/TV	82
10.4	Forbundsstyrets kontroll	83
10.5	Dømmende myndighet	83
10.6	Endringer	83
KAPITTEL 11 - BRUK AV JURY I BOWLINGARRANGEMENT		84

11.1	Krav om jury.....	84
11.2	Sammensetning av jury.....	84
11.3	Valg av jury	84
11.4	Krav til jurymedlemmer	84
11.5	Tilgjengelighet.....	84
11.6	Funksjon.....	84
11.7	Protest på turneringsledelse	85
KAPITTEL 12 - MERKEBESTEMMELSER		86
12.1	300-merket	86
12.2	Landslagsmerket	86
12.3	Storbowlermerket	86
12.4	Superbowlmerket	88
12.5	Bragdmerket	88
12.6	Årets bowler	89
12.7	Forbundets hedersdiplom	89
12.8	Hederstegn i sølv	89
12.9	Hederstegn i gull	90
KAPITTEL 13 - PROTEST-, SANKSJONS- OG STRAFFEBESTEMMELSER		91
I	Rettsgrunnlag.....	91
13.1	Formål og hjemmel.....	91
13.2	Endringer	91
13.3	Rettsinstans	91
13.4	Definisjoner.....	91
II	Sanksjoner som ikke er straff.....	93
13.5	Alminnelige disiplinærforføyninger jf. NIFs lov § 11-1.....	93
13.6	Sanksjon etter NBFs protest-, sanksjons- og straffebestemmelser	93
13.7	Bøter/gebyr.....	93
13.8	NBFs påtaleorgan	93
13.9	NBFs domsorgan.....	94
13.10	Protest	94
13.11	Protestfrist	94
13.12	Protestinstans	94
13.13	Protestgebyr	95
13.14	Anke.....	95
13.15	Ankefrist.....	95
13.16	Ankeinstans.....	95
13.17	Ankegebyr.....	95
13.18	Formelle krav	95
13.19	Retningslinjer for avgjørelse	95
13.20	Vedtak og ankeadgang.....	96
13.21	Tilbakebetaling av gebyr	96
III	Straff jf. NIFs lov §§ 11-3 → 11-10 og 11-12 →11-19.....	96
13.22	Virkeområde for straffebestemmelsene	96
13.23	Straffebelagte handlinger/unnlaterseer jf. NIFs lov § 11-4.....	96
13.24	Skyld.....	97
13.25	Forsøk/medvirkning	97
13.26	Straff	97
13.27	Påtaleunnlaterseer.....	97
13.28	Suspensjon	98
13.29	Foreldelse	98
13.30	Saksbehandling	98
13.31	Overordnet organisasjonsledds kompetanse.....	99
13.32	Oppnevning av forsvarer og dekning av saksomkostninger	99
13.33	Straffens ikrafttreden.....	100
13.34	Overprøving	100
13.35	Offentliggjøring	100
13.36	Gjenopptagelse	101
13.37	Benådning.....	101
KAPITTEL 14 - REGLEMENT FOR VETERANLIGA		102
14.1	Veteranliga.....	102
14.2	Deltaking.....	102

14.3	Spilleform og avvikling	102
14.4	Resultatrapportering	103
KAPITTEL 15 - INSTRUKSER		104
15.1	Instruks og mandat for NBFs Forbundsstyre	104
15.2	Instruks og mandat for NBFs Kontrollkomité	107
15.3	Instruks og mandat for NBFs Lovkomité	109
15.4	Instruks og mandat for NBFs Ankeutvalg	112
15.5	Instruks og mandat for NBFs Sanksjonsutvalg	115
15.6	Instruks og mandat for NBFs Seriekomité	118
15.7	Instruks og mandat for NBFs Teknisk komité	122
15.8	Instruks og mandat for NBFs Inkluderingsutvalg	125
15.9	Instruks og mandat for NBFs Ungdomsutvalg	128
15.10	Instruks og mandat for NBFs Veteranutvalg	130
15.11	Instruks og mandat for NBFs Utvalg for døve og hørselshemmede	132
15.12	Instruks og mandat for NBFs Draktutvalg	134
15.13	Instruks og mandat for NBFs Valgkomité	136

KAPITTEL 1 - LOVEN

Lov for Norges Bowlingforbund (NBF), stiftet 3. oktober 1962.

Sist endret : 2024-08-25.

1.1. Formål

1.1.1 NBFs formål er å fremme bowlingidretten i Norge, og representere idretten internasjonalt. Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på de verdier som er vedtatt av Idrettstinget.

1.2. Organisasjon

1.2.1 NBF er en sammenslutning av alle idrettslag og klubber som organiserer bowlingidretten og som er medlemmer av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). NBF organiserer idrettslagene og klubbene i særkretser/regioner.

1.2.2 Særkretser for bowling kan opprettes av Forbundsstyret i NBF når det er minst 5 idrettslag eller klubber som organiserer bowlingidrett innenfor et geografisk område. Forbundsstyret fastsetter bowlingkretsenes grenser.

1.2.3 Forbundsstyret kan legge ned bowlingkretser som ikke er aktive, eventuelt slå dem sammen med nabokrets for å skape regioner, etter følgende kriterier: Det må foreligge en søknad om nedleggelse/sammenslåing fra aktuell bowlingkrets eller en klubb i aktuell bowlingkrets. Ved sammenslåing må sammenslåingen godtas av begge bowlingkretser (eventuelt av klubber i ikke aktiv krets).

1.2.4 NBF er medlem av NIF, International Bowling Federation (IBF) og European Tenpin Bowling Federation (ETBF), og skal overholde deres respektive regelverk og vedtak.

1.2.5 For regler om NBFs plikt til å overholde NIFs regelverk og vedtak gjelder [NIFs lov §§ 2-2](#) og [2-3](#).

1.2.6 For regler om opptak av nye idretter samt endring av særforbundets navn, gjelder [NIFs lov § 6-3](#).

1.3. Oppgaver og myndighet

1.3.1 For regler om særforbundets oppgaver og myndighet, gjelder [NIFs lov §§ 6-2](#), samt [NIFs lov §§ 2-2](#) og [2-3](#).

1.3.2 NBF skal utvikle egen aktivitet, organisasjon, økonomi og ansatte slik at det imøtekommer de krav og utfordringer bowlingidrettens medlemmer, norsk idrett og internasjonal idrett stiller.

1.3.3 Samarbeid med idrettsorganisasjoner/utøvere utenfor NIF må være godkjent av og underlagt kontroll av NBF.

1.4. Medlemskap, kontingent og avgifter

1.4.1 Idrettslag som organiserer bowlingidrett og er medlem av NIF, kan søke om å bli medlem i NBF.

1.4.2 Søknad om medlemskap sendes NBF via idrettskretsen. Utmelding skjer på samme måte.

1.4.3 Særforbundet kan fastsette kontingent og avgifter. NBFs forbundsting fastsetter kontingent og avgifter. Idrettslag/-klubber tilsluttet NBF betaler

hvert år en klubbavgift som skal betales innen 10. juni¹. Pensjonistklubber og klubber som blir opptatt i NBF i perioden 15/6 – 31/12 betaler en redusert avgift. Klubber som blir opptatt i NBF etter 1/1 betaler full avgift. Denne gjelder da for innværende og neste sesong. Klubber uten aktive medlemmer kan stå tilsluttet NBF mot å betale en redusert avgift.

- 1.4.4 Skyldig kontingent eller avgifter fastsatt av NBFs forbundsting medfører tap av møterett, stemmerett og forslagsrett til og på særforbundstinget.
- 1.4.5 Forbundsstyret kan frata idrettslag/-klubber medlemskapet i NBF dersom laget/klubben skylder kontingent eller avgift, ikke overholder NIFs eller NBFs regelverk eller vedtak, eller på annen måte vesentlig misligholder sine medlemsforpliktelser.
- 1.4.6 I tillegg til klubbens avgift, må hvert enkelt medlem som ønsker å ta del i aktivt spill, løse en personlig lisens til NBF. Størrelsen på avgiften fastsettes av Forbundstinget.
- 1.5. Kjønnfordeling**
 - 1.5.1 For regler om kjønnfordeling i styre, utvalg mv. og ved representasjon til Idrettstinget, gjelder [NIFs lov § 2-4](#).
- 1.6. Regler om stemmerett, valgbarhet og forslagsrett mv.**
 - 1.6.1 For regler om stemmerett, valgbarhet og forslagsrett, gjelder § 12 og [NIFs lov §§ 2-5, 2-6, 2-7](#).
- 1.7. Inhabilitet**
 - 1.7.1 For regler om inhabilitet, gjelder [NIFs lov § 2-8](#).
- 1.8. Vedtaksførhet, flertallskrav og protokoll**
 - 1.8.1 For regler om vedtaksførhet, flertallskrav og protokoll, gjelder [NIFs lov §§ 2-9](#) og [6-6 \(5\)](#).
- 1.9. Refusjon av utgifter og godtgjørelse**
 - 1.9.1 For regler om refusjon av utgifter og godtgjørelse, gjelder [NIFs lov § 2-10](#).
- 1.10. Regnskap og revisjon mv.**
 - 1.10.1 For regler om regnskap og revisjon mv., gjelder [NIFs lov §§ 1-7, 2-11, 2-13](#) og [2-14](#).
- 1.11. Særforbundstinget**
 - 1.11.1 Særforbundets høyeste myndighet er særforbundstinget som avholdes hvert annet år innen utgangen av april måned.
 - 1.11.2 Ordinært og ekstraordinært forbundsting gjennomføres i samsvar med denne lov og [NIFs lov §§ 2-15, 2-16, 2-17, 2-19, 2-20](#).
 - 1.11.3 Ekstraordinært Forbundsting åpnes av en representant fra Forbundsstyret, som leder møtet inntil dirigent(er) er valgt.
 - 1.11.4 Ekstraordinært Forbundsting ledes av valgt(e) dirigent(er). Dirigenten(e) behøver ikke å være valgt(e) eller oppnevnt(e) representant(er).
- 1.12. Møterett, talerett, forslagsrett og stemmerett**
 - 1.12.1 Forslagsrett til særforbundstinget:
 - a) Forbundsstyret
 - b) Et representasjonsberettiget organisasjonsledd
 - c) Møteberettiget komité/utvalg, i saker som ligger innenfor sitt arbeidsområde

¹ NBF benytter antall medlemmer som har spilt pr. 1. mai foregående sesong som grunnlag for fastsettelse av klubbkontingent.

1.12.2 Møterett, talerett, forslagsrett og stemmerett på særforbundstinget:

a) Forbundsstyret.

Forbundsstyrets fem ordinære medlemmer. Varamedlemmer til Forbundsstyret har stemmerett bare dersom de trer inn for ordinært forbundsstyremedlem.

b) Representanter fra særkretser/regioner og/eller idrettslag/-klubber etter følgende skala:

- Én representant fra hver særkrets.
- Representanter fra bowlingklubbene/-gruppene:
 - Klubber/grupper med 1-25 medlemmer - 1 representant
 - Klubber/grupper med 26-50 medlemmer - 2 representanter
 - Klubber/grupper med over 50 medlemmer - 3 representanter

Representantene må være valgt på ordinært eller ekstraordinært årsmøte/ting, eller oppnevnt av styret.

Representasjon for klubbene beregnes etter antall medlemmer med gyldig lisens registrert på bowling.no per 1. januar samme år som Forbundstinget avholdes, og meddeles organisasjonen samtidig med innkallingen til særforbundstinget.

For representasjonsrett for idrettslag, gjelder [NIFs lov § 10-3 \(1\)](#).

Særforbundsstyret fastsetter hvor stor del av representantenes reiseutgifter som skal dekkes av særforbundet. Reiseutgiftsfordeling kan benyttes.

1.12.3 Møterett, talerett og forslagsrett på særforbundstinget i saker som ligger innenfor utvalgets/komiteens arbeidsområde:

- a) Kontrollutvalgets medlemmer
- b) Valgkomiteens medlemmer
- c) Ledere i øvrige tingvalgte utvalg/komiteer, eventuelt nestleder eller medlem dersom leder er forhindret fra å møte
- d) Lovutvalgets medlemmer
- e) Forbundsstyrets varamedlemmer

1.12.4 Møterett og talerett på særforbundstinget:

- a) Revisor, i saker som ligger innenfor sitt arbeidsområde
- b) Særforbundets generalsekretær
- c) Representant fra NIF
- d) Norsk forening for bowlinghaller har talerett med ett delegat på forbundstinget. Foreningen må være anerkjent av FS som den dominerende foreningen for bowlinghaller i Norge. Foreningen må bestå av minst 10 bowlinghaller med forskjellige eiere. Dersom flere foreninger oppnår krav for anerkjennelse, så anerkjennes den foreningen med flest baner hos medlemshallene.
- e) Forbundstinget kan også beslutte å gi talerett til andre personer.

1.12.5 Forbundsstyrets medlemmer, inklusive varamedlemmene, kan kun representere Forbundsstyret på Forbundstinget. De kan ikke representere underliggende organisasjonsledd som krets, klubb eller komité/utvalg.

1.12.6 Tingvalgt revisor eller medlem av Kontrollutvalget, Lovkomiteen, Ankeutvalget, Sanksjonsutvalget eller Valgkomiteen som møter på Forbundstinget for å representere sin komité/utvalg, kan ikke samtidig møte som representant for et annet organisasjonsledd. Medlemmer og varamedlemmer av nevnte komiteer/utvalg som ikke møter for å representere eller tale på vegne av sin komité/utvalg/funksjon, kan møte som representant for et annet organisasjonsledd.

1.12.7 Alle stemmeberettigede fremmøtte organisasjonsledd er med i reisefordelingsoppsettet. Reise på rimeligste måte legges til grunn. En eventuell felles transport mellom

flyplass/jernbane/fergested og møtested dekkes av NBF. Alle andre utgifter dekkes av det enkelte organisasjonsledd.

1.13. Særforbundstingets oppgaver

1. Godkjenne de fremmøtte representantene
2. Velge dirigent(er)
3. Velge protokollfører(e)
4. Velge to representanter til å underskrive protokollen
5. Godkjenne forretningsorden
6. Godkjenne innkallingen
7. Godkjenne saklisten
8. Behandle beretning for særforbundet, herunder beretninger fra tingvalgte organer
9. Behandle
 - a. særforbundets regnskap i revidert stand
 - b. styrets økonomiske beretning
 - c. kontrollutvalgets beretning
 - d. revisors beretning
10. Behandle saker som fremgår av godkjent sakliste
11.
 - a. Fastsette forbundsstyrets godtgjørelse
 - b. Fastsette kontingent/klubbavgift og personlig lisens
 - c. Fastsette tid og sted for neste Forbundsting
12. Behandle langtidsplan og langtidsbudsjett
13. Engasjere revisor til å revidere særforbundets regnskap, samt fastsette revisors honorar
14. Foreta følgende valg²:
 - a. Særforbundsstyret med leder (President) og nestleder (Visepresident), 3 styremedlemmer og 2 varamedlemmer
 - b. Kontrollutvalg med leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer
 - c. Representanter til Idrettstinget og møter i de organisasjoner særforbundet er tilsluttet eller gi styret fullmakt til å oppnevne representantene
 - d. Valgkomité med leder, 2 medlemmer 1 varamedlem
 - e. Lovkomité med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
 - f. Ankeutvalg med leder, 4 medlemmer og 2 varamedlemmer
 - g. Sanksjonsutvalg med leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer

Forbundstinget skal foreta valg også til følgende komiteer og utvalg. Om Forbundstinget ikke ønsker eller ikke har kandidater nok, trenger de ikke velge hele komiteen/utvalget, men må minimum velge leder. Dersom dette alternativet velges, skal Forbundsstyret oppnevne resterende medlemmer slik at komiteene/utvalgene til enhver tid er fylt opp.

- h. Seriekomité med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- i. Inkluderingsutvalg med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- j. Ungdomsutvalg med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- k. Veteranutvalg med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- l. Utvalg for døve og hørselshemmede med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- m. Eventuelle andre komiteer og utvalg som etter forslag godkjennes og vedtas på Forbundstinget

For særforbundsstyret, kontrollutvalget og valgkomite skal ledere og nestledere velges enkeltvis. Øvrige medlemmer velges samlet. Deretter velges varamedlemmene samlet, og ved skriftlig valg avgjøres rekkefølgen i forhold til stemmetall.

Der det velges flere nestledere/varamedlemmer skal det velges 1. nestleder/varamedlem, 2. nestleder/varamedlem osv. For øvrige valg skal medlemmene velges samlet.

² Dette er minimum av de tillitspersoner som skal velges på Forbundstinget. Tinget kan i tillegg velge andre tillitspersoner det er behov for.

Leder i Ungdomsutvalget tiltrer som fast medlem av Forbundsstyret. Leder må på valgtidspunktet være under 26 år. Forbundsstyret består da av 6 medlemmer og 2 varamedlemmer.

For regler om stemmegivningen på særforbundstinget, gjelder [NIFs lov § 2-21](#).

1.14. Særforbundets styre

1.14.0 Forbundsstyret består av 6 medlemmer:

- De 5 første personene nevnt under § 1.13.14a
- Leder i Ungdomsutvalget

og 2 varamedlemmer valgt under § 1.13.14a.

1.14.1 Særforbundet ledes og forpliktes av styret, som representerer særforbundet utad.

1.14.2 Styret er særforbundets høyeste myndighet mellom særforbundstingene, men visse beslutninger kan kun vedtas av særforbundstinget iht. § 1.17 og [NIFs lov §§ 2-22](#), jf. [6-6 \(5\)](#).

1.14.3 Forvaltningen av, og tilsynet med, alle deler av særforbundets virksomhet hører under styret. Styret skal blant annet sørge for:

- at særforbundets formål ivaretas.
- forsvarlig organisering av særforbundets virksomhet og økonomistyring
- at beslutninger fattes i samsvar med NIFs regelverk og vedtak, særforbundets lov og særforbundstingets vedtak.
- å iverksette Forbundstingets og NIFs vedtak og bestemmelser.
- å forestå NBFs daglige administrasjon, representere NBF utad og utøve dets faglige myndighet.
- å påse at NBFs midler brukes og forvaltes på en forsiktig måte i samsvar med de vedtak som er fattet på Forbundstinget eller av overordnet organisasjonsledd, og sørge for at NBF har en tilfredsstillende organisering av regnskaps- og budsjettfunksjonen, og har en forsvarlig økonomistyring.
- å arbeide med saker som er nevnt under § 1.3.
- å oppnevne utvalg, råd og komiteer etter oppdrag fra Forbundstinget eller som styret finner påkrevet, samt utarbeide mandat/instruks for disse.
- å utarbeide beretning og regnskap (pr. kalenderår) for Forbundstinget, og utarbeide budsjett for kommende tingperiode samt handlingsprogram.
- å utarbeide og godkjenne terminliste i samarbeid med særkretser.
- å opprette nødvendig arkiv og kartotek.

1.14.4 Styret skal føre tilsyn med særforbundets virksomhet og eventuelt daglig ledelse, og kan fastsette instruks for generalsekretæren.

1.14.5 Styret kan oppnevne komiteer/utvalg til ivaretagelse av løpende eller enkeltstående oppgaver, og utarbeide mandat/instruks for disse.

1.14.6 Styret skal oppnevne representanter til Idrettstinget dersom særforbundstinget ikke har valgt representanter.

1.14.7 Styret skal avholde møter når lederen bestemmer det eller minst to styremedlemmer forlanger det.

1.14.8 Forbundsstyret gis mandat til å kunne foreta endringer i de gjeldende bestemmelser, med unntak av:

- a. Kapittel 1, Loven, jf. § 1.19.
- b. Kapittel 10, Reklame, avtaler med mer, jf. § 10.6.
- c. Kapittel 13, Protest-, sanksjons- og straffebestemmelser, jf. § 13.2.

- 1.14.9 Forbundsstyret er ansvarlig for snarest mulig, men senest 2 –to– uker etter vedtak, å sørge for å offentliggjøre endringer i bestemmelsene.
- 1.14.10 NBFs ansatte er administrativt knyttet til Forbundsstyret.
- 1.14.11 Dersom presidenten trekker seg eller faller fra i tingperioden, rykker visepresidenten opp som fungerende president frem til neste Forbundsting. Vedtaket må protokollføres som styrevedtak, og gjøres kjent for forbundets medlemmer.
- 1.14.12 Dersom visepresidenten rykker opp som president, trekker seg eller faller fra i tingperioden, trer 1. varamedlem inn som nytt fast medlem i styret. Deretter kan styret konstituere seg selv og utpeke et av styremedlemmene til fungerende visepresident frem til neste Forbundsting. Dette skal eventuelt skje på et styremøte, der konstitueringen fremkommer i møteinnkallingen som eget punkt på saklisten. Vedtaket må protokollføres som styrevedtak, og gjøres kjent for forbundets medlemmer.
- 1.14.13 Dersom både president og visepresident trekker seg eller faller fra i tingperioden, trer de to varamedlemmene inn som faste medlemmer i styret. Deretter kan styret:
- konstituere seg selv og utpeke fungerende president og visepresident frem til neste Forbundsting blant styremedlemmene. Dette skal skje på et styremøte, der konstitueringen fremkommer i møteinnkallingen som egne punkt på saklisten. Vedtakene må protokollføres som styrevedtak, og gjøres kjent for forbundets medlemmer.
- eller de kan:
- innkalle til Ekstraordinært Forbundsting jf. § 1.11 for nyvalg av president og visepresident. Vedtaket må protokollføres som styrevedtak, og gjøres kjent for forbundets medlemmer.

1.15. Kontrollutvalg, valgkomité og øvrige tingvalgte organer

- 1.15.1 For regler om kontrollutvalget, gjelder [NIFs lov § 2-12](#). Kontrollutvalget arbeider iht. egen instruks vedtatt av særforbundstinget, se kapittel 15.
- 1.15.2 For regler om valgkomiteen, gjelder [NIFs lov § 2-18](#). Valgkomiteen arbeider iht. egen instruks vedtatt av særforbundstinget, se kapittel 15.
- 1.15.3 NBF kan opprette andre faglige utvalg og komiteer i henhold til § 1.13.14 fotnote 2. NBF har følgende komiteer og utvalg:
- Kontrollkomité**, som i tillegg til [NIFs lov § 2-12](#) har følgende oppgaver:
 - Påse at NBFs virksomhet drives i samsvar med forbundets og overordnet organisasjonsledds regelverk og vedtak.
 - Ha et særlig fokus på at NBF har forsvarlig forvaltning og økonomistyring, at dets midler benyttes i samsvar med lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer.
 - Forelegges alle forslag til vedtak som skal behandles på Forbundstinget, og avgi en uttalelse til de saker som ligger innenfor sitt arbeidsområde.
 - Føre protokoll over sine møter, avgi en beretning til Forbundstinget, ha minst ett årlig møte med revisor, og ved behov engasjere revisor for å utføre de revisjonsoppgaver utvalget finner nødvendig.
 - Utføre de oppgaver som fremgår av vedtatt instruks jf. § 15.2.

Kontrollutvalget skal ha tilgang til alle opplysninger, redegjørelser og dokumenter som utvalget anser nødvendig for å utføre sine oppgaver.

- b) **Lovkomité**, som skal holde lovverket oppdatert, gi fortolkninger og avgi uttalelser om NBFs lover og bestemmelser.
- c) **Ankeutvalg**, som skal ta seg av anker på dommer avsagt av Sanksjonsutvalget, og eventuelt forfølge saker videre til NIFs domsutvalg.
- d) **Sanksjonsutvalg**, som skal treffe avgjørelser i forbundets sanksjonssaker jf. § 15.5.14, avsi dommer og foreta straffeutmåling jf. § 15.5.2.
- e) **Seriekomité**, som er ansvarlig for oppsett og arrangering av ligaspillet unntatt veteranligaen, samt å motta klager og protester i den forbindelse jf. § 5.2.4.
- f) **Teknisk komité**, som er ansvarlig for godkjenning og kontroll jf. § 4.15 av anlegg, haller og baner innenfor rammer og bestemmelser fra IBF/USBC.
- g) **Inkluderingsutvalg**, som skal arbeide for at deltakelsen fra underrepresenterte grupper i samfunnet skal økes i norsk bowling.
- h) **Ungdomsutvalg**, som skal jobbe målrettet for å styrke ungdomsidretten innen bowling i Norge. Medlemmer av Ungdomsutvalget må være under 26 år ved valget.
- i) **Veteranutvalg**, som er ansvarlig for oppsett og arrangering av veteranligaen.
- j) **Utvalg for døve og hørselshemmede**, som i samarbeid med Inkluderingsutvalget skal styrke rekrutteringen av flere døve og hørselshemmede, samt stimulere til et hevet sportslig nivå.
- k) **Draktutvalg**, med ansvar for administrering, registrering, godkjenning, journalføring og utvikling av retningslinjer for NBFs kleskode.
- l) **Valgkomité**, ihht [NIFs lov § 2-18](#). Valgkomiteen velges på Forbundstinget på fritt grunnlag, etter innstilling fra Forbundsstyret, og skal legge frem innstilling på kandidater til alle øvrige tillitsverv som skal velges på tinget. Medlem av valgkomité som selv blir kandidat til verv, plikter å tre ut av valgkomiteen, med mindre vedkommende skriftlig meddeler valgkomiteen og forslagsstiller at vedkommende ikke er aktuell for vervet.

Alle komiteer/utvalg skal arbeide ihht sin instruks i kapittel 15.

1.16. Alminnelige disiplinærforføyninger, sanksjoner og straff

1.16.1 For alminnelige disiplinærforføyninger, sanksjoner og straff, gjelder NIFs regelverk og regelverk gitt av særforbundet.

1.16.2 NBF har egne konkurransebestemmelser som gir hjemmel for sanksjoner ved overtredelse, jf. kapittel 13 - Protest, sanksjons- og straffebestemmelser.

1.16.3 For straffesaker og dopingsaker gjelder NIFs regelverk.

1.17. Avtaler og samarbeid mellom særforbundet og næringslivet

1.17.1 For regler om avtaler og samarbeid mellom særforbundet og næringslivet, gjelder [NIFs lov kapittel 13](#) og regelverk gitt av særforbundet.

1.18. Idrettens markeds-, medie- og arrangementsrettigheter

1.18.1 For regler om markeds-, medie- og arrangementsrettigheter, gjelder [NIFs lov kapittel 14](#) og regelverk gitt av særforbundet.

1.19. Lovendring

1.19.1 For regler om lovendring, gjelder [NIFs lov § 2-2](#).

1.19.2 Endringer i reglene om Lovendring og reglene om Oppløsning, utmelding mv. kan ikke vedtas av NBF selv, med mindre endringene følger av NIFs regelverk eller lovnorm.

1.20. Oppløsning, utmelding mv.

1.20.1 For regler om oppløsning, utmelding mv., gjelder [NIFs lov § 6-6](#).

KAPITTEL 2 - SPILLEREGLER

Disse reglene tilsvarer **Universal Playing Rules** gitt av IBF. Disse reglene oppdateres fortløpende av Forbundsstyret og Lovkomiteen når det foreligger endringer.

2.1 Definisjoner

2.1.1 En *serie* består av ti ruter. En spiller slår to slag i hver rute dersom det ikke oppnås en strike. I den tiende ruten slås det tre slag dersom det oppnås strike eller spare på de to første slagene.

2.1.2 På *spilleskjemaet* er hver rute inndelt i 2 mindre delruter øverst, bortsett fra rute 10 som har 3 delruter. Bortsett fra når det blir strike skrives kjeglefall på det første slaget i øvre venstre delrute. På det andre slaget noteres kjeglefall ev. sparetegn (/), dersom alle slås ned, i øvre høyre delrute. Hvis ingen kjepler blir felt på et slag, markeres det med tegnet for miss (-). Dersom det ikke blir strike eller spare, skal pinnefallet etter de to slagene fylles ut med en gang i poengruten nederst.

Eksempler på føring av spillerskjema:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
X	8 /	F 9	X	X	6 3	9 -	8 /	7 /	7 / 8
20	30	39	65	84	93	102	119	136	154

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8 F	6 /	X	X	X	X	8 -	8 /	X	X X X
8	28	58	88	116	134	142	162	192	222

2.1.3 En *strike* vil si at alle kjeplene felles på det første slaget i en rute. Strike markeres med en (X) i øvre venstre delrute. Pinnefall for en strike er 10 pluss kjeglefall på de neste to slagene.

2.1.4 To påfølgende strike er en *dobbel*. Pinnefall for første strike er 20 pluss kjeglefall på slaget som følger etter andre strike.

2.1.5 Tre påfølgende strike er en *trippel*. Pinnefallet for første strike er 30. I den tiende ruta vil tre påfølgende strike telle 30 totalt. For å oppnå maksimalt pinnefall 300, må det spilles 12 strike i rekkefølge i samme serie.

2.1.6 En *spare* vil si at de resterende kjeplene etter det første slaget i en rute felles på det andre slaget. Spare markeres med en (/) – diagonal strek fra hjørne til hjørne – i øvre høyre delrute. Pinnefallet for en spare er 10 pluss kjeglefall på det neste slaget.

2.1.7 Dersom en spiller ikke får ned alle kjeplene på to slag kalles det en *tomrute*.³ I en tomrute telles det antall kjepler som har falt etter to slag i ruten. I utregningen blir pinnefallet summen av de to kjeglefallene.

2.1.8 En *splitt* er et oppsett der de gjenværende kjeplene etter det første slaget ikke inneholder kjeple nummer 1 og:
a) minst en kjeple er felt mellom to av de gjenværende kjeplene; f.eks. 7-9 og 3-10.
b) minst en kjeple er felt foran to eller flere gjenværende kjepler; f.eks. 5-6 og 4-5-7.
Splitt markeres vanligvis⁴ med en sirkel rundt antall kjepler som ble felt på det første slaget.

2.1.9 *Overtramp* jf. § 2.8 markeres med bokstaven F i den delrute som tilsvarer det slag der

³ IBF definerer ikke en "ikke tatt splitt" som tomrute.

⁴ På datascore blir det ofte benyttet røde tall for å markere splitt eller hvite tall på rød bunn.

overtrampen skjedde, og ingen av de felte kjeglere ved dette slaget medregnes.

- 2.1.10 *Kjeglfall* er de kjeglene som faller på hvert enkelt slag, og føres i hver enkelt delrute.
- 2.1.11 *Pinnfall* er en utregnet størrelse. Pinnfall på en serie kan også inneholde handikap og bonus. Det benyttes «rent pinnfall» når handikap og bonus ikke er inkludert.

2.2 Spilleteyper

- 2.2.1 Spill på to baner (amerikansk)
- En serie spilles på to nabobaner.
 - Spillerne spiller i fast rekkefølge og alternerer mellom de to banene i annenhver rute slik at det spilles 5 ruter på hver bane.
 - Ekstraslag i rute 10 spilles på samme bane som det første slaget i denne ruten.
 - Dersom det spilles flere serier på samme banepar, skal ny starte på samme bane som man avsluttet forrige serie.
- 2.2.2 Spill på en bane (europeisk)
- En serie spilles på en enkelt bane.
 - Spillerne spiller i fast rekkefølge alle 10 rutene på samme bane.
- 2.2.3 Turneringsarrangører bestemmer selv hvilken spilleteype som skal benyttes jf. § 4.23.2c. Det kan benyttes ulik spillestil i innledende og finalespill.⁵

2.3 Gyldig slag – kjeglene teller

- 2.3.1 Et gyldig slag er utført når bowlingkulen har forlatt spillerens hånd/hender og har passert overtrampslinjen ut på banen.
- 2.3.2 Alle slag teller såfremt slaget ikke erklæres ugyldig jf. § 2.6.
- 2.3.3 Et slag må i sin helhet utføres manuelt jf. § 3.23.1.
- 2.3.4 Ingen gjenstander som løsner ved avlevering (eller er i bevegelse under avlevering) kan festes i eller til bowlingkulen.
- 2.3.5 Spillere som har amputert arm eller en vesentlig del av armen, har anledning til å benytte spesialutstyr beregnet på å kunne holde kulen og utføre slaget jf. § 3.23.1.⁶
- 2.3.6 Felte kjeglere som følge av et gyldig slag, og som skal krediteres spillerne og fjernes før neste slag, inkluderer:
- Kjegler som er slått ned eller av kjegebordet (pindeck) av bowlingkulen eller andre kjeglere.
 - Kjegler som er slått ned av kjeglere som spretter tilbake fra sideveggene (kickbacks) eller bakre stopp-pute.
 - Kjegler som er slått ned av kjeglere som spretter tilbake fra senket bom som ennå ikke er i bevegelse på kjegebordet.
 - Kjegler som står på skrå og støtter seg mot sidevegg (kickback).
 - Kjegler som slås ned, men blir liggende på banen eller i rennen.

⁵ World Cup kvalifiseringsturneringer følger eget reglement og skal benytte amerikansk spillestil.

⁶ USBC har en paragraf for funksjonshemmede (Chapter 2 / Rule 4 c-e).

2.4 Gyldig slag – kjeglene teller ikke

- 2.4.1 I følgende tilfeller regnes slaget som gyldig, men kjeglene som felles skal ikke medregnes:
- Bowlingkulen forlater banen før den når kjeglene
 - Bowlingkulen spretter tilbake fra bakre stopp-pute.
 - Kjegler som spretter tilbake etter å ha vært i kontakt med en manuell kjeglesetter.
 - Kjegler som berøres av kjejlereisemaskinen.
 - Kjegler som faller når allerede felte kjegler fjernes.
 - Kjegler som felles av en manuell kjeglesetter.
 - Spilleren gjør overtramp jf. § 2.8.
 - Et slag er utført med kjeGLE liggende på banen eller i bomrennen, og bowlingkulen kommer i kontakt med den før kulen forlater banen.
- 2.4.2 Ved ugyldig kjeGLEfall skal alle kjeGLene som ble ugyldig felt settes tilbake på sin opprinnelige plass dersom spilleren har ett kast til i ruten.

2.5 Andre kjeGLerelaterte hendelser

- 2.5.1 Når det spilles på ett fullt oppsett eller for å ta en spare, og det oppdages straks etter at kulen er avlevert, at en eller flere kjegler står feil men ikke mangler, regnes slaget som godkjent og de resulterende felte kjeGLene teller. Det er hver enkelt spillers ansvar å sjekke om oppsettet er korrekt. Spilleren må kreve at oppsettet rettes før avlevering, ellers regnes oppsettet som akseptert, dog jf. § 4.23.3 k.
- 2.5.2 Ingen flytting skal gjøres av kjeGLene som står igjen etter et (lovlig) slag. Det vil si at kjegler som blir flyttet eller feilplassert av en kjejlereisemaskin skal bli stående og ikke skal korrigeres manuelt.
- 2.5.3 Kjegler som spretter tilbake og blir stående på banen regnes ikke som felt.
- 2.5.4 Bare de kjegler som faktisk er lovlig falt jf. § 2.4.1 skal regnes som felte.
- 2.5.5 Dersom en kjeGLE blir ødelagt eller sterkt skadet under spillets gang, skal den straks erstattes med en annen som er tilnærmet like tung og like mye slitt som de øvrige kjeGLene i oppsettet. Arrangementsledelsen avgjør om kjegler skal erstattes.

2.6 Ugyldig slag

- 2.6.1 Et slag erklæres ugyldig dersom et av følgende inntreffer:
- Det gjøres oppmerksom på at en eller flere kjegler manglet i oppsettet etter at kulen er avlevert, men før neste slag på samme bane.⁷
 - En manuell kjeglesetter berører en stående kjeGLE før kulen når fram.
 - En manuell kjeglesetter fjerner eller berører en felt kjeGLE før den ligger rolig.
 - En spiller bowler på feil bane eller når det ikke var hans tur, jf. § 2.7.
 - En spiller blir fysisk hindret av en annen spiller, tilskuer eller et bevegelig objekt, eller av kjejlereisemaskinen mens slaget utføres og før kulen er avlevert. I dette tilfellet kan spilleren velge om han vil akseptere slaget eller få det erklært ugyldig.
 - En kjeGLE blir flyttet eller ramler mens slaget utføres, men før kulen når fram til kjeGLEbordet.
 - En avlevert kule kommer i kontakt med et fremmedlegeme på banen.
- 2.6.2 Ved ugyldige slag skal kjeGLene settes opp igjen og spilleren får lov til å ta slaget på nytt.

⁷ Manglende kjeGLE(r) må ha vært sett av turneringslederen/puljelederen, eller spilleren eller andre må ha sagt ifra før kulen kommer til kjeGLEbordet slik at andre spillere har mulighet for å bekrefte manglende kjeGLE(r).

2.7 Spill på feil bane

- 2.7.1 Dersom en spiller bowler på feil bane skal slaget skal erklæres ugyldig og spilleren må spille på nytt på riktig bane.
- 2.7.2 Dersom en spiller på hvert lag på et banepar spiller på feil bane skal slagene erklæres ugyldig og spillerne må spille på nytt på riktig bane.
- 2.7.3 Dersom flere enn nevnt i punkt 2.7.1 og 2.7.2 har spilt på feil bane, skal serien (ved europeisk spillestil) / ruten (ved amerikansk spillestil) spilles ferdig uten omflytting, hvorefter neste serie/rute spilles på den banen som opprinnelig var bestemt.

2.8 Overtramp

- 2.8.1 Overtramp inntreffer når en del av spilleren⁸ berører eller passerer overtrampslinjen og berører bane, utstyr eller bygning⁹ under avlevering¹⁰ eller mens kulen ennå er i spill.
- 2.8.2 En kule er i spill etter avlevering og helt til samme eller en annen spiller står klar på ansatsen for å gjøre neste slag (på samme bane) eller kulen er kommet tilbake på kulereturen.
- 2.8.3 Dersom en spiller gjør overtramp med vilje, skal han straffes med 0 i pinnefall i den ruten, og han mister retten til å ta eventuelt andreslag. Viljeovertramp kan også medføre utvisning, jf. § 4.36.2.
- 2.8.4 Ved overtramp regnes slaget som godkjent, men felte kjegler teller ikke jf. § 2.1.9. Dersom overtrampet skjedde på første slag i ruten skal alle kjeglene reises før neste slag.
- 2.8.5 Selv om den automatiske overtrampskontrollen eller overtrampsdommeren ikke markerte overtramp, skal det registreres som overtramp dersom det ble sett av:
a) Lagkaptein på begge lag (ved lagspill), eller minst to andre spillere.
b) Offisiell protokollfører.
c) Puljeleder eller turneringsleder.
- 2.8.6 Det er ikke mulig å protestere på overtramp bortsett fra dersom:
a) Det kan vises at den automatiske overtrampskontrollen ikke fungerer riktig.
b) Det er overveldende bevis for at det ikke var overtramp.¹¹

2.9 Provisorisk rute

- 2.9.1 En provisorisk rute skal spilles dersom spilleren har protestert på overtramp, gyldig kjeglefall eller ugyldig slag, og det ikke kan avgjøres av puljeleder på stedet.
- 2.9.2 Hvis uoverensstemmelsen gjelder første slag i en rute, eller andre slaget i tiende rute når det har vært strike på det første, gjelder følgende:
a) Dersom det gjelder overtramp, skal spilleren fullføre ruten og deretter spille ett provisorisk slag på et fullt oppsett.
b) Dersom det gjelder gyldig kjeglefall, skal spilleren fullføre ruten og deretter spille ett slag på det oppsettet som ville vært dersom de(n) kjeglen(e) som det er reist tvil om ikke hadde falt.
c) Dersom det gjelder ugyldig slag, skal spilleren fullføre ruten og deretter spille en helt

⁸ Klær og sko regnes som en del av spilleren. Ting som faller ut på banen (mynter, penner, smykker) regnes ikke som en del av spilleren og medfører ikke overtramp. Spilleren bør be noen andre hente det, eller få tillatelse fra puljeleder til å hente det selv.

⁹ Overtrampslinjen fortsetter i begge retninger, og en spiller kan få overtramp på en nabobane.

¹⁰ Dersom kulen ikke slippes regnes det ikke som overtramp, og spilleren kan gå tilbake og starte ansatsen på nytt.

¹¹ Dette kan f.eks. være videoptak.

ny provisorisk rute.

- 2.9.3 Hvis uoverensstemmelsen gjelder et spareforsøk eller tredje slag i tienderuten spilles det bare et provisorisk slag dersom det gjelder et ugyldig slag. Det provisoriske slaget skal spilles på det samme oppsettet som stod på det ugyldige slaget.
- 2.9.4 Protokoll føres for begge kjelefallene i den rute hvor et provisorisk slag forekommer. Protesten oversendes turneringsleder jf. § 4.28.3 e.

2.10 Bowlingkule - endre overflate

- 2.10.1 Det er tillatt å tørke av en kules overflate for hånd når som helst før et slag i en NBF-godkjent konkurranse såfremt det ikke forsinker spillet. En hvilken som helst tørr klut/håndkle som ikke inneholder slipende midler eller flytende stoffer kan benyttes.

Rengjøringsmidler ment for rengjøring/vask av kuleoverflaten uten å endre kulas ruhet kan kun benyttes i forbindelse med godkjent prøvespill, mellom puljer, samt mellom segmenter i et finalespill. Alle kjemikalier som eventuelt brukes, må stå på USBCs liste over godkjente produkter under avsnittet «Approved before/after competition»¹². Jf. også § 3.21.

Hvis det har festet seg en substans på kula som ikke lar seg fjerne ved hjelp av en tørr klut/håndkle skal vakt/turneringsleder kontaktes for bruk av et rengjørings-/vaskemiddel.

2.11 Ansatsen må ikke tilsmusses

- 2.11.1 Det er ikke tillatt å bruke noe på ansatsen som gjør forholdene dårligere for de andre spillerne.¹³
- 2.11.2 Dette inkluderer, men er ikke begrenset til: Talkumpulver, pimpstein (kalk) eller harpiks på skoene; såler eller hæler som setter merker.

2.12 Feil på spilleskjema

- 2.12.1 Feilføringer eller regnefeil skal rettes av puljeleder/ turneringsleder straks feilen er oppdaget. Spilleren skal informeres om rettelser. Ved tvil er det turneringsleder som avgjør.
- 2.12.2 Tidsfrist for å protestere på slike feil er 1 time etter avsluttet pulje/ blokk, men før premieutdeling, eller før neste runde i en utslagsturnering starter, dersom dette tar mindre enn 1 time.¹⁴
- 2.12.3 Alle protester i henhold til denne paragrafen må gjelde en spesifikk feil, og kan ikke benyttes til å dekke et tidligere eller tilsvarende brudd.

2.13 Tilleggsregler for turneringer

NBFs konkurransebestemmelser, kapittel 4, gjelder for godkjente turneringer i Norge. Turneringsarrangør kan ha noen avvikende regler, men disse må opplyses om jf. § 4.23.3.

¹² USBCs liste over godkjente midler finnes her: https://bowl.com/getmedia/dea13f60-a8e0-4946-92b5-05fd173c3bee/050324_Approved_Cleaners.pdf

¹³ Puljeleder kan nekte en spiller å spille videre dersom han etter henstilling ikke slutter å smusse til ansatsen.

¹⁴ Ved lagspill se § 5.21.18.

KAPITTEL 3 - UTSTYRSMANUAL

Baner, kjegler og kuler som benyttes ved bowling er spesifisert i USBC **Equipment Specifications and Certifications Manual** (www.bowl.com)¹⁵. Dette kapitlet er en oversettelse av IBF Statues and Playing Rules kapittel 9, 10 og 11 vedrørende samme. Ved avvik mellom tekstene er det USBC som gjelder. Dette kapitlet oppdateres fortløpende når det blir vedtatt endringer av IBF/USBC.

Baner

3.1 Introduksjon

3.1.1 Dette kapitlet inneholder basisspesifikasjonene for bowlingbaner, -kjegler og -kuler. Detaljert teknisk spesifisering, og prosedyrer for testing er gitt i USBC Equipment Specifications Manual.

3.1.2 IBF Executive Board har fullmakt til å ta endelige beslutninger vedrørende alle bestemmelsene i dette kapitlet.

3.1.3 Metriske mål (SI-enheter) er gitt kun som referanse. Ved tvil er det de amerikanske målene som gjelder. Følgende konverteringsfaktorer benyttes:

- a) 1 tomme = 25,4 mm
- b) 1 fot = 12 tommer = 304,8 mm
- c) 1 pund = 453 g
- d) 1 unse = 1/16 pund = 28,349 g

3.2 Konstruksjon

3.2.1 En godkjent bowlingbane, inklusive bomrenner, sidevegger (kickbacks) og ansats, må være laget av tre og/eller syntetisk materiale.

3.2.2 Materialet må ha blitt testet og godkjent i henhold til gjeldende retningslinjer for den angitte perioden.

3.3 Ansats

3.3.1 Ansatsen skal være minst 15 fot (4572 mm) lang regnet fra overtrampslinjen. Den skal være vannrett, uten hindringer og uten fordypninger på mer enn ¼ tomme (6,4 mm).

3.3.2 Ansatsen skal være minst like bred som banen.

3.4 Overtrampslinje og overtrampskontroll

3.4.1 Overtrampslinjen skal ikke være smalere enn 3/8 tomme (9,5 mm) eller bredere enn 1 tomme (25,4 mm). Den må være tydelig markert på, eller innfelt mellom ansats og bane i minst hele banens bredde.

3.4.2 Det kan bli påkrevd å markere overtrampslinjen på vegger, søyler, skiller eller annet i forlengelsen av overtrampslinjen.

3.4.3 Alle sertifiserte bowlinghaller må ha en operativ overtrampsdetektor, eller et avsatt område til overtrampsdommer som har uhindret sikt til alle overtrampslinjene.

¹⁵ Direkte lenke til pdf-dokumentet: <https://bowl.com/getmedia/08ef148d-c0e4-4e00-9e0d-855ba4729ad5/equipment-specs-manual.pdf>

3.5 Lengde og bredde

- 3.5.1 Total lengde på en godkjent bowlingbane er 62 fot 10 3/16 tomme (19156 mm), målt fra banesiden av overtrampslinjen til bakre kant av kjeglebordet (pin-dekket), ikke inkludert endebordet.
- 3.5.2 Det skal være 60 fot \pm 1/2 tomme (18288 \pm 12,7 mm) fra banesiden av overtrampslinjen til midten av første kjegle.
- 3.5.3 Det skal være 34 1/16 \pm 1/16 tomme (868,5 \pm 1,5 mm) fra midten av første kjegle til bakre kant av kjeglebordet (pin-dekket), ikke inkludert endebordet.
- 3.5.4 Banen skal være 41 1/2 \pm 1/2 tomme (1054 \pm 12,7 mm) bred.

3.6 Overflate

- 3.6.1 Banen må være fri for sammenhengende riper eller forhøyninger. Det tillates ingen fordypninger eller forhøyninger større enn 0,4 tommer (1 mm) over et spenn på 42 tommer (1067 mm). Banen skal ikke helle mer enn 0,4 tommer (1 mm)
- 3.6.2 Banen skal ha samme type overflate fra kant til kant på hele banen. Friksjonskoeffisienten skal ikke overstige 0,29 når den måles med et godkjent måleinstrument.
- 3.6.3 Alle overflatematerialer og syntetiske overflater som benyttes til bowlingbaner må friksjonstestes i laboratorium før det blir benyttet til godkjent spill.

3.7 Merker og markeringer

- 3.7.1 Merker og markeringer på baner og ansats er tillatt hvis de er i overensstemmelse med bestemmelsene i denne paragrafen.
- 3.7.2 Målt fra overtrampslinjen, kan inntil 7 merker innfelles i, eller stemples på ansatsen etter følgende avstander: 2-6 tommer (51-152 mm); 9-10 fot (2743-3048 mm); 11-12 fot (3353-3658 mm); 14-15 fot (4267-4572 mm). Hver rekke med merker må være parallell med overtrampslinjen, og hvert merke må være ensfarget sirkulært med maks diameter på 3/4 tomme (19 mm).
- 3.7.3 6-8 fot (1828-2438 mm) fra overtrampslinjen kan inntil 10 siktemerker felles inn, eller stemples på banen. Merkene må være parallellt med overtrampslinjen, og hvert merke må være ensfarget sirkulært med maks diameter 3/4 tomme (19 mm).
- 3.7.4 12-16 fot (3658-4877 mm) fra overtrampslinjen kan inntil 7 siktemerker felles inn, eller stemples på banen. Merkene må være ensfarget og kan være runde, pilformet, diamantformet, triangulære eller rektangulære. Et merke må ikke være over 1 1/4 tomme (31,8 mm) bredt og 6 tommer (152,4 mm) langt. Det må være jevn avstand mellom merkene, og de må være i et uniformt mønster.
- 3.7.5 33-44 fot (10058-13411 mm) fra overtrampslinjen kan det være inntil 4 siktemerker. Merkene må være ensfarget og ikke bredere enn en stav eller lengre enn 36 tommer (914,4 mm).
- 3.7.6 Innfelte merker eller logoer skal være laget av tre, fiber eller plastikk, og skal være i flukt med overflaten rundt. Når merkene er stemplet på, skal de være stemplet på før det lakkeres / overflatebehandles. På et banepar skal det være like markeringer på begge baner og ansatser. Det skal være lik markering på alle baner og ansatser innenfor det som utgjør en naturlig avdeling i en hall.
- 3.7.7 I IBF-godkjente mesterskap skal det være en referansemarkering på begge sider av

ansatsen, 12 og 15 fot (3658 og 4572 mm) fra overtrampslinjen.

3.8 Kjegleområdet

3.8.1 Detaljerte krav til kjelebordet (pindeck), bomrenner, sidevegger (kickbacks), stopp-pute og kjelebrønn (pit) finnes i USBC Equipment Specifications Manual.

3.9 Kjeglereisemaskin

3.9.1 Alle automatiske kjeglereisemaskiner må testes og godkjennes i henholdt til gjeldende retningslinjer.

3.9.2 Kjeglereisemaskiner må være konstruert for å kunne virke under alle situasjoner som normalt oppstår under godkjent spill.

3.10 Krav til oljing

Følgende krav til oljing gjelder for alle godkjente konkurranser:

3.10.1 Samme merke/oljetype må benyttes over hele den delen av banen som er oljet. Samme merke/oljetype må benyttes på alle banene som er i bruk i en konkurranse. Etter at banene er oljet skal det være olje i hele banens bredde på den delen av banen som er oljet. Som retningslinje bør oljeforholdet mellom midten og kanten være 2,5:1, og avtagende i lengderetningen.

3.10.2 Lengden på den oljebelagte delen av en bane, inkludert uttrukket del, skal være mellom minimum 33 fot (10 058 mm) og maksimum 47 fot (14 326 mm).

Kjegler

3.11 Materiale

3.11.1 Godkjente kjegler bør være tilvirket av ubrukt, frisk, helved lønn.

3.11.2 Alle kjegler kan lages av et helt stykke, eller lamineres av to eller flere deler, forutsatt at kjeglene klarer de spesifiserte kravene.

3.11.3 Kjegler som er laget av andre materialer enn helved lønn, kan bli benyttet i godkjente konkurranser forutsatt at de tilfredsstillende tekniske spesifikasjonene, og har blitt testet og godkjent.¹⁶

3.12 Vekt

3.12.1 En standard trekjegle eller plastbelagt kjegle skal veie mellom 3 pund 6 unser og 3 pund 10 unser (1531-1645 g).

3.12.2 Syntetiske kjegler vil få fastsatt vektgrensene når de testes. Spennet kan uansett ikke være mer enn 2 unser (56,7 g) mellom letteste og tyngste. Alle kjegler utenfor vektintervallet er ikke godkjent for bruk i godkjente konkurranser.

¹⁶ Godkjenning gis bare av USBC.

3.13 Overflate

- 3.13.1 Helstøpte eller laminerte trekjegler skal overflatebehandles med alminnelige midler for tre. Dette laget skal være gjennomsiktig og/ eller hvit-pigmentert, med unntak av halsmarkeringer, logoer eller (fabrikant)navn. Overflatelag på 0.004 tommers (0.001 mm) tykkelse er akseptable.
- 3.13.2 Kjegler benyttet i IBF-konkurranser skal bare ha navn/logo til produsent eller distributør, og være merket med "USBC Approved".
- 3.13.3 Bortsett fra akseptabel slitasje, halsmarkeringer og farge, må alle kjevlene i et sett være like i utseende, inklusive overflate og merke.¹⁷
- 3.13.4 I godkjente konkurranser er det tillatt å benytte fargede kjevlene, såfremt alle kjevlene i settet er like.

3.14 Utforming og størrelse

- 3.14.1 En kjevlene skal være $15 \pm 1/32$ tommer høy (380-382 mm).
- 3.14.2 Største diameter er 4,755-4,797 tommer (121-122 mm) 4,5 tommer (114 mm) over bunnen.
- 3.14.3 Hodet på kjevlene skal ha en jevn bue med radius $1,273 \pm 1/32$ tommer (31,5-33 mm).
- 3.14.4 Kjevlenebunner må godkjennes og tilvirkes i samsvar med spesifikasjonene i USBC Equipment Specification Manual.

3.15 Vedlikehold

- 3.15.1 Bruk av stålull eller sandpapir for å fjerne skitt og overflatesår; overflatebehandling og/ eller reparasjon av plastbelegg er tillatt, forutsatt at prosedyrene i USBC Equipment Specifications Manual følges.
- 3.15.2 Kjevlene må ikke males eller overflatebehandles med midler som ikke er testet og godkjent.

Kuler¹⁸

3.16 Markeringer

- 3.16.1 Alle kuler som blir benyttet i godkjente konkurranser må til enhver tid ha produktnavn, fabrikanntnavn og serienummer lett synlig for identifikasjon.
- 3.16.2 Dersom serienummeret ikke er lesbart, må det graveres inn en ny ID.¹⁹

3.17 Materiale

- 3.17.1 Kulene skal være laget av et massivt ikke-metallisk materiale (dvs. ikke væske) uten hulrom. Under produksjonen kan det tilsettes inntil $\frac{1}{2}$ unse (14 g) metall i form av partikler eller flak for dekorative formål. Metallet må være innstøpt og jevnt fordelt slik at det ikke påvirker kulens balanse, og være dekket av et gjennomsiktig lag på minst $\frac{1}{4}$ tomme (6,4 mm).

¹⁷ Dette betyr at kjevlene som er skadet skal byttes ut. Den kjevlene som settes inn trenger ikke å være ny, men vekten skal stemme med vekten til resten av kjevlene i oppsettet.

¹⁸ Det kan bare spilles med kuler som står på USBCs liste over godkjente kuler: https://bowl.com/getmedia/d600a61f-5a47-4442-b93f-3e2524fe5507/approved_balllist-04-02-24.pdf

¹⁹ Dersom nummeret er slitt bort, må det graveres inn en ny ID som kan identifisere kulene uten rom for tvil.

3.17.2 Det er ikke tillatt å tilføre metall eller annet materiale som ikke tilsvarer kulens originale produksjonsmateriale. Likeledes er det ikke tillatt å øke vekten, eller endre balansen slik at den ikke klarer kravene.

3.17.3 Det er ikke tillatt å dekke kulens overflate med fremmede stoffer av noe slag.

3.18 Overflate

3.18.1 Kulens overflate skal ikke ha mønstrede fordypninger eller hakk, unntatt godkjente hull jf. § 3.26, identifikasjonsmerker og slitasjesår/-merker.

3.18.2 Inngraverte bilder ansees ikke som mønstrede fordypninger.

3.18.3 Hvis overflatefriksjonen til kulan blir endret ved sliping eller polering, må hele kulan slipes eller poleres.

3.19 Vekt og størrelse

3.19.1 Kulan må ikke veie over 16,00 pund (7,25 kg). Det er ingen minimumsvekt.

3.19.2 Kulan må ha en omkrets mellom 26,704 og 27,002 tommer (678,3-685,8 mm). Dette tilsvarer en diameter på 8,500-8,595 tommer (215,9-218,3 mm).

3.20 Hardhet

3.20.1 Kulens overflate må ha en hardhet på minst 72 D (durometer) ved romtemperatur (20-25 grader Celsius).

3.20.2 Det er ikke tillatt å endre kulens hardhet ved bruk av kjemikalier, løsemidler eller andre metoder.

3.21 Rengjøring / vask

3.21.1 Rengjøringsmidler kan kun benyttes som angitt i § 2.10.1. Rengjøringsmidler må fjernes helt før kulan benyttes i spill.

3.21.2 Rengjøringsmidler som ikke klarer kravene jf. § 3.21.1, eller kjemikalier som står på egen forbudsliste jf. § 4.26.10, skal ikke benyttes.

3.22 Hjelpemidler

3.22.1 Løse deler er ikke tillatt i kulan, med unntak av deler som er beregnet for endring av greplengde eller størrelse på finger- eller tommelhull, såfremt disse delene sitter fast under spill og ikke kan fjernes fra kulan uten å ødelegges.

3.22.2 Avtakbare deler er tillatt dersom

- a) de benyttes til å endre greplengde, vinkel (pitch) eller størrelse på gripehull.
- b) de er laget av ikke metallisk materiale.
- c) de sitter fast under spill.
- d) de ikke benyttes til å endre kulens statiske balanse.
- e) det ikke blir hulrom under.
- f) tettheten ikke overstiger 1,5 gram per cm³.

3.23 Mekaniske hjelpemidler

3.23.1 En bowlingkule må settes i spill som følge av en manuell handling. Det vil si uten hjelp av noen innretning/hjelpemidler i eller festet til kulan, som skilles/løses fra kulan eller er en bevegelig del i kulan når slaget utføres. Spillere som har amputert arm eller en

vesentlig del av armen, har dog anledning til å bruke spesialutstyr beregnet på å kunne holde kulen og utføre slaget, forutsatt at spesialinnretningen kompenserer for den amputerte armen jf. § 2.3.5.

3.24 Plugger, utsmykninger og logoer

- 3.24.1 Plugger kan settes i for å bore nye gripehull.
- 3.24.2 Det kan felles inn merker i bowlingkuler for opplysning, observasjon eller identifikasjon, såfremt de er i flukt med kuleoverflaten.
- 3.24.3 Det er ikke tillatt med hulrom i bowlingkulen.
- 3.24.4 Plugger og utsmykninger må være laget av materialer tilsvarende kulens originale produksjonsmateriale. Materialet må tilfredsstillе alle krav som stilles til bowlingkulen. Tettheten må ikke overstige 1,5 gram per cm³.

3.25 Tilvirkningsspesifikasjoner

- 3.25.1 Spesifikasjoner for fabrikasjon, som størrelse, rundhet, hardhet, rotasjonsradius og friksjonskoeffisient m.m., er gitt i USBC Equipment Specifications Manual.

3.26 Boring

Følgende begrensninger gjelder ved boring av hull eller fordypninger i bowlingkuler:

- 3.26.1 Ingen balansehull er tillatt. Alle hull eller fordypninger som bores for gripeformål, må brukes ved hver levering. Det kan maksimalt bores fem hull eller fordypninger for gripeformål, ett for hver finger og ett for tommel, alle for samme hånd. Hullene skal ikke overstige 1 9/16 tomme (39,7 mm) i diameter og skal ikke være dypere enn 4,5 tommer (114,3 mm), inkludert nødvendige hull for avtakbare deler.

Hvis en kule ikke har et tommelfingerhull, må et "+"-symbol være markert nær midten av håndflaten for å indikere grepsretningen. Kulen må leveres i markert retning (dvs. håndflaten må dekke "+"-merket).²⁰

- 3.26.2 Ikke mer enn ett luftehull per gripehull. Dette må ikke overstige ¼ tomme (6,4 mm) i diameter.
- 3.26.3 Ett inspeksjonshull som ikke må overstige 5/8 tomme (15,9 mm) i diameter og 1/8 tomme (3,2 mm) i dybde.

3.27 Vekt²¹

Følgende toleransegrenser gjelder for bowlingkuler som benyttes i godkjent spill:

- 3.27.1 Vekt over 10 pund (4,53 kg)
 - a) Ikke mer enn 3 unser (85 g) toppvekt.
 - b) Ikke mer enn 3 unser (85 g) sidevekt.
 - c) Ikke mer enn 3 unser (85 g) fingervekt.
 - d) En kule uten gripehull eller fordypninger kan ikke ha mer enn 3 unser (85 g) forskjell mellom vilkårlige halvdeler.

²⁰ Punkt 3.26.1 er hentet fra USBCs regelverk § 8.7. USBC har på dette punktet en mer presis beskrivelse enn IBF av kulebestemmelse som trådte i kraft 1. august 2020.

²¹ Punkt 3.27 er hentet fra USBCs Equipment Specifications Manual. USBC har en mer presis beskrivelse enn IBF av kulebestemmelse som trådte i kraft 1. august 2020.

- 3.27.2 Vekt fra 8 pund (3,62 kg) til og med 10 pund (4,53 kg)
- a) Ikke mer enn 2 unser (57 g) toppvekt.
 - b) Ikke mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) sidevekt.
 - c) Ikke mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) fingervekt.
 - d) En kule uten gripehull eller fordypninger kan ikke ha mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) forskjell mellom vilkårlige kulehalvdeler.
- 3.27.3 Vekt under 8 pund (3,62 kg)
- a) Ikke mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) toppvekt.
 - b) Ikke mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) sidevekt.
 - c) Ikke mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) sidevekt.
 - d) En kule uten gripehull eller fordypninger kan ikke ha mer enn $\frac{3}{4}$ unse (21 g) forskjell mellom vilkårlige kulehalvdeler.

3.28 Sjekkpunkter ved kulekontroll

- 3.28.1 Kulens vekt skal ikke være over 16 pund (7,25 kg).
- 3.28.2 Det skal ikke være mer enn 5 gripehull.
- 3.28.3 Det kan være maks ett luftehull per gripehull. Hullet skal ikke være over $\frac{1}{4}$ tomme (6,4 mm) i diameter.
- 3.28.4 Ett inspeksjonshull er tillatt. Størrelsen på inspeksjonshull skal være maks $\frac{5}{8}$ tomme (15,9 mm) i diameter og $\frac{1}{8}$ tomme (3,2 mm) dypt.
- 3.28.5 Statisk balanse må være i henhold til § 3.27.
- 3.28.6 Hardhet må være i henhold til § 3.20.

3.29 Kulesjekk

- 3.29.1 Kulesjekk foretas bare i konkurranser der det er innregistrering av kuler.
- 3.29.2 Ved kulesjekk sjekkes følgende punkter:
- a) At antall kuler er det samme som på registreringsskjema.
 - b) At kulenes ID-nummer er de samme som på registreringsskjema.
- 3.29.3 Visuell kulesjekk:
- a) Ved visuell kulesjekk skal alle aktuelle kuler gjennomgå en visuell tilstandskontroll før de tillates brukt under konkurransen.
 - b) Dersom en kule har tydelige sprekker, hakk, sår eller kanter i overflaten generelt eller ved kulehullene, som kan skade banedekket, påvirke kulas effekt, endre kulas omkrets eller være til sjenanse/skade ved spill, skal den underkjennes og fjernes fra konkurranseområdet. Dette gjelder også kuler som har åpenbare men ikke direkte synlige defekter som løs kjerne, overflate e.l.
 - c) Dersom overflaten har totter, tape e.l. som stikker ut over kulas overflate, skal den underkjennes.
 - d) Mindre sår, merker og skrammer kan aksepteres dersom de ligger utenfor rullranden og ikke påvirker kulas egenskaper.

KAPITTEL 4 - KONKURRANSEBESTEMMELSER

Bestemmelser som gjelder for konkurranser godkjent av NBF.

4.1 Definisjoner

- 4.1.1 Konkurransen er definert som alle seriene i en enkelt kamp, turneringspulje e.l. Når det spilles stegfinale, regnes hvert steg som en egen kamp.
- 4.1.2 Turneringsleder er hovedansvarlig for arrangementet overfor NBF og må følge de retningslinjer som ligger i §§ 4.27-29 etc.

4.2 Konkurransen/Arrangement

- 4.2.1 Alle som tilfredsstiller kravene i konkurransenbestemmelsene § 4.21, kan stå som arrangør for arrangement for lisensierte spillere. Det kan være: Forbundet, kretser, klubber, haller, enkeltpersoner m.m.
- 4.2.2 Alle NBF-godkjente turneringer skal ledes av en godkjent turneringsleder.
- 4.2.3 Enhver konkurranse i bowling som er godkjent av NBF, skal spilles og ledes i overensstemmelse med de regler som står i disse konkurransenbestemmelser.
- 4.2.4 Alle medlemmer i klubber tilsluttet NBF er, i eller utenfor konkurranse, underlagt NIFs lov kapittel 12 - Bestemmelser om doping.
- 4.2.5 Brudd på disse regler kan medføre forføyninger jf. § 1.16.

Klubb

4.3 Klubbavgift

- 4.3.1 Klubbavgift er en kobling som NBF registrerer mellom klubb og forbund.
- 4.3.2 Klubber må hvert år betale den fastsatte klubbavgiften jf. § 1.4.3 for å være tilsluttet NBF, og for å få de rettigheter og plikter det innebærer. Avgiftens størrelse fastsettes av Forbundstinget jf. § 1.13.11b.
- 4.3.3 Klubbens medlemskap i NBF er først gyldig og regnes fra den dag klubbavgiften er betalt.
- 4.3.4 Skyldig klubbavgift medfører at klubben taper sin rett til å delta i og å arrangere konkurranser som ligaspill, turneringer, mesterskap m.m., samt stemmerett og andre rettigheter på Forbundstinget jf. § 1.4.4. Klubbens medlemmer vil ikke kunne delta i individuelle konkurranser godkjent av NBF. Klubben settes passiv, og alle klubbens lisensierte spillere fristilles automatisk. Fristilte spillere vil da kunne aktivisere lisensen i ny klubb uten overgangsgebyr og karantene.
- 4.3.5 Om en klubb ved en feiltakelse har deltatt i liga- og/eller turneringsspill uten at klubbavgiften er betalt, skal alle klubbens lag fratatt resultat og poeng. Spillerne beholder sine resultat.

Spiller

4.4 Medlemskap / konkurranselisens

- 4.4.1 Alle som aksepterer å overholde bowlingklubbens og overordnede idrettsmyndigheters

lover og bestemmelser, kan bli tatt opp som medlem. Ingen kan tas opp som medlem av en bowlingklubb uten at de økonomiske forpliktelser til andre bowlingklubber er gjort opp. Medlemskap i bowlingklubben er først gyldig og regnes fra den dag kontingent er betalt, jf. NIF § 10.6. Man kan være medlem i flere klubber samtidig.

- 4.4.2 Konkurranselisens er en kobling som NBF registrerer mellom spiller og klubb. Man kan bare løse konkurranselisens i 1 – en – klubb om gangen.
- 4.4.3 Dersom en spiller er suspendert av sitt hjemlands forbund, kan vedkommende heller ikke løse konkurranselisens i Norge.
- 4.4.4 Konkurranselisensen er gyldig når personlig lisensavgift er betalt jf. § 1.4.6. Avgiftens størrelse fastsettes av Forbundstinget, jf. § 1.13.11b.
- 4.4.5 En spiller med godkjent norsk konkurranselisens kan ikke ha mer enn 1 overgang til annen klubb i en og samme sesong, regnet fra 1. juni til 31. mai det påfølgende året.
- 4.4.6 Man kan når som helst i løpet av en sesong melde seg ut av en klubb. Utmelding skal skje skriftlig, jf. NIFs lov § 10-6 1.ledd.²²
- 4.4.7 En klubb kan, jf. NIFs lov § 10-6 2. ledd, frata medlemskapet fra et medlem som etter purring ikke betaler fastsatt medlemskontingent. Medlem som skylder kontingent for to år taper automatisk sitt medlemskap i klubben og skal strykes fra klubbens medlemsliste.
- 4.4.8 Utmelding etter §§ 4.4.6 og 4.4.7 medfører at spilleren blir fristilt dersom han har aktiv konkurranselisens knyttet til klubben, jf. § 4.6.2.
- 4.4.9 Ved flytting til annen krets, kan det gis dispensasjon når det gjelder å representere mer enn 2 norske klubber i løpet av sesongen jf. § 4.4.5.

4.5 Startberettigelse

- 4.5.1 For å kunne delta i NBF-godkjente turneringer jf. §§ 4.19 og 4.20, må en spiller ha gyldig konkurranselisens i et forbund tilsluttet IBF, med forbehold om begrensninger jf. § 4.19.
- 4.5.2 Dersom en spiller er norsk statsborger bosatt i Norge, må spilleren ha konkurranselisens utstedt av NBF.
- 4.5.3 Spillere med lisens både i NBF og annet forbund tilsluttet IBF, må spille på sin norske konkurranselisens ved individuelt spill i turneringer i Norge.
- 4.5.4 Ved lagspill utenom det landet vedkommende er bosatt i, kan utøveren selv bestemme hvilken klubb han vil spille for. I Norge må spilleren spille for sin norske klubb dersom denne deltar.

4.6 Fristilling, utmelding, overgang

- 4.6.1 Fristilling vil si at man opphever koblingen mellom spiller og klubb jf. § 4.4.2. Overgang vil si at man fristiller og oppretter ny kobling til en klubb innen 12 måneder. Overgang trenger ikke å innebære utmelding/innmelding av klubb. Dersom spilleren allerede er medlem av to klubber, er det kun en flytting av konkurranselisensen.
- 4.6.2 En spiller kan når som helst i løpet av en sesong fristille konkurranselisensen sin. Dette innebærer at man ikke er spilleberettiget før man har aktivert konkurranselisensen igjen jf. § 4.5.1.
- 4.6.3 Dersom en fristilt spiller aktiverer konkurranselisensen i ny klubb innen 12 måneder etter

²² Bruk av e-post regnes også som skriftlig.

sist aktive spill, skal det betales overgangsgebyr, unntatt for U-11, U-13 og Junior.

- 4.6.4 Etter 3 –tre– sesonger uten aktivt spill, vil NBF automatisk fristille konkurranselisensen. Dette innebærer at ny aktivering blir å betrakte som nyinnmelding.
- 4.6.5 Ved fristilling gjelder følgende bestemmelser:
- Fristilling kan kun foretas av klubben det fristilles fra, dog kan ingen spillere fristille seg selv, selv om de ellers har fullmakt til det for klubben.
 - Fristillingen kan foretas på nettet (elektronisk signatur) eller på standard skjema.
 - Signaturen er en bekreftelse på at det ikke foreligger heftelser og/eller uoppgjorte saker overfor spilleren, jf. NIFs lov § 10-6, og at spilleren står fritt til å koble lisensen til en annen klubb.
 - Ved fristilling i perioden fra og med 1. juni til og med 31. januar utløses 1 –en– måneders karantene før lisensen kan aktiveres. Karantenetiden regnes fra den dagen spilleren blir fristilt fra gammel klubb. Overgangsgebyret må være betalt senest dagen før en spiller skal spille for sin nye klubb.
 - Spiller som ikke har hatt registrert spill de siste 12 måneder ilegges ikke karantene.
 - Ved fristilling i perioden fra og med 1. februar til og med 31. mai kan lisens tidligst gjøres gyldig ved neste sesongstart 1. juni.
 - De aldersbestemte klassene U-11 og U-13 er fritatt for karantene jf. §§ 4.6.5 d og f, og Idrettens barnerettigheter.
 - Den aldersbestemte klassen Junior er fritatt for karantene jf. §§ 4.6.5 d og f.
 - Spiller som aktiverer lisens i den klubben spilleren sist hadde aktiv lisens i, er fritatt for karantene etter pkt. d og f.
 - Spillere i en klubb som meldes lagt ned, er fritatt for karantene etter pkt. d og f.
 - Spillere i en klubb som trekker alle ligalag som spilleren kunne deltatt på, er fritatt for karantene etter pkt. d og f. Fritaket gjøres kun gjeldende inntil én-1-mnd etter at trekking er registrert hos NBF. Én måned etter trekkingen, fra dato til dato, vil karantenetidbestemmelser igjen tre i kraft.
- 4.6.6 Forbundstinget fastsetter størrelsen på overgangsgebyret.

4.7 Søking av spillere

- 4.7.1 Klubber som ønsker å trekke til seg spillere fra andre klubber, må på *forhånd* skriftlig orientere de aktuelle spilleres klubber om dette.

4.8 Aldersbestemte klasser

- 4.8.1 Spillere tilhørende NBF gjennom en av NBFs tilsluttede klubber eller lag, og som søker konkurranselisens i NBF, inndeles i forhold til den fortløpende aldersstigen i følgende aldersbestemte klasser for den aktuelle sesongen:
- Barn U-11** spillere fra det året de fyller 6 år, til og med det året de fyller 10 år jf. § 4.12.
 - Barn U-13** spillere fra det året de fyller 11 år, til og med det året de fyller 12 år jf. § 4.13.
 - Junior** spillere fra det året de fyller 13 år, og som ikke har fylt/fyller 18 år før 1. september, jf. § 4.14.1.
 - Senior** spillere som er fylt 18 år 1. september i sesongen.
- 4.8.2 NBF har i tillegg til klasseinndeling basert på den fortløpende aldersstigen jf. § 4.8.1, også vedtatt følgende aldersbestemte klasser som benyttes i forbindelse med norgesmesterskap:
- U-21** spillere som er fylt 18 år 1. september i sesongen, og under 21 år ved sesongstart 1. juni. Denne aldersbestemte klassen benyttes i NM Ungdom sgl/dbl jf. § 6.14.1 a.
 - U-26** spillere som er over 21 år og under 26 år ved sesongstart 1. juni. Denne aldersbestemte klassen benyttes i NM Ungdom sgl/dbl

jf. § 6.14.1 b.

c) NM Veteran har egen klasseinndeling jf. § 6.24.2.

4.8.3 Arrangører kan fritt velge andre klasseinndelinger i sine turneringer enn de aldersbestemte klassene jf. §§ 4.8.1-2 eller rankingklasser jf. § 4.9.2, men da må disse defineres tydelig på innbydelsen og plakaten jf. § 4.23.2 e.

4.9 Rankingklasser

4.9.1 Alle spillere får tildelt rankingklasse etter første tilgjengelig ranking etter hhv 31. desember og 31. mai. Dette gjelder spillere både med og uten plassering på rankinglisten. Det som ligger til grunn for fastsettelsen av rankingklasse, er basert på oppnådde resultater fra spill godkjent av NBF i løpet av hele sesongen, samt innmeldt utenlandsspill jf. § 4.9.10. Ut fra dette blir spilleren plassert i rankingklasse i henhold til tabellen i § 4.9.2.

4.9.2 Inndelingen skjer etter følgende grenser:

- Rankingklasse A - ranking fra og med 1850
- Rankingklasse B - ranking fra og med 1550 opp til 1850
- Rankingklasse C - ranking fra og med 1350 opp til 1550
- Rankingklasse D - ranking fra og med 1250 opp til 1350
- Rankingklasse E - ranking fra og med 1150 opp til 1250
- Rankingklasse F - ranking under 1150
- Rankingklasse G - alle Barn U-11

4.9.3 Ved første gangs lisensiering får norske og utenlandske spillere med unntak av de som omfattes av bestemmelsene jf. §§ 4.9.5 og 4.9.9-10, lisens etter følgende inndeling:

- Juniorer og U-13 tildeles rankingklasse F.
- Øvrige damer tildeles rankingklasse E.
- Øvrige herrer tildeles rankingklasse D.

4.9.4 Spillere som deltar i turneringer som varer så lenge at de i løpet av perioden skifter aldersbestemt klasse, skal i hele turneringen delta i den klassen de tilhørte ved turneringens første dag.

4.9.5 Spillere som søker norsk konkurranselisens, og har spilt tidligere, får startranking ut fra siste tilgjengelige 12-mnd snitt for vedkommende. Hvis offisiell snittliste ikke kan fremskaffes, får vedkommende spiller ranking tilsvarende grense for rankingklasse A. Sammenheng mellom snitt og ranking baseres på snitt og ranking til alle spillerne med mer enn 40 serier forrige sesong på første rankingliste etter sesongskifte.

4.9.6 Spillere som gjeninntre etter en eller flere sesonger avbrekk, gis ranking og rankingklasse basert på sin siste ranking, jf. §§ 4.9.1-2.

4.9.7 Utenlandske spillere som starter i norske turneringer jf. § 4.5, starter i den rankingklassen snittet/ranking for vedkommende spiller tilsier, eventuelt den rankingklassen vedkommende har i sitt hjemland.

4.9.8 Utenlandske spillere som ikke kan dokumentere sitt snitt/ranking eller rankingklasse, starter i høyeste rankingklasse.

4.9.9 De enkelte klubber er ansvarlig for at deres spillere blir registrert i riktig rankingklasse iht. punktene over. Dersom en spiller på grunn av feil opplysninger fra klubben blir registrert i feil rankingklasse, ilegges klubben en bot på kr. 200,- pr. feilregistrerte spiller. Boten innkreves av NBF.

4.9.10 Spillere på landslag får registrert alt approbert spill i utenlandske turneringer. Spill i

ETBF-turneringer med norsk lisens blir automatisk registrert. Øvrige spillere som ønsker å få registrert spill ved deltakelse på norsk lisens i andre utenlandske turneringer som er godkjent av det landets forbund / ETBF / IBF, kan gjøre dette ved å melde fra til Forbundskontoret på forhånd og før utreise fra Norge. Det må spesifiseres hvilke turneringer det gjelder. Kopier av spilleskjema eller resultatliste skal sendes Forbundskontoret innen 5 dager etter sist anmeldte turneringsstart. Den enkelte spiller er selv ansvarlig for, eller må forsikre seg om, at varsling og rapportering av eget spill blir gjort.

Det vil verken bli registret pinnefall eller antall serier hvis resultatene ikke er innsendt innen tidsfristen.

Representasjonsspill - kretslag/bylag/landslag - registreres på vanlig måte.

Unnlater man å sende inn resultater fra innmeldte spilte turneringer, vil det medføre forføyninger jf. § 4.27.6, eventuelt NIFs kapittel 11 – Straffebestemmelser.

- 4.9.11 I godkjente turneringer hvor det er satt opp klasse både for aktive og bedriftsspillere, skal spiller(e) som har kvalifisert seg til finale i begge klasser spille finale i aktiv klasse dersom de arrangeres samtidig.

4.10 Handikap

Handikap gis på bakgrunn av rankingklasse eller snitt.

- 4.10.1 Arrangør kan velge mellom følgende handikapsystem for junior, damer og herrer:

System A: 0 – 3 – 6 – 9 – 12 – 15

System B: 0 – 5 – 10 – 15 – 20 – 25

System C: 0 – 3 – 7 – 12 – 20 – 30

System D: 50 % av differansen mellom eget snitt og 200

System E: 60 % av differansen mellom eget snitt og 210

- 4.10.2 Ved beregning av handikap for system A-C, benyttes rankingklassene jf. § 4.9.2, som spillerne hadde ved turneringsstart.

- 4.10.3 Ved beregning av %-handikap for system D og E:

a) benyttes det registrerte NBF-snittet som foreligger sist av registreringsdatoene 31.05 eller 31.12, beregnet fra turneringsstart.

b) avrundes handikapet ned til nærmeste hele tall pr. serie.

c) benyttes ikke negativt handikap.

d) gis det maks 40 pinner per serie.

- 4.10.4 Dersom en arrangør velger et annet handikapsystem enn de som er nevnt i § 4.10.1, må dette gjøres kjent i innbydelsen/plakaten og eventuelt i bestemmelsene for vedkommende konkurranse, jf. §§ 4.23.2 e og 4.23.1.

- 4.10.5 Ny spiller uten tidligere registrert snitt får %-handikap beregnet ut fra høyeste snitt i den rankingklassen spilleren er tildelt som ny. Nye spillere som på bakgrunn av tidligere registrert snitt er plassert i høyere rankingklasse enn rankingklassen jf. § 4.9.3, får handikap basert på den rankingen som ligger til grunn for fastsettelsen av rankingklassen.

- 4.10.6 I turneringer der det ikke gis handikap basert på rankingklasse eller snitt, skal damer/jenter ha minimum 8 pinner handicap per serie dersom de spiller i en felles klasse med herrer/gutter. Dette må fremgå av plakaten/innbydelsen jf. § 4.23.2 e.

4.11 Barneidrett

- 4.11.1 Med barneidrett menes idrettsaktiviteter for barn til og med det året de fyller 12 år. Idrettens barnerettigheter setter barnas behov i sentrum, og uttrykker de verdiene som skal ligge til grunn for barneidretten i Norge. Alle medlemmer og klubber tilsluttet NBF er forpliktet til å forholde seg til NIFs «Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett»²³ som definert i §§ 4.11.2-7.
- 4.11.2 Idrettens barnerettigheter gjelder for alle barn, uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnet og dets foreldres kjønn, etniske bakgrunn, livssyn, seksuelle orientering, vekt/fysiske utvikling og funksjonshemming.
- 4.11.3 NBF følger NIFs bestemmelser om barneidrett, som regulerer konkurransemulighetene for barn, og er absolutte;
- Barn kan fra det året de fyller 6 år delta i lokale konkurranser og idrettsarrangement, først og fremst i egen klubb. Det skal ikke benyttes resultatlister, rangeringer etc., men det oppfordres til individuelle tilbakemeldinger. Lik premie til alle.
 - Barn kan fra det året de fyller 9 år delta i regionale konkurranser og idrettsarrangement. Det skal ikke benyttes resultatlister, rangeringer etc., men det oppfordres til individuelle tilbakemeldinger. Lik premie til alle.
 - Barn kan fra det året de fyller 11 år delta i åpne (dvs ikke krav til kvalifisering) konkurranser og idrettsarrangement i Norge, Norden og Barentsregionen. Det kan benyttes resultatlister, tabeller og rangeringer, dersom dette er formålstjenlig. Alle skal ha premie, men de kan differensieres.
 - Barn fra nordiske land og Barentsregionen kan fra det året de fyller 11 år delta på konkurranser og i idrettsarrangementer i Norge.
 - NBF kan gi egne regler som utdyper bestemmelsen innenfor rammen av sin idretts egenart, herunder definere lokale og regionale konkurranser i §§ 4.11.3 a og b, og i særlige tilfeller gjøre unntak fra §§ 4.11.3 c og d²⁴. Reglene skal godkjennes av Idrettsstyret eller den Idrettsstyret gir fullmakt.²⁵
 - Barn til og med det året de fyller 12 år kan ikke delta i mesterskap NM, EM og VM, og tilsvarende nasjonale og internasjonale mesterskap/cuper.
 - Alle barn skal få premie i et idrettsarrangement dersom premiering skjer.
- 4.11.4 Særidrettslag som organiserer barneidrett skal oppnevne en person, tillitsvalgt eller ansatt, som er ansvarlig for Barneidretten.²⁶
- 4.11.5 Ved på brudd på NIFs barneidrettsbestemmelser, kan NBF ilegge bøter til klubber og til å frata spillere retten til å delta i konkurranser, jf. NIFs lov § 11-2. Ved gjentatte eller alvorlige brudd på bestemmelsene, skal saken anmeldes til NIFs domsutvalg.²⁷
- 4.11.6 Alle idrettslag i Norge er pålagt å kreve inn politiattest fra alle som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemning.²⁸
- 4.11.7 Alle barn som er medlem av lag tilsluttet NIF, eller som deltar i organisert aktivitet i klubbens regi, er forsikret gjennom Gjensidige barneidrettsforsikring.²⁹

²³ «Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett» baserer seg på FN's barnekonvensjon, og ble første gang behandlet og vedtatt på Idrettstinget 2007. Revidert av Idrettstinget 2015. Direkte lenke til NIFs nettsider om barneidrett, som til enhver tid vil være oppdaterte på gjeldende bestemmelser: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/barneidrett/>

²⁴ Skal kun gis hvis det ikke finnes konkurransetilbud i «rimelig» avstand i Norge. Ikke fordi man skal øke «valgmulighetene».

²⁵ NIFs administrasjon er delegert myndighet fra Idrettsstyret. Godkjennes for to år av gangen. Ordningen skal evalueres før idrettstinget 2019 for å se at intensjonen blir ivaretatt.

²⁶ Beskrivelse av hva det betyr å være barneidrettsansvarlig i klubben, står på NIFs nettsider om barneidrett: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/barneidrett/>

²⁷ Gjelder ikke barn under 15 år.

²⁸ Se mer på NIFs nettside; <https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/politiattest/>

²⁹ Les mer om Gjensidiges Barneidrettsforsikring her; <https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/forsikring/>

4.12 Barn U-11

- 4.12.1 Den aldersbestemte klassen Barn U-11 gjelder for utøvere fra det året de fyller 6 år, til og med det året de fyller 10 år.
- 4.12.2 Spillere i den aldersbestemte klassen Barn U-11 kan delta i konkurranser etter følgende bestemmelser:
- Fra det året de fyller 6 år og til og med det året de fyller 8 år, kan barn jf. § 4.11.3 a delta i lokale konkurranser og idrettsarrangement først og fremst i egen klubb. Med lokale konkurranser menes de som finner sted i egen kommune.
 - Fra det året de fyller 9 år og til og med det året de fyller 10 år, kan barn jf. § 4.11.3 b også delta i regionale konkurranser og idrettsarrangementer. Med regionale konkurranser menes de som finner sted i de samme regionene som brukes ved oppsettet av landsligaens 3. divisjon.
- 4.12.3 I turneringer skal Barn U-11 spille i én felles klasse. Spillere i Barn U-11 kan ikke delta i andre klasser.
- 4.12.4 I klassen Barn U-11 skal det ikke benyttes resultatlister, tabeller, snitt eller annen form for rangering. Dersom det er premiering i turneringen, skal alle deltakerne i klassen premieres.
- 4.12.5 I klassen Barn U-11 er det ikke tillatt med gjenstart.
- 4.12.6 Spillere i den aldersbestemte klassen Barn U-11 som melder overgang til en annen klubb, kan delta for ny klubb straks overgangen er registrert.

4.13 Barn U-13

- 4.13.1 Den aldersbestemte klassen Barn U-13 gjelder for utøvere fra 1. januar det året de fyller 11 år, til og med 31. desember det året de fyller 12 år.
- 4.13.2 Spillere i den aldersbestemte klassen Barn U-13 kan delta i regionale og åpne nasjonale og internasjonale turneringer jf. § 4.11.3.c-d, samt i laveste divisjon i landsligaen jf. § 5.11.4. Med regionale konkurranser menes de som finner sted i de samme regionene som brukes ved oppsettet av landsligaens 3. divisjon. Ut over dette kan ikke Barn U-13 delta i konkurranser sammen med voksne, der det er startlister, rangering og premiering.³⁰
- 4.13.3 I turneringer skal Barn U-13 spille i én felles klasse.
- 4.13.4 I klassen Barn U-13 kan det benyttes resultatlister, tabeller, snitt og annen form for rangering dersom dette er formålstjenlig. Dersom det er premiering i turneringen, skal alle deltakerne i klasse Barn U-13 premieres.
- 4.13.5 I klassen Barn U-13 er det ikke tillatt med gjenstart.
- 4.13.6 Barn U-13 kan, dersom det er egne klasser både for Barn U-13 og Junior i samme turnering, kun delta i én klasse.
- 4.13.7 Spillere i den aldersbestemte klassen Barn U-13 kan ikke delta i NM, EM eller VM jf. § 4.11.3 f.
- 4.13.8 Spillere i den aldersbestemte klassen Barn U-13 som melder overgang til en annen klubb, kan delta for ny klubb straks overgangen er registrert.

³⁰ Jf. NIFs "Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett – Begrunnelser, kommentarer, case og noen utdypninger", side 6.

4.14 Junior

- 4.14.1 Utøvere spiller i den aldersbestemte klassen Junior fra 1.januar det året de fyller 13 år, til sesongstart det året de fyller 18 år dersom det skjer før 1. september. Dersom en spiller fyller 18 år 1. september eller senere på året, spiller vedkommende i Juniorklassen frem til sesongslutt 31. mai neste år.
- 4.14.2 Juniorer kan delta i NM, EM og VM, jf. § 4.11.3 f.
- 4.14.3 Juniorspillere jenter og gutter deles inn i samme klasser som senior damer og herrer jf. § 4.9.2.
- 4.14.4 I turneringer hvor det er juniorklasse/-r, skal denne/disse bruke et av NBFs definerte handikapsystem jf. § 4.10.1.
- 4.14.5 Junior kan, dersom det er egne klasser for Junior og Senior i samme turnering, kun delta i én klasse.
- 4.14.6 Spillere i den aldersbestemte klassen Junior som melder overgang til en annen klubb, kan delta for ny klubb straks overgangen er registrert.

Anlegg og utstyr

4.15 Godkjenning av anlegg

- 4.15.1 Alle anlegg i Norge som det arrangeres godkjente konkurranser i, må være godkjent av NBFs Tekniske komité. Nye haller skal være godkjent av Teknisk komité før godkjent spill kan finne sted.
- 4.15.2 Beviset på at banene er godkjent fylles ut av Teknisk komité, og skal oppbevares/henges opp i hallen. Godkjenningen har en gyldighet på 2 år.
- 4.15.3 NBFs Tekniske komité har i godkjenningsperioden full adgang til å foreta tekniske kontroller. Disse kontrollene skal være innenfor de rammer og bestemmelser IBF/ USBC har for godkjenning av bowlinghaller til godkjente bowlingarrangementer. Bowlingkretsen og de klubbene som har hallen som hjemmehall skal ha beskjed dersom hallen underkjennes. De prosedyrer NBFs Teknisk komité følger ved slike kontroller, skal være kjent for halleier.
- 4.15.4 Forbundsstyret kan, dersom hallen ikke er godkjent, gi midlertidig dispensasjon fra § 4.15.1.
- 4.15.5 Kostnadene ved godkjenningen belastes den enkelte halleier etter retningslinjer fastsatt av NBFs Teknisk komité og godkjent av Forbundsstyret.

4.16 Personlig utstyr regulert av IBF/ USBC

- 4.16.1 Alt personlig utstyr som benyttes ved godkjent spill, skal være i samsvar med IBF (kapittel 4.11 o.a.) og USBCs regelverk.
- 4.16.2 Hvis utstyret ikke tilfredsstillter IBFs/ USBCs krav, vil dette medføre diskvalifikasjon, tap av pinnefall e.l. i den aktuelle konkurransen, jf. §§ 2.10, 2.11.2, 3.27, 3.28. Ved lagspill vil dette også medføre tap av spillerens pinnefall for laget.
- 4.16.3 Uten forutgående varsel kan det foretas kontroll av alt personlig utstyr under godkjente arrangementer.
- 4.16.4 Det er kun turneringslederen i den aktuelle konkurransen og/eller Teknisk komité som kan ta initiativ til en kontroll som nevnt ovenfor.

4.17 Klubbdrakt

4.17.1 Definisjon av klubbdrakt:

- a) Godkjent klubbdrakt skal bestå av overdel og underdel.
- b) Godkjent spilletrøye er å betrakte som overdel. Overtrekksjakke kan ikke benyttes som dette.
- c) Overdel skal være lik for begge kjønn.
- d) Underdel skal være: ren og pen uten legg- eller lårlommer, strøket/presset og i god forfatning.
- e) Underdel kan være: dressbukse, «bilbukse», slacks, shorts, «City-shorts», skjørt, bukseskjørt eller piratbukse.
- f) Overtrekksbukse, jeans/donger, fritidsbukse, joggebukse, tights etc. er ikke å betrakte som del av godkjent spilleantrekk uansett kjønn.

4.17.2 Overdeler som tilfredsstillende følgende krav ansees som like:

- a) draktene har samme farge
- b) identisk klubblogo/-tekst
- c) lik armlengde
- d) samme type kraveløsning

4.17.3 Alle klubber som er medlem av NBF er pliktig til å registrere sine klubbdrakter, bestående av overdel og underdel. Det kan registreres inntil to varianter av overdeler, og fritt antall underdeler jf. §4.17. 4. Enhver variant av underdel må være registrert for at den skal kunne benyttes. En klubb kan registrere inntil to alternative farger på underdel. Overdel og underdel kan kombineres fritt, dog iht. §4.17.11. Registreringen av klubbdrakt skal skje ved innsending av bilde av hver enkelt del til NBF. Endring av drakter skal også meldes NBFs forbundskontor. All godkjenning foretas av NBF.

4.17.4 Klubbnavn skal være tydelig skrevet på spillerdraktens rygg. Klubbnavn og eventuell logo skal være det/de dominerende element/elementene på klubbdraktens rygg. Klubbdrakt må ikke kunne forveksles med en landslagsdrakt, og oppfylle kravene til størrelse på reklame jf. § 10.2.

4.17.5 Forbundskontoret plikter fortløpende å legge ut ajourført oversikt over godkjente klubbdrakter på NBFs nettsider.

4.17.6 I alle godkjente turneringer og norske mesterskap er det påbudt med klubbdrakt, eventuelt landslagsdrakt jf. § 4.17.11.³¹ I lagspill skal alle bruke klubbdrakt jf. § 4.17.10.

4.17.7 Forbundstinget fastsetter boten for ikke å stille i godkjent spilleantrekk i konkurranser. I ligaspill kan et hjemmelag kun ilegges én bot for samme forseelse pr. dag. I ligaspill kan et bortelag kun ilegges én bot for samme forseelse pr. serierunde. I en konkurranse kan arrangøren kun ilegges en spiller én bot for samme forseelse pr. dag.

4.17.8 Spillere som ikke stiller i reglementert klubbdrakt, eventuelt landslagsdrakt jf. § 4.17.11, i individuelt spill i godkjente bowlingarrangementer, skal av arrangør ilegges bot. Boten settes til kr. 200,- for vanlige turneringer og kr. 500,- for mesterskap og World Cup kvalifiseringsturneringer. Spilleren hefter selv for boten. Boten må være betalt, eventuelt forpliktende avtale om betaling med betalingsfrist må foreligge før spilleren kan starte spillet. Klubben står ansvarlig for sine medlemmer overfor arrangøren, og har det overordnede ansvaret for at boten blir betalt. Boten tilfaller arrangøren.

³¹ En utenlandsk spiller kan spille i egen spilleskjorte.

- 4.17.9 Dersom en spiller møter til konkurranse uten godkjent spilledrakt, skal turneringsleder eller lignende, forvise seg om at spilleren kan stille i annen akseptabel bekledning, fortrinnsvis en nøytral, ensfarget overdel og benklær i god forfatning. Dersom bekledningen kan godtas, innkasseres boten, og spilleren får delta i konkurransen. Dersom den ikke kan godtas, skal spilleren ilegges startnekt. Bot vil ikke bli innkrevd. Eventuell innbetalt startavgift for puljer som ennå ikke er startet, blir ikke refundert.
- 4.17.10 Ved lagspill (to eller flere) er lagleder ansvarlig for at laget stiller i likt antrekk. Dog kan damer på herre-/mix-lag spille i annen godkjent underdel, forutsatt at alle damer stiller med likt antrekk. Lag som ikke følger dette pålegget, skal av arrangør ilegges bot. Boten settes til kr. 400,- pr. lag i lokale og regionale konkurranser og landsligaen unntatt elitedivisjonene, og kr 600,- pr. lag for nasjonale mesterskap, Norgesmesterskap, elitedivisjonene i landsligaen og World Cup-kvalifiseringsturneringer. Klubben hefter selv for boten, som må være betalt før laget skal starte spillet, ev. at forpliktende avtale om betaling med betalingsfrist må foreligge. Boten tilfaller arrangøren.
- 4.17.11 Draktbestemmelser for NBFs offisielle landslag:
- Gjeldende landslagsdrakter bestående av overdel og underdel, skal være offentliggjort på NBFs nettsider.
 - I norske mesterskap og turneringer som arrangeres av NBF skal landslagsdrakter benyttes.
 - I andre turneringer kan landslagsspillere benytte landslagsdrakt dersom klubben tillater/ønsker det.
 - Klubbens navn kan påføres landslagsdrakten uten kostnader for NBF.

4.18 Personlig utstyr

- 4.18.1 Personlig utstyr ut over det som er hjemlet i § 4.16.1 og som er tillatt, men ikke pålagt å bruke, eller som kan brukes i overensstemmelse med eller med tillatelse fra turneringsleder, er: håndleddstøtte, mage-/nyrebelte, hårklemmer/-strikk, ankelstøtte, knebeskytter, spesialinnretninger for handikappede (rampe, egnet rullestol etc.).

Turnering

4.19 Turneringskategorier

Alle NBF godkjente turneringer må tilhøre en av følgende kategorier, jf. ETBF 8.2 etc.:

- 4.19.1 IBF turnering
- Dersom turneringen inviterer spillere utenfor Europasonen.
 - Krever godkjenning av ETBF og IBF.
 - Krav til - og prosedyre for - godkjenning av turneringen er gitt av IBFs lov.
- 4.19.2 ETBF turnering
- Dersom turneringen inviterer spillere fra Europasonen.
 - Krever godkjenning av ETBF.
 - Krav til - og prosedyre for - godkjenning av turneringen er gitt av ETBFs lov.
- 4.19.3 Nasjonal åpen turnering
- Dersom turneringen inviterer spillere fra Norge, og er åpen for spillere fra inntil 3 land i europasonen.
 - Turneringen må være offentliggjort i terminlista på NBFs webside.
- 4.19.4 Nasjonal turnering
- Dersom turneringen inviterer spillere bare fra Norge.
- 4.19.5 Kretsturnering
- Dersom turneringen inviterer spillere bare fra kretsen

- 4.19.6 Invitasjonsturnering
a) Dersom turneringen kun er åpen for spesielt inviterte enkeltspillere, lag e.l.

4.20 Turneringstyper

- 4.20.1 Turneringene deles inn i følgende typer:

- a) Mesterskap – Tilleggsregler i kapittel 6 og 7.
- b) World-Cup kvalifisering – Tilleggsregler i § 4.20.2.
- c) Helgeturnering – Tilleggsregler i § 4.20.3.
- d) Hverdagscup – Tilleggsregler i § 4.20.4

- 4.20.2 World Cup kvalifisering

Følger eget World Cup reglement som fastsettes av FS for hver sesong. Dette skal offentliggjøres på bowling.no.

- 4.20.3 Helgeturnering

- e) En helgeturnering er en turnering der det spilles fredag, lørdag og/eller søndag.
- f) Helgeturneringer kan maksimalt vare i tre -3- måneder.

- 4.20.4 Hverdagscup

- a) En hverdagscup er en turnering som består av flere delturneringer; cup-runder, og som avsluttes med finalespill og/eller samlet sluttpremiering. En cup er ikke å betrakte som en gjenstartsturnering og det stilles derfor ikke krav om finalespill.
- b) De som ønsker å arrangere en cup må søke om dette på lik linje som andre turneringer, jf. § 4.22.1. Det skal utarbeides eget turneringsreglement inkludert premiebestemmelser for hver enkelt cup. Disse skal legges ved søknaden og må gjøres kjent jf. § 4.23.1.
- c) En cuprunde regnes ikke som en turnering, men er en delturnering uten finalespill der alle puljene skal være satt opp på forhånd, og spilles i løpet av en uke. For hver cuprunde skal det betales en arrangøravgift jf. § 4.24.1, og hver enkelt spiller skal betale turneringsavgift, jf. § 4.24.5. Hver enkelt cuprunde settes opp i terminlisten som gjøres kjent på nettet.
- d) I en cuprunde skal det:
 - Kun spilles på hverdag; mandag til torsdag.
 - Spilles kun én runde pr. uke.
 - Spilles kun én start pr. deltaker pr. runde.
- e) For at en pulje skal kunne utvikles i en hverdagscup, må det være minimum 4 påmeldte spillere, alternativt 3 påmeldte spillere og 1 sparring.
- f) Dersom det arrangeres finalerunde til slutt og denne settes opp i terminlisten som eget arrangement, og gjøres kjent på nettet, skal det betales en arrangøravgift, jf. § 4.24.1, og hver enkelt spiller skal betale turneringsavgift, jf. § 4.24.5.
- g) Det skal være premiering i hver enkelt cuprunde, men den er fritatt for kravene om minsteverdi på premiene og 1/8-dels premiering. Arrangøren velger selv omfanget i antall og størrelse på denne premieringen, men dette må fremgå i innbydelsen / plakaten og bestemmelsene for cupen, jf. § 4.23. Disse premiene kommer i tillegg til sluttpremieringen, jf. § 4.20.4 h).
- h) En cup skal ha en sluttpremiering jf. § 9.5, basert på antall unike deltakere samlet sett i alle rundene.

4.21 Godkjenning

- 4.21.1 For å bli godkjent som arrangør forutsettes det at alle forpliktelser og fordringer etter tidligere turneringer er oppgjort. Godkjennelse kan nektes på tidspunkt som NBF holder av til andre formål.

- 4.21.2 Turnering får bare arrangeres når godkjennelse fra NBF foreligger.

4.21.3 Bestemmelser om barneidrett, jf. § 4.11, skal følges i de aldersbestemte klassene Barn U-11 og Barn U-13.

4.21.4

- a) Dersom en turnering har egen juniorklasse, skal startavgiften i denne klassen ikke overstige 2/3 av tilsvarende startavgift i seniorklassen.
- b) Dersom en juniorspiller velger å delta i en annen klasse som de er spilleberettiget til, selv om det er egen juniorklasse i turneringen, skal spilleren betale startavgift og følge bestemmelsene fastsatt for den valgte klassen.
- c) Dersom en turnering ikke har egen juniorklasse, skal juniorspillere, uavhengig av hvilken klasse de stiller i, betale maksimum 2/3 av tilsvarende kostnader for seniorklassen.

4.22 Terminfesting

4.22.1 Klubbene søker om å arrangere turneringer på fastsatt NBF-skjema innenfor frister og retningslinjer som mottas fra Forbundskontoret. Søknadene sendes til bowlingkretsen.

4.22.2 Kretsene plikter å avholde terminlistemøter med klubbene før de godkjenner og videresender forslag til terminliste for kretsen. På terminlistemøtet skal kretsene bestrebe seg på at det ikke arrangeres flere turneringer i samme tidsrom innen egen krets, dersom det ikke er i samråd med, eller som samkjøring mellom arrangørene.

4.22.3 Kretsene pålegges å sende inn kretsvisе terminlister for sesongen til NBF. NBF sammenstiller og godkjenner disse jf. § 4.21.1.

4.22.4 Resultatene fra terminfestede turneringer registreres ved Forbundskontoret, med unntak av Bakersturneringer.

4.22.5 For å få godkjent turneringer utover de som står på terminlisten, må søknad sendes NBF via bowlingkrets for eventuell godkjennelse *senest 4 uker* før turneringen skal avholdes. Søknaden må være begrunnet.

4.22.6 Før det kan søkes NBF om flytting av en allerede godkjent turnering til ny dato eller ny hall, må arrangør få klarsignal fra implisert(e) hall(er) og implisert bowlingkrets.

4.22.7 Beslutning om arrangører av turneringer for World Cup-kvalifisering offentliggjøres innen utgangen av mai måned.

4.23 Innbydelse

4.23.1 Innbydelse/plakat til turnering bør være offentliggjort/utsendt *senest 10 dager* før første turneringsdag. Dette kan gjøres ved oppslag, direkte overlevering, adressert sending, på klubbens egne nettsider, turneringens side på NBFs nettsider o.l. Dersom total mengde relevant informasjon som er knyttet til arrangementet overgår det som er mulig å få med i invitasjonen eller på plakaten, skal det utarbeides egne turneringsbestemmelser. Disse skal offentliggjøres sammen med innbydelsen/plakaten.

4.23.2 I innbydelsen og på plakaten skal det minimum opplyses om:

- a) turneringens navn
- b) spillested
- c) antall serier og spilleform, jf. § 2.2.
- d) påmelding – hvordan og eventuell påmeldingsfrist.
- e) turneringsform; herunder klasseinndeling, handicap-/bonussystem, gjenstart, finalespill etc.
- f) dato og tidspunkt for puljer
- g) startavgift og premiering
- h) turneringsleder

- i) arrangør
- 4.23.3 Det må også framgå tydelig av innbydelse/plakat dersom det er særlige bestemmelser som gjelder arrangementet i forhold til de generelle bestemmelsene. Det kan være:
- a) turneringens kategori jf. § 4.19 og /eller type jf. § 4.20.
 - b) siste frist for påmelding jf. § 4.31.4.
 - c) annen fastsatt frist for oppmøte jf. § 4.31.5.
 - d) antall spillere per bane.
 - e) lagsammensetning jf. § 4.25.5.
 - f) frekvens på preparering jf. § 4.25.15.
 - g) forbehold om puljeendringer jf. § 4.25.12.
 - h) prosedyrer ved likhet jf. § 4.34.
 - i) gjennomføring av finale jf. §§ 4.38-40.
 - j) begrensninger i antall kuler som kan medbringes til konkurranseområdet jf. § 4.26.12.
 - k) antall ganger kjeplene kan re-settes av/for en spiller i hver serie, pulje eller lignende jf. § 2.5.1.
 - l) eventuelt annet

4.24 Avgifter

- 4.24.1 Det betales en arrangørgift på kr 150,- til NBF for å stå i den landsomfattende terminlisten.
- 4.24.2 Ved avlysning av turnering mindre enn 1 -en- måned før arrangementet skulle ha startet skal det betales dobbel arrangørgift kr. 300,- til NBF.
- 4.24.3 Kretsen må informeres om avlysning senest 1 -en- uke før arrangementet skulle ha startet.
- 4.24.4 Arrangørgift jf. §§ 4.24.1-2 og turneringsavgift jf. § 4.24.5 forfaller til betaling 7 -sju- dager etter at arrangementet er avsluttet eller avlyst. Arrangører som ikke har betalt skyldige avgifter eller eventuelle bøter, fratras retten til å arrangere nye turneringer inntil avgift/bot er betalt.
- 4.24.5 Det betales en turneringsavgift på kr 30,- til NBF for hver start i alle individuelle turneringer godkjent av NBF, med unntak av spillere som stiller i egen juniorklasse. Denne avgiften innkalkuleres i startavgiften. Denne avgiften innkreves ikke i NBFs divisjonspill, lokalt ligaspill, Bakersturneringer, kretskamper og nasjonale eller internasjonale bykamper.
- 4.24.6 Ved approbert lagspill, f.eks. norgesmesterskap, kretsmesterskap etc., skal det betales en turneringsavgift på kr 30,- til NBF for hver spiller som har deltatt. Det skal ikke betales avgift for ubenyttet spiller. Denne avgiften innkalkuleres i startavgiften.
- 4.24.7 En tredel av turneringsavgiftene jf. §§ 4.24.5-6 går til generelt breddearbeid innen NBF. To tredeler av turneringsavgiftene benyttes, i tillegg til ordinære bevilgninger fra NBF, til tiltak som ellers ville blitt vanskelig å gjennomføre. Beløpet betales inn til NBFs ordinære konto og fordeles bokføringsmessig på 3 forskjellige poster. Dette for at man til enhver tid kan vite hvor mye som finnes, og hvor mye som kan benyttes.
- a) **Post 1 - Topp bowling junior**
En firedel benyttes som ekstra tilskudd i forbindelse med samlinger, gjerne som et samarbeid mellom aktivitetsansvarlige og kurs-/utviklingsansvarlige.
 - b) **Post 2 – Junior**
En firedel benyttes til tiltak for "grasrota", f.eks. støtte til juniorsamlinger og oppsøkende virksomhet. Midlene benyttes i et samarbeid som nevnt i punktet foran.
 - c) **Post 3 – Rekruttering**
To firedeler benyttes til rekrutteringstiltak

4.25 Forberedelse

- 4.25.1 I NBF-godkjente konkurranser bør banefordelingen trekkes.
- 4.25.2 I lagkonkurranser uten inndeling i aldersbestemte klasser, rankingklasser eller andre klasseinndelinger jf. § 4.8.3 som er til hinder, kan alle lisensierte spillere benyttes på laget, med unntak av begrensninger for barn jf. §§ 4.12-13.
- 4.25.3 I lagkonkurranser med inndeling i aldersbestemte klasser, kan spiller i yngre aldersbestemt klasse benyttes på lag i eldre aldersbestemt klasse, med unntak av begrensninger for barn jf. §§ 4.12-13.³²
Individuelt konkurrerer imidlertid vedkommende i den aldersbestemte klassen vedkommende tilhører i henhold til sin lisens.
- 4.25.4 I lagkonkurranser med inndeling i rankingklasser, kan spiller i lavere rankingklasse benyttes på lag i høyere rankingklasse, med unntak av begrensninger for barn jf. §§ 4.12-13. Individuelt konkurrerer imidlertid en slik spiller i den rankingklassen vedkommende tilhører i henhold til sin lisens.
- 4.25.5 Ved lagturneringer for nominerte lag, må spillerne tilhøre samme klubb og spille samtidig, se dog § 4.25.6. Laget må nomineres før prøvespillet starter. Nominert reserve kan ved lagspill settes inn ved start av ny serie.
- 4.25.6 Ved lagturneringer for nominerte lag, må spillerne tilhøre samme klubb og spille samtidig, se dog § 4.25.6. Laget må nomineres før prøvespillet starter. Nominert reserve kan ved lagspill settes inn ved start av ny serie.
- 4.25.7 Ved lagturneringer for nominerte lag, må spillerne tilhøre samme klubb og spille samtidig, se dog § 4.25.6. Laget må nomineres før prøvespillet starter. Nominert reserve kan ved lagspill settes inn ved start av ny serie.
- 4.25.8 I noen lagturneringer, nasjonale eller internasjonale, kan det være tillatt med lag sammensatt av spillere fra forskjellige klubber; "booster-team". Om det er anledning til å stille med denne type lagsammensetning, må det klart fremkomme i innbydelse og på plakat, jf. § 4.23.3.
- 4.25.9 Lagleder må påføres spilleskjema/protokoll samtidig med nominering av lag, og er derfor underlagt samme bestemmelser som spillerne ute på banen. Et lag kan kun stille med 1 -en- lagleder i spilleområdet. Lagleder kan ikke gå opp på ansatsen under spillets gang.
- 4.25.10 Klubber har rett til å sette inn ny spiller for nominert(e) spiller(e) som ikke har innfunnet seg til fastsatt starttid, men kun ved starten på en serie. Dette gjelder lagturneringer som ikke er utslagsturneringer. I utslagsturneringer kan ny spiller kun settes inn i innledende runde. Med utslagsturnering menes turnering hvor innledende rundes resultat er avgjørende for deltakelse i de videre runder; - f.eks. semifinale og finale. Som ny spiller kan ikke benyttes spiller(e) som allerede har deltatt i samme turnering. Innsatt spiller kan ikke byttes ut med den opprinnelige spiller dersom denne skulle innfinne seg etter at laget har startet ordinært spill.
- 4.25.11 Dersom det i innbydelsen til turneringen ikke er opplyst noe annet, skal spillerne starte to på hver bane.
- 4.25.12 Turneringsarrangør anbefales å sette inn "sparring" (erstatningsspiller) i tilfelle påmeldt spiller ikke innfinner seg til start. "Sparring" kan benyttes ved ulikt antall spillere i en

³² Dog gjelder ikke dette veteran, som har egne bestemmelser jf. § 6.24.5.
I junior dobbel kan man stille med mix-lag, som da skal spille i gutteklassen.

pulje. Spillere som har spilt sparring kan ikke senere delta i turneringen. Dersom "sparring" ikke settes inn, skal den uteblitte spillers partner starte alene på banen. Turneringslederen må passe på at vedkommende spiller i takt med spillerne på den nærmeste banen.

- 4.25.13 I turnering med europeisk spillestil, skal ikke to påfølgende serier spilles på samme bane.
- 4.25.14 For å kunne spille i en turnering, må man spille i arrangørens på forhånd oppsatte puljer. Dog kan arrangøren, av hensyn til spillere som ellers ikke ville ha fått anledning til å delta i turneringen, sette opp ekstrapulje - eksempelvis hverdagspulje. Ekstrapulje skal kunngjøres minst 24 timer før puljestart, og det må være minst 4 deltakere.
- 4.25.15 For at en pulje skal kunne avvikles i en helge- eller hverdagsturnering, må det være minimum 4 påmeldte spillere, alternativt 3 påmeldte spillere og 1 sparring.
- 4.25.16 I en turnering på 4 serier eller mer, kan en deltaker ikke spille på færre enn 4 baner. I haller med 6 baner eller færre kan kravet fravikes.
- 4.25.17 Banene skal vaskes og oljes før hver puljestart, med følgende unntak; I turneringer med 8 serier eller færre, skal banene *minst* behandles etter hver annen pulje, dersom det spilles mer enn 2 puljer samme dag.
- 4.25.18 Dersom en bane bryter sammen og ikke lar seg reparere innen rimelig tid under en konkurranse, kan spillet flyttes over til en annen bane. Dersom feilen oppstår etter førsteslaget i en rute, skal den kjegleoppstillingen som eventuelt står igjen, settes opp på den nye banen og andreslaget tas der. Dersom det ikke finnes reservebane, kan spillet flyttes over til en bane som tidligere er benyttet eller vil bli brukt av de berørte spillere. Dersom de må vente mer enn 15 minutter før de kan fortsette spillet har spillerne krav på 1 prøverute hver. Dersom de må vente mer enn 30 minutter har de krav på nytt prøvespill, jf. § 4.28.3 b. Se også § 4.26.4.
- 4.25.19 Dersom en pulje blir avbrutt og ikke kan fullføres, annulleres alle oppnådde resultat når spillet stanses. Ved slike tilfeller, skal arrangør tilby ny pulje, legge til rette for å sikre deltakelse i andre puljer for spillere som er rammet jf. § 4.23.3 d, eller lignende. Dersom det ikke lar seg gjøre skal den/de rammede spiller(e) få tilbake startkontingenten for vedkommende pulje.

Arrangementet

4.26 Bestemmelser for konkurranseområdet

- 4.26.1 Med konkurranseområde forstås:
 - a) Baner og ansats.
 - b) Gulvplass og sitteplass for spillere og skrivere.
 - c) Øvrig gulvplass bakover til nærmeste beliggende faste publikumsplass, eller til naturlig skille mellom spillere og publikum.
- 4.26.2 Kun funksjonærer og de som står oppført på spilleskjema som spillere eller lagleder, gis tillatelse til å oppholde seg i konkurranseområdet. Alle disse er derved også underlagt gjeldende regelverk fra første til siste slag.
- 4.26.3 Før en spiller får forlate konkurranseområdet mens spillet pågår, må tillatelse fra puljeleder/turneringsleder innhentes.
- 4.26.4 Dersom det på grunn av banefeil, venting for spill på ny bane eller ved andre årsaker oppstår en pause av noen varighet for en eller flere spillere, kan de det angår gis tillatelse til å trekke seg tilbake til publikumsseksjonen. Tillatelse må *først* innhentes hos

puljeleder/turneringsleder, i motsatt fall gjelder §§ 4.26.1-3. Se også § 4.25.16.

- 4.26.5 All bruk av rusmidler og/eller tobakksprodukter, er forbudt for alle som omfattes av bestemmelsene i § 4.26.2. Likeledes er det ikke tillatt å være påvirket av rusmidler, jf. §§ 4.36.3-4.
- 4.26.6 Det er ikke tillatt å spise mens man befinner seg innenfor konkurranseområdet, med unntak av frukt, grønnsaker og sjokolade. Eventuelt drikke må plasseres lengst bak i konkurranseområdet.
- 4.26.7 Skjer en overtredelse iht. §§ 4.26.5-6 under spill i en serie i individuelt spill eller lagspill, blir vedkommende diskvalifisert og resultatet strykes.
- 4.26.8 Ansatsen, møbler og konkurranseområdet for øvrig må ikke tilsmusses, jf. § 2.11. All oppbevaring og bruk av talkum, puffballer og stoff som støver, flytende væsker jf. §§ 2.10.1, 3.21.1, 4.26.9 etc., og annet tilsvarende, skal skje i utkanten av konkurranseområdet, og ikke være til sjenanse for andre. Hver spiller er ansvarlig for at egne kuler og annet utstyr har ren og tørr overflate i og ved ansatsområdet.
- 4.26.9 Rengjøring av kuler kan kun foretas som angitt i § 2.10.1. I forbindelse med godkjent prøvespill, mellom puljer, samt mellom segmenter i et finalespill, kan man:
- Endre en kules overflate.
 - Bruke kjemikalier som står på USBCs liste over godkjente produkter under avsnittet «Approved before/after certified Competition»³³.
- 4.26.10 Kjemikalier som står på USBCs liste «Non-Approved Cleaners and Polishes»³⁴ skal ikke brukes under noen omstendigheter.
- 4.26.11 Overtredelse av bestemmelsene i §§ 2.10.1 og 4.26.9, ved at det spilles med en kule som er ulovlig vasket/manipulert, har det til følge at:
- Første overtredelse medfører tapt pinnefall i den aktuelle ruten.
 - Andre overtredelse medfører tapt pinnefall i den aktuelle serien.
 - Tredje overtredelse medfører tapt pinnefall i den aktuelle pulje og utestengelse for resten av turneringen/kampen.
- 4.26.12 Hver spiller kan ha maksimum 6 -seks- kuler i konkurranseområdet under godkjent spill, herunder prøvespill jf. § 4.28.3.b. Arrangør av turnering kan selv velge å sette ytterligere begrensninger i antall kuler i konkurranseområdet. Det kan være aktuelt ved større turneringer, turneringer i haller med begrenset areal i konkurranseområdet e.l. Det må i så fall gjøres kjent i invitasjonen/på plakaten jf. § 4.23.3 j.

4.27 Arrangør – plikter og ansvar

Arrangører av turneringer i bowling pålegges følgende:

- 4.27.1 Følge den oppsatte terminliste for sesongen, som er basert på forutsetninger gitt jf. §§ 4.21 og 4.22.
- 4.27.2 Utlyse turneringen jf. § 4.23.
- 4.27.3 Oppnevne turneringsleder. Både turneringsleder og puljeledere må ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.

³³ USBCs liste over godkjente midler finnes her: https://bowl.com/getmedia/dea13f60-a8e0-4946-92b5-05fd173c3bee/050324_Approved_Cleaners.pdf

³⁴ USBCs liste over **ikke** godkjente midler finnes her: https://bowl.com/getattachment/897689cd-5a7e-4b7d-970f-34b106d0f977/Non-approved-cleaner_polish-list-for-website-8-16-22.pdf?lang=en-US

- 4.27.4 Å sette opp start-/puljelister for samtlige spillere straks etter påmeldingsfristens utløp, jf. §§ 4.25.1, 4.25.8, 4.25.11 m.m.
- 4.27.5 Påse at premiene er i samsvar med Premiebestemmelsene jf. § 9.5.1.
- 4.27.6 Påse at resultatliste blir sendt NBF innen 3 dager etter avsluttet turnering. Klubber som ikke overholder denne tidsfristen, vil av NBF bli ilagt et gebyr på kr 250,-.
- 4.27.7 Dersom det ikke benyttes resultatservice på nett, må resultatlister sendes deltakende klubber og deres respektive kretser innen 3 dager etter avsluttet turnering.
- 4.27.8 I de turneringer hvor norske rekorder kan settes, må prosedyrene følges jf. kapittel 8.
- 4.27.9 Resultater fra alle godkjente arrangement skal føres på NBFs standard resultatlister, eller på lister ved bruk av data hvor følgende opplysninger skal framgå (fortrinnsvis i denne rekkefølge):
- a) plassering
 - b) spillers lisens
 - c) antall serier
 - d) rent pinnefall
 - e) handikap
 - f) total pinnefall
 - g) spillers navn
 - h) spillers klubb
- 4.27.10 Arrangør av følgende turneringer/ mesterskap er pålagt å opprette jury jf. § 11.1:
- a) IBF turnering jf. § 4.19.1.
 - b) Norgesmesterskap jf. kapittel 6.
- 4.27.11 Det står arrangør fritt å benytte jury i andre arrangementer enn de som er nevnt over. I de arrangementer hvor det benyttes jury, gjelder bestemmelsene i kapittel 11.

4.28 Turneringsleder

- 4.28.1 For å bli godkjent som turneringsleder, må man ha gjennomgått og bestått prøven til NBFs turneringslederkurs.
- 4.28.2 Autorisasjon av turneringsledere gjelder for en periode på 4 år. Fornyet autorisasjon oppnås etter gjennomgang av oppfriskningskurs.
- 4.28.3 Turneringsledere pålegges å:
- a) påse at den automatiske overtrampskontrollen anvendes.
 - b) påse at alle deltakere i godkjente arrangement får prøvespill før start:

1 – 2 spillere pr bane	5 minutter prøvespill
3 – 4 spillere pr bane	10 minutter prøvespill
5 spillere eller mer pr bane	15 minutter prøvespill

Hver spiller skal være sikret 4 kjegleoppsett på banen ved europeisk spillestil, og 2 kjegleoppsett på hver bane ved amerikansk spillestil.
 - c) påse at puljeleder er til stede i konkurranseområdet under hele puljen.
 - d) påse at NBFs regelverk overholdes.
 - e) behandle klager jf. § 2.9.4 innen tidsfrister jf. § 2.12.2.
 - f) rapportere alle ureglementerte hendelser som har medført straff/sanksjoner, eller som kan medføre videre sanksjoner, til klubb, kretsstyre eller Forbundsstyret/NBF jf. §§ 2.4.1, 2.10.1, 4.16.2, 4.17, 4.35.1, 4.36.2-4, kapittel 10 etc.

4.29 Skriver/protokollfører

- 4.29.1 Skrivere skal plasseres slik at de kan se kjegleoppsettet.

- 4.29.2 Skriver/protokollfører pålegges å:
- føre skjemaene i samsvar med Spillereglene jf. § 2.1.
 - påse at den enkelte spiller undertegner sitt eget skjema og leverer det til turneringsledelsen.
- 4.29.3 Hver enkelt spiller/lagleder har ansvaret for å kontrollere sine egne spilleskjema, og må underrette turneringsarrangør om eventuelle feil. Dette må gjøres innen 1 time etter avsluttet spill, jf. § 2.12.
- 4.29.4 Turneringsansvarlig kan innen 1 time etter avsluttet spill rette åpenbare feil dersom det kan kontrolleres mot spilleskjema og eventuelt datautskrift. Spilleren skal varsles om endringen, jf. § 2.12.
- 4.30 Digitale spilleskjema**
- 4.30.1 Hver enkelt spiller/lagleder har ansvaret for å kontrollere sine egne digitale spilleskjema, og må underrette turneringsarrangør om eventuelle feil. Dette må gjøres innen 1 time etter avsluttet spill, jf. § 2.12.
- 4.30.2 Turneringsansvarlig kan innen 1 time etter avsluttet spill rette åpenbare feil dersom det kan kontrolleres mot datautskrift. Spilleren skal varsles om endringen, jf. § 2.12.

Spillet

4.31 Påmelding/oppmøte

- 4.31.1 Dersom en spiller blir forhindret i å møte til start til fastsatt tid, kan spilleren av arrangøren gis tillatelse til å starte i en senere pulje dersom ledig plass forefinnes, og turneringen ikke blir forsinket.
- 4.31.2 Det står spilleren fritt om han ved for sen ankomst til puljen ønsker å starte i turneringen f.o.m. den rute som skal påbegynnes når spilleren er klar til å starte. Denne retten bortfaller dersom reserve er satt inn, jf. § 4.31.5.
- 4.31.3 Dersom det oppstår tvil om hvilken rute det gjelder, skal turneringslederen bestemme dette. En slik for sent ankommet spiller får bare spille og godskrevet seg resultatet av det antall ruter og serier som gjenstår ved spillerens start i turneringen. Innrapportert resultat til NBF skal dog bare inneholde de seriene som er spilt i sin helhet.
- 4.31.4 Påmelding til turnering er bindende dersom den ikke er trukket tilbake *før* påmeldingsfristens utløp. Spiller som ikke møter til den turnering han er påmeldt, skal betale den fastsatte startavgift til arrangøren. Klubbene er ansvarlige for sine medlemmer overfor arrangører av turneringer for at skyldig startavgift blir betalt. Ved innsetting av reserve betales startavgiften av denne.
- 4.31.5 Spillere skal være registrert i hallen eller ha gitt beskjed om forsinket ankomst til arrangør minimum 30 minutter før ordinær starttid. Arrangør kan fastsette andre tidsfrister for oppmøte, men da må det fremgå av plakaten/ innbydelsen. Spillere som eventuelt står på venteliste, kan settes inn etter at forannevnte frist er gått ut.

4.32 Gjenstart

- 4.32.1 I turneringer med gjenstart må dette komme fram av innbydelsen jf. § 4.23.2 e.
- 4.32.2 Spillere som spiller gjenstart, får alt spill registrert hos NBF, men får kun en plassering i turneringen.
- 4.32.3 Arrangøren bestemmer selv hvor mange gjenstarter en spiller kan ha, og hvor mange vedkommende til enhver tid kan være påmeldt med. Dette må fremgå av plakaten jf. §

4.23.2.e. Dersom det ikke er oppgitt på plakaten er det ubegrenset antall gjenstarter, men man kan bare stå påmeldt i 2 –to- uspilte puljer.

4.32.4 Spilleren hefter for startavgiften dersom avmeldingen skjer etter fristen på 30 minutter³⁵ før puljestart.

4.32.5 Ved finalespill i turneringer der det er gjenstart, tas ikke totalt pinnefall fra innledende med til finalespill. Ved turneringer uten gjenstart skal arrangøren opplyse om totalt pinnefall fra innledende skal tas med til finalespill ved innbydelse til turneringen.

4.33 Finaledeltakelse

4.33.1 Dersom en spiller sier ifra *før start* at vedkommende ikke ønsker å delta i videre spill hvis vedkommende klarer kvalifiseringsgrensen, vil vedkommende bli rangert best av de som ikke går videre og ny spiller går inn på sluttspillplass.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for Norgesmesterskap, jf. § 6.8.2.

4.33.2 Spillerne er selv ansvarlige for å skaffe rede på eventuelt avansement til videre spill i turnering/ mesterskap/ arrangement.

4.33.3 Dersom en spiller som er kvalifisert for videre spill uteblir,³⁶ skal det ikke settes inn ny spiller som erstatter for denne, og spilleren vil bli rangert sist³⁷ av de som spiller turneringen. Spilleren ilegges total startnekt for all deltakelse i registrert bowlingspill resten av den aktuelle dagen, og inntil kl 11:00 påfølgende dag. Turneringsleder må rapportere startnekt til NBF umiddelbart, jf. § 4.28.3 f. Videre spill betyr i denne sammenheng nye runder som er forbeholdt spillere som har kvalifisert seg for å gå videre.

4.33.4 Unntak fra 4.33.3 kan gis dersom en spiller av turneringsleder får aksept³⁸ for hvorfor vedkommende ikke kan/kunne møte til start i finalespillet. Spilleren blir da rangert sist i finalespillet og kan motta eventuell premie knyttet til denne plasseringen.

4.33.5 Dersom en spiller som er kvalifisert til PP-finale eller matchplay ikke stiller opp, vinner motstander kampen, men må spille den for å få resultatet godkjent.

4.33.6 Ved stegfinaler skal alle finalistene være registrert møtt i hallen, eller ha avtalt annet tidspunkt for ankomst til arrangør, før første stegfinale starter. Dersom en kvalifisert spiller ikke møter opp til fastsatt tid, vinner motstander kampen, men må spille den for å få resultatet godkjent.

4.34 Kåring av vinner

4.34.1 Om ikke annet er bestemt, jf. § 4.23.3, er vinneren ved konkurransens slutt den som har det høyeste totale pinnefall inklusive eventuelt handikap og bonus. Rangeringen videre avgjøres av totalt pinnefall sortert synkende.

4.34.2 Ved likt totalt pinnefall, skal rangeringen avgjøres av forutsetninger som nevnt nedenfor i oppsatt rekkefølge:

a) høyest rangeres den spiller eller det lag som uten bonus/handikap har høyeste pinnefall

b) har høyest siste serie uten bonus/handikap.

c) har høyest nest siste serie uten bonus/handikap.

d) har høyeste serie i videre rekkefølge, om nødvendig helt til første serie.

e) Om det ikke er kåret en vinner jf. ledd a) – d) i denne paragraf, foretas loddtrekning.

³⁵ Arrangøren kan sette en annen frist, jf. § 4.23.3.

³⁶ En spiller som har sagt fra seg finaleplassen i henhold til punkt 1 er ikke kvalifisert.

³⁷ Spilleren får da heller ikke premie.

³⁸ Turneringsleder kan gi aksept ved for eksempel dokumentert akutt sykdom og force majeure.

- 4.34.3 Dersom det oppstår tvil om rangering jf. § 4.34.2 b-d i turneringer av typen 3x3 serier, 2x3 serier, 7-serier hvor én serie strykes og at det dermed er kun 6 tellende serier o.l., er det siste spilte tellende serie som gjelder.

4.35 Avbrutt spill

- 4.35.1 Dersom en spiller bryter midt i spillet, strykes alt oppnådd resultat i turneringen. Spilleren ilegges total startnekt for all deltakelse i registrert bowlingspill resten av den aktuelle dagen, og inntil kl 11:00 påfølgende dag. Turneringsleder må rapportere startnekt til NBF umiddelbart, jf. § 4.28.3 f.
- 4.35.2 Dersom det begås brudd på startnekt iht. § 4.35.1, skal spilleren ilegges bot av NBF, samt inndragning av eventuell premie.
- 4.35.3 Dersom turneringsleder/puljeleder godkjenner at en spiller bryter midt i spillet, vil spilleren beholde resultatet på de fullførte seriene. Spilleren ilegges startnekt iht. § 4.35.1.
- 4.35.4 Dersom en spiller under lagspill må bryte på grunn av åpenbar sykdom eller skade i en serie, må dette godkjennes av turneringsleder og/eller laglederne. Spilleren beholder da resultatet på fullførte serier. Ved godkjent forfall, kan ny spiller settes inn umiddelbart. Pinnfall i denne serien registreres for laget. Ellers gjelder bestemmelsene jf. § 4.25.5.

4.36 Irettesettelse

- 4.36.1 Bare turneringsleder og/eller puljeleder har rett til å irettesette spillere under en turnering.
- 4.36.2 Spillere som med vilje gjør overtramp, kaster kula i rennen, forstyrrer eller forulemper omgivelsene eller på annen måte opptre usportslig, provoserende eller ukorrekt under en kamp/turnering, *kan* av turneringsleder utvises og *må* da forlate konkurranseområdet umiddelbart. Ved lagspill kan eventuell reserve settes inn fra påfølgende serie. Den utviste spiller mister alt pinnfall oppnådd i turneringen. Innsatt reserve protokollføres med pinnfall og serier fra første spilte serie.
- 4.36.3 Spillere som møter til start påvirket av alkohol eller andre rusmidler, skal av turneringsledelsen nektes å starte i turneringen.
- 4.36.4 Dersom man etter at spillet har startet oppdager at en spiller er påvirket av alkohol eller andre rusmidler, skal spilleren utelukkes fra resten av turneringen. Alt oppnådd pinnfall i turneringen strykes.
- 4.36.5 Turneringslederen skal ved brudd på §§ 4.36.3 og 4.36.4 sende rapport til spillerens klubb og kretsstyret. Ved grovere brudd på disse bestemmelsene, skal det også rapporteres til Forbundsstyret/NBF.
- 4.36.6 En spiller som i lagspill blir bortvist som følge av bestemmelsene jf. §§ 4.36.3-4 kan ikke erstattes av reserve, og laget må fullføre kampen/turneringen med en spiller mindre. Hvis arrangementet består av flere kamper, kan reserve settes inn i neste kamp. Dette kan f.eks. være aktuelt ved kvalifiseringsspill. Den utviste spiller kan ikke settes inn igjen. Ved eventuelt manglende reserve strykes alle kamper laget har spilt, for å unngå urettferdighet overfor 3. part.

4.37 Vikeplikt, spilleplikt etc.

- 4.37.1 Dersom ikke annet er angitt på innbydelse/invitasjon, så gjelder vikeplikt etter § 4.37.2 a).

4.37.2

- a) En spiller kan forlange "fri bane" overfor spiller som er på vei opp til ansatsen på nærmeste bane til venstre. En spiller skal vike overfor spiller som er på vei opp på ansatsen eller gjør seg klar til å slå sitt slag på nærmeste bane til høyre. Spillere skal være klare til å slå sine slag i det øyeblikk det er deres tur, og de skal ikke forsinke sitt tilløp eller slag så fremt nærmest tilliggende bane på begge sider er klare.
- b) Spillere på ett banepar må alltid vise hensyn til spillere på nærmeste banepar på hver side. Spillere på ett banepar kan ikke spille sammenhengende uten å la en spiller på baneparet til høyre og en spiller på baneparet til venstre slippe til og foreta sine slag, med mindre disse ikke er klare til å spille, eller om de viker. Spillere skal være klare til å gå opp på ansatsen for å slå sitt slag når det er deres tur og ikke utsette/forsinke slaget så fremt de tilliggende banene på både høyre og venstre side er klare.

4.37.3 Dersom en spiller ikke følger instruksene i § 4.37.1-2, vil det bli definert som forsinkelse av spillet ("slow-bowling"). Spiller/spillere som ikke følger disse bestemmelsene, skal gis advarsel av godkjent turneringsleder etter følgende retningslinjer:

- a) Hvitt kort for første overtredelsen (ingen straff)
- b) Gult kort for den andre overtredelsen (ingen straff)
- c) Rødt kort for den tredje og hver påfølgende overtredelse i en hvilken som helst senere puljestart/blokk; seks neste starter for singel/dobbel, tre kamper for lagspill, og alle puljestarter/kamper i løpet av en dag. I utslagsturneringer regnes hvert trinn som egen blokk. Straffen skal være null pinnefall i vedkommende spillerute.

4.37.4 For å håndheve denne regelen, skal turneringsleder/kamplleder følge spesielt med på eventuelle spillere eller lag som blir liggende mer enn fire ruter bak de raskeste i singel-, dobbel- eller finalespill, eller mer enn to ruter bak i lagspill. Unntak av de ytterste baneparene. For konkurranser i Bakers spillesystem gjelder samme regel som for singlearrangementet.

4.37.5 I konkurranser der det er oppnevnt jury jf. § 4.27.10-11, og det blir reist spørsmål angående turneringsleders/kamplleders avgjørelse/håndheving av denne regelen, eller mangel på sådan, skal juryen jf. § 11.1 ta den endelige avgjørelsen.

Finaleformer

4.38 Retningslinjer for Round Robin

- 4.38.1 I Round Robin-spill, møtes alle de kvalifiserte spillerne en og en/lagene ett og ett, over en eller flere serier.
- 4.38.2 Der det er praktisk mulig, bør ingen spillere/lag starte 2 påfølgende serier på samme banepar, med unntak av de tilfeller hvor det er bare 4 spillere/lag.
- 4.38.3 Der det er praktisk mulig, bør spillere/lag fra samme klubb spille mot hverandre i første halvdel av Round Robin-spillet.
- 4.38.4 Poengberegning:
30 kamppoeng per spiller for seier
15 kamppoeng per spiller for uavgjort
0 kamppoeng per spiller for tap
- 4.38.5 Ved lagspill utgjør spillernes samlede kamppoeng lagets totale kamppoeng.

4.39 Retningslinjer for PP-spill

- 4.39.1 I PP-spill, møtes alle de kvalifiserte spillerne/lagene hverandre en og en, over en eller

flere serier.

- 4.39.2 Ingen spiller 2 påfølgende serier med start på samme banepar, med unntak av de tilfeller hvor det er bare 4 spillere/lag.
- 4.39.3 Der det er praktisk mulig, bør spillere/lag fra samme klubb spille mot hverandre i første halvdel av PP-spillet
- 4.39.4 Eksempel på poengberegning (andre systemer kan benyttes):
 - 20 matchpoeng for seier
 - 10 matchpoeng for uavgjort
 - 0 matchpoeng for tap
 - 5 bonuspoeng for rent pinnefall 200-249
 - 10 bonuspoeng for rent pinnefall 250-300
- 4.39.5 Ved lagspill utgjør spillernes samlede kamppoeng lagets totale kamppoeng.

4.40 Retningslinjer for stegfinale

- 4.40.1 Til stegfinale går de 3-6 beste i de aktuelle klassene. Det må fremgå av innbydelsen hvor mange som går til stegfinale i de respektive klassene. Hvert steg betegnes som en egen kamp jf. § 4.1.1.
- 4.40.2 Det første steget avvikles mellom de to lavest rangerte. Vinneren går videre og møter neste i steget osv. fram til siste steg. I hvert steg spilles én serie.
- 4.40.3 I alle steg kan den høyest rangerte spiller velge hvem som skal starte med en rute på venstre bane. Spilleren som starter som nummer to spiller så en rute på høyre bane, og deretter en rute på venstre bane.
- 4.40.4 Det skal gis 2 prøveruter på hver bane for spillere som kommer inn. Dersom det skiftes banepar, skal det være to prøveruter for begge spillerne.
- 4.40.5 Dersom det spilles to serier i siste steg, kan den som leder etter første serie velge hvem som skal spille først i siste serie. Første rute skal spilles på venstre bane.
- 4.40.6 Det siste steget kan avgjøres på flere måter, og det må fremgå av innbydelsen hvilken form for steg man vil benytte. Dersom ikke annet er opplyst, benyttes pkt a).
 - a) Det spilles to serier og det samlede pinnefallet av disse to seriene teller som resultat.
 - b) Det spilles to serier, og seieren går til den som vinner serie nummer to.
 - c) Det spilles bare én serie, og den med høyeste pinnefall er vinner.
 - d) Det spilles bare én serie, men dersom den som leder etter kvalifiseringen taper denne serien, kan det spilles en serie til. Man kan da velge om denne andre serien alene avgjør resultatet, eller om det sammenlagte pinnefallet av de to seriene skal telle.
- 4.40.7 Ved likhet spilles roll-off jf. 4.42.5 inntil en vinner er kåret.

4.41 Retningslinjer for Bakers system

- 4.41.1 Bakers system kan benyttes ved NM for klubblag, cup-, PP-, eller vanlig seriespill.
- 4.41.2 Det kan spilles med fra 3 til 5 spillere.
 - Med 3 spillere spiller nr. 1 rute 1-4-7-10,11 og 12, nr. 2 rute 2-5-8. og nr. 3 rute 3-6-9.
 - Med 4 spillere spiller nr. 1 rute 1-5-9, nr. 2 rute 2-6-10,11 og 12, nr. 3 rute 3-7, og nr. 4 rute 4 og 8.
 - Med 5 spillere spiller nr. 1 rute 1-6, nr. 2 rute 2-7, nr. 3 rute 3-8, nr. 4 rute 4-9 og nr. 5 rute 5 og 10,11 og 12.

4.41.3 3-mannslag

Med 3-mannslag vil det være ideelt å spille bolker à 3 serier, for dersom man lar spillerekkefølgen være uendret i alle seriene, får alle spillerne spille sisterute, siden spiller nr. 1 starter i første serie, spiller nr. 2 i andre serie og spiller nr. 3 i tredje serie.

Lagene skifter bane etter hver serie (europeisk). Ved cup eller PP spilles alle bolker på samme banepar.

4.41.4 5-mannslag

Med 5-mannslag kan man spille hvilket antall serier som helst. Med vanlig seriespill spilles europeisk, dvs. lagene bytter bane etter hver serie. Det mest ideelle ved cup eller PP er kamper à 2 eller 4 serier med bytte etter hver serie, og hele kampen spilles på samme banepar.

4.41.5 Eksempel på poengberegning (andre systemer kan benyttes)

Ved 2 serier får man 1 poeng pr. serie for seier og 1 poeng for totalen, i alt 3 poeng.

Ved 3 serier får man 1 poeng for seier pr. serie og 1 poeng for totalen, i alt 4 poeng.

Ved likhet i pinnefall blir det deling av poeng, og ½ poeng på hver.

Ved 4 serier kan man ut fra det ovenstående få 5 poeng.

4.41.6 Ved cup kan man gjøre som i stegfinale dersom det er likhet mellom lagene; De samme spillerne som spilte siste rute opprinnelig, spiller ett kast med fullt oppsett på samme bane som de opprinnelig avsluttet på, jf. § 4.41.5. Den som får ned flest kjepler vinner. Ved fortsatt likhet etter første oppsett, gjentas prosedyren inntil det blir en avgjørelse.

4.42 Retningslinjer for andre finaleformer

4.42.1 Om en arrangør velger andre finaleformer, må det settes opp klare retningslinjer og bestemmelser som gjøres kjent sammen med invitasjon/plakat, jf. §§ 4.23.2-4.23.3.

Eksempler:

4.42.2 Matchplay

a) Det spilles enkeltkamper spiller mot spiller.

b) Ved likhet under Matchplay, spilles ett kast på fullt oppsett på samme bane som siste kast i ordinær serie, jf. § 4.41.5. Den som får ned flest kjepler vinner.

c) Ved fortsatt likhet etter første oppsett, gjentas prosedyren inntil det blir en avgjørelse.

d) For hvert nytt oppsett skal det byttes bane.

4.42.3 Karusellfinale

a) Alle spillere spiller én serie på samme bane/banepar.

b) Spilleren med laveste pinnefall blir slått ut.

c) Dersom to eller flere spillere står likt med laveste pinnefall, spilles ett kast på fullt oppsett, jf. § 4.41.5.

d) Høyest rangerte spiller etter innledende eller mellomspill får velge i hvilken rekkefølge vedkommende skal spille og på hvilken bane. Deretter velger nest beste spiller, tredje beste spiller etc. hvor de vil spille.

e) Når det står igjen to spillere i karusellfinalen, er det høyest rangert spiller totalt gjennom hele karusellfinalen som får velge hvem som skal spille først i siste karusellrunde.

f) Når det gjenstår to spillere, spilles det kun en serie hvor spilleren med høyeste pinnefall inkludert eventuelt handikap er vinner av karusellfinalen.

4.42.4 Shoot-out

Variant 1:

a) Alle spillerne spiller et fastsatt antall førsteslag.

b) De med flest strike vinner.

Variant 2:

- c) Alle spillerne slår etter tur så mange førsteslag som de trenger, for å oppnå et fastsatt antall strike.
- d) Den som bruker færrest slag for å oppnå det fastsatte antall strike, er vinneren.
- e) Dersom flere spillere bruker like mange slag for å oppnå det fastsatte antall strike, avgjøres seieren ved ett kast på fullt oppsett, jf. § 4.41.5.

4.42.5 Roll-off

- a) Det spilles ett kast med fullt oppsett på samme bane som siste kast i ordinær serie.
- b) Den som får ned flest kjepler vinner.
- c) Ved fortsatt likhet etter første oppsett, gjentas prosedyren inntil det blir en avgjørelse.
- d) For hvert nytt oppsett skal det byttes bane.

KAPITTEL 5 - REGLEMENT FOR LANDSLIGA

Definisjoner

Landsliga	NBF har 3 landsdekkende ligaer – Ligaen, Dameligaen og Veteranligaen. Ligaene er separate, dvs. at spillere kan delta i flere ligaer samtidig.
Divisjon	Et nivå i en liga. Hver divisjon kan være delt i flere avdelinger.
Seriespill	I et seriespill møtes alle lagene innbyrdes en eller flere ganger.
Serierunde	Varer fra mandag til søndag.

5.1 Ansvar for landsliga

- 5.1.1 Forbundsstyret står som øverste administrative og økonomiske leder av alt ligaspill på landsplan.
- 5.1.2 Kampene i ligaspillet følger NBFs Konkurransbestemmelser i kapittel 4.
- 5.1.3 Påmeldingsavgiften for ligaspillet fastsettes av Forbundsstyret. Den går til dekning av premier, tilskudd til dekning av reisekostnader ved kvalifiseringsspill, serieavgift i kvalifiseringsspill, resultatservice og administrasjonsutgifter o.l.

5.2 Seriekomiteen

- 5.2.1 NBFs valgte Seriekomiteé består av 3 tingvalgte medlemmer jf. § 1.13.14h.
- 5.2.2 Seriekomiteen står som praktisk leder av alt ligaspill, med unntak av Veteranligaen, se kapittel 14.
- 5.2.3 Seriekomiteen setter opp forslag til avdelinger, og kappoppsettet. Ved oppsett av laveste divisjon kan komiteen innhente lokal hjelp.
- 5.2.4 Seriekomiteen behandler alle saker, som protester etc., i forbindelse med seriespillet. Fortolkning av eventuelle uklare regler i seriespillet foretas av NBFs Lovkomité, før Seriekomiteen eventuelt oversender det til Sanksjonsutvalget sammen med sin innstilling i saken, jf. §§ 13.3.1 og 13.8.1 a.
- 5.2.5 Anke over Seriekomiteens vedtak som første instans, stiles til Ankeutvalget. Videre anke behandles etter Protest-, sanksjons- og straffebestemmelser, jf. § 13.16.1.

5.3 Ligasystemet

- 5.3.1 NBFs ligasystem består av:
 - a) Dameligaen
 - Eliteserien damer
 - 1. divisjon damer
 - 2. divisjon damer
 - b) Ligaen
 - Eliteserien
 - 1. divisjon
 - 2. divisjon
 - 3. divisjon
 - c) Veteranligaen, se eget reglement i kapittel 14. De etterfølgende bestemmelser i dette kapittel 5 gjelder ikke for Veteranligaen med mindre det er eksplisitt nevnt i kapittel 14.

5.4 Grunnprinsipper for opp- og nedrykk

- 5.4.1 Et lag er opprykksberettiget dersom det er:
a) vinner av avdeling
b) vinner av kvalspill
c) ikke har for mange lag i høyere divisjoner, jf. §§ 5.5.3, 5.6.3, 5.8.3, 5.9.3 og 5.10.3.
- Mix-klubblag er ikke opprykksberettiget.
- 5.4.2 Dersom et lag ikke er opprykksberettiget, går plassen til neste lag.
- 5.4.3 Hvis et opprykksberettiget lag trekker seg, går plassen videre til neste lag i avdelingen. Om neste lag heller ikke ønsker opprykk får neste lag retten. Dersom ingen av de tre øverste lagene i avdelingen ønsker opprykk, beholder beste nedrykkslag plassen, basert på poengkoeffisient dersom det er flere avdelinger.
- 5.4.4 Hvis et annet lag trekker seg, beholder beste nedrykkslag plassen, basert på poengkoeffisient dersom det er flere avdelinger. Hvis det fortsatt er for få lag, får Seriekomiteen mandat til å finne nye kandidater.
- 5.4.5 En klubb som rykker ned en divisjon, kan ikke gå opp med et annet lag til samme divisjon påfølgende sesong, unntatt til 2.divisjon dersom klubben kun har ett lag i 2.divisjon fra før.
- 5.4.6 Hvis en klubb i forbindelse med nedrykk får for mange lag i en divisjon, må det ene laget rykke videre ned. Beste nedrykkslag i vedkommende divisjon beholder plassen, basert på poengkoeffisient dersom det er flere avdelinger.

Dameligaen

A) Oppsett og kamper

Dameligaen spilles over inntil 4 helger + eventuell sluttspillfinale. Lagene i samme avdeling samles i felles hall. Hvert lag spiller inntil 3 kamper hver helg. I utgangspunktet skal det benyttes ulike haller i serierundene og fortrinnsvis de hallene som klubbene i avdelingen tilhører. Særlige forhold kan imidlertid tilsi at andre haller kan benyttes (f.eks. få baner eller haller som ikke ønsker ligaspill).

B) Sluttspill

Ved flere avdelinger i en divisjon, går de to beste lagene i hver avdeling til sluttspillfinale. Spillerne må ha deltatt på laget i minst en av de innledende rundene for å kunne delta i sluttspillet.

C) Opprykk / nedrykk ved flere divisjoner

To lag rykker opp og to lag rykker ned.

- De to beste lagene i sluttspillet rykker opp.
- Ved flere avdelinger i en divisjon, vil de to lagene med dårligst poengkoeffisient rykke ned.

D) Oljeprofil

- Seriekomité for Dameligaen har ansvaret for at Teknisk komité bestemmer en oljeprofil til hver serierunde, og at den offentliggjøres senest mandag i uken runden skal spilles. Det skal ikke benyttes hjemmeprofil i hallen der runden spilles.
- I sluttspillfinalen skal det benyttes sportbowlingprofil.

E) Haller og betaling

Seriekomité for Dameligaen har ansvar for å fastsette hvilke haller som skal benyttes og gjøre avtale om seriepris. Lagene betaler seriene de spiller ihht. avtalt seriepris.

5.5 Eliteserien damer

- 5.5.1 Eliteserien damer er den høyeste divisjonen for rene damelag.
- 5.5.2 a) Ved 7 eller færre lag spilles det med én avdeling i én divisjon – Eliteserien damer.
b) Ved 8-18 lag fordeles lagene i én divisjon (Eliteserien damer) med inntil 4 avdelinger med 4-6 lag per avdeling.
c) Ved flere enn 18 lag fordeles lagene i flere divisjoner (Eliteserien damer, 1.divisjon osv.). Eliteserien damer da skal ha to avdelinger.
- 5.5.3 En klubb kan ha inntil to lag i Eliteserien damer. Denne begrensningen gjelder kun dersom det er mer enn én divisjon i Eliteserien damer i den aktuelle sesongen.
- 5.5.4 Fra Eliteserien damer rykker de to lagene med dårligst poengkoeffisient ned til 1. divisjon damer. Dersom bare ett lag rykker opp fra 1. divisjon damer, rykker bare ett lag ned til 1. divisjon damer.

5.6 1. divisjon damer

- 5.6.1 1.divisjon damer er den nest høyeste divisjonen for rene damelag.
- 5.6.2 1.divisjon damer består av inntil 3 avdelinger med 4-6 lag per avdeling.
- 5.6.3 En klubb kan ha ubegrenset antall lag i 1.divisjon damer.

5.7 2. divisjon damer

- 5.7.1 2.divisjon damer er den laveste divisjonen for rene damelag.
- 5.7.2 2.divisjon damer har fri påmelding.
- 5.7.3 2. divisjon damer består av inntil 3 avdelinger med 4-6 lag per avdeling.
- 5.7.4 En klubb kan ha ubegrenset antall lag i 2. divisjon damer.

Ligaen

5.8 Eliteserien

- 5.8.1 Eliteserien er den høyeste divisjonen.
- 5.8.2 Eliteserien består av 10 lag i én avdeling.
- 5.8.3 En klubb kan ikke ha mer enn ett lag i Eliteserien.
- 5.8.4 Lag nr. 9 og 10 på slutt-tabellen i Eliteserien, rykker ned til 1.divisjon.

5.9 1. divisjon

- 5.9.1 1.divisjon er den nest høyeste divisjonen.
- 5.9.2 1.divisjon består av 10 lag i én avdeling.
- 5.9.3 En klubb kan ikke ha mer enn ett lag i 1.divisjon.
- 5.9.4 De 2 beste opprykksberettigede lagene på slutt-tabellen i 1. divisjon, rykker opp til Eliteserien. Lag nr. 8, 9 og 10 rykker ned til 2. divisjon.

5.10 2. divisjon

- 5.10.1 2.divisjon er den nest laveste divisjonen.

- 5.10.2 2.divisjon består av 30 lag, fordelt på 3 avdelinger med 10 lag i hver.
- 5.10.3 En klubb kan ha inntil to lag i 2. divisjon.
- 5.10.4 Vinnerne i de tre avdelingene rykker opp til 1. divisjon.
- 5.10.5 De 2 dårligste lagene i hver avdeling rykker ned til 3. divisjon.

5.11 3. divisjon

- 5.11.1 3.divisjon er den laveste divisjonen.
- 5.11.2 3. divisjon skal bestå av 6 regioner. Seriekomiteen fordeler lagene ut fra geografiske hensyn og antall påmeldte lag. Seriekomiteen setter eventuelt opp underavdelinger dersom det er behov for det.
- 5.11.3 I 3.divisjon kan en klubb melde på ubegrenset antall lag.
- 5.11.4 U-13 spillere kan delta i denne divisjonen.
- 5.11.5 Vinnerne i de seks regionene rykker opp til 2. divisjon. I de regionene der det er underavdelinger, avholdes det kvalspill mellom vinnerne av underavdelingene om retten til å rykke opp fra regionen.

Fellesbestemmelser

5.12 Påmelding

- 5.12.1 Innbydelse til påmelding av lag til ligaspillet sendes ut senest 10. mai.
- 5.12.2 All påmelding av lag skal skje skriftlig på fastsatt skjema. Ved påmelding av et lag må det oppgis hvem som er kontaktperson for laget, med adresse, telefon/mobil og eventuell e-postadresse. For lagene i Eliteserien og Eliteserien damer skal mulige spilletidspunkt for hjemmekampene oppgis.
- 5.12.3 Høyest rangerte lag i hver liga fra en klubb benytter klubbnavnet, og angis uten nummer. Den øvrige nummereringen av klubbens lag i ligaen, begynner med 2 og fortsetter nedover i divisjonene.
- 5.12.4 Påmeldingen er å anse som **ugyldig** inntil hele påmeldingsavgiften er registrert mottatt. Denne avgiften fastsettes av Forbundsstyret. De lagene som ikke er registrert med innbetaling ved fristens utløp, skal gis en skriftlig påminnelse til oppgitt kontaktperson, der det opplyses om konsekvensen av manglende innbetaling, som er strykning fra divisjonsoppsettet, eventuelt dobbel påmeldingsavgift jf. § 5.12.7.
- 5.12.5 Frist for påmelding av lag til ligaspillet samt innbetaling av påmeldingsavgift, er 10. juni. For at påmeldingen skal være gyldig, forutsettes det at også klubbavgiften jf. § 1.4.3 er betalt. Eventuell trekking av lag må skje innen samme tidsfrist.
- 5.12.6 Ved påmelding av lag må også klubbens hjemmehall oppgis. Hallen må være med i godkjenningsordningen til NBFs Teknisk komité for at påmeldingen skal være gyldig. En klubb kan ikke ha flere hjemmehaller, men i særskilte tilfeller kan Forbundsstyret gi midlertidig dispensasjon.
- 5.12.7 Dersom påmelding og/eller innbetaling skjer etter fristens utløp, vil det for Eliteserien og Eliteserien damer, 1.divisjon og 2.divisjon bli avkrevd dobbel påmeldingsavgift.

- 5.12.8 Dersom et påmeldt lag trekker seg etter 10. juni, men før divisjonsoppsettet foreligger, ilegges klubben et gebyr på kr. 2.500,-.
- 5.12.9 Dersom en klubb trekker sitt lag etter at divisjonsoppsettet foreligger, vil klubben bli ilagt et gebyr, gradert på følgende måte etter nivået laget tilhører i ligasystemet:
a) Eliteserien	kr. 15.000,
b) 1. divisjon i Ligaen	kr. 10.000,-
c) Eliteserien damer, 1. divisjon damer, 2. divisjon i Ligaen	kr. 5.000,-
d) 2. divisjon damer, 3. divisjon i Ligaen, Veteranligaen	kr. 3.000,-
- 5.12.10 Påmeldingsavgiften til ligaspillet vil ikke bli refundert dersom et lag trekker seg.
- 5.12.11 Seriekomiteen har ansvar for at alle parter som blir berørt av at en klubb trekker lag, straks skal informeres.
- 5.12.12 Dersom et lag trekkes, utelates eller uteblir fra videre spill etter at serien er i gang, settes alle kamper til Walkover, og gjenstående kamper spilles ikke. Resultatet fra allerede spilte kamper settes til 0 – 0. Spillerne får beholde oppnådd pinnefall fordelt på spilte serier i spilte kamper. Ved gjeninntredelse i seriespillet starter laget i laveste divisjon.
- 5.12.13 Ved sammenslåing av klubber, vil de respektive klubbenes spillerrettigheter i seriespill opprettholdes så sant det ikke kommer i konflikt med regelverket. Om sammenslåingen blir foretatt i en pågående ligasesong, og begge de aktuelle klubbene har lag i en divisjon der en klubb kun kan ha ett lag, skal overtagende klubb beholde spillerrettigheten og laget fra den overtatte klubben strykes.

5.13 Samarbeidslag

5.13.1 Det gis anledning til å melde på samarbeidslag mellom to klubber til seriespill i:

- a) Dameligaen
- b) 3. divisjon i Ligaen

En klubb kan kun delta på ett samarbeidslag i hver av a) og b).

- 5.13.2 Et samarbeidslag kan ikke rykke opp til høyere divisjon.
- 5.13.3 Spillere som deltar på samarbeidslag kan delta i seriespill for sine respektive klubbers øvrige lag.
- 5.13.4 Klubben som er nevnt først i lagets navn, er ansvarlig kontaktklubb opp mot krets og forbund.

5.14 Reisefordeling

5.14.1 Det er reisefordeling i 1. divisjon og 2. divisjon i Ligaen. I Dameligaen er det reisefordeling dersom det deles inn i flere avdelinger. Eventuell sluttspillfinale i Dameligaen inngår ikke i reisefordelingen. Forbundsstyret gis fullmakt til å fastsette størrelsen på egenandelen, som skal være innbetalt innen 15. august. De lagene som ikke har registrert innbetaling ved fristens utløp, skal gis en skriftlig påminnelse til oppgitt kontaktperson, der det opplyses om konsekvensene av manglende innbetaling. Dersom egenandelen ikke er betalt før en kamp spilles, får laget 0 poeng og 0 i pinnefall.

5.15 Kontaktperson

5.15.1 Kontaktpersonene er gjensidig ansvarlige for å ta kontakt med hverandre og avtale kamptidspunkt senest 1 uke før kampen skal spilles. Skriftlig kontakt er å foretrekke

framfor kun telefonkontakt.

Hjemmelagets kontaktperson er ansvarlig for at tidspunktet registreres på bowling.no
Bortelagets kontaktperson er ansvarlig for å bekrefte at tidspunktet er OK.

- 5.15.2 Kontaktpersonen for hjemmelaget er ansvarlig for at resultatet av en kamp blir registrert på NBFs nettsider snarest etter at en kamp er ferdigspilt, og for at baneskjema/samleskjema oppbevares og sendes inn om det er uenighet om resultatet jf. § 5.22.2.

5.16 Lagleder

- 5.16.1 Før kampen skal hvert lag oppnevne en lagleder som må være til stede under hele kampen. Laglederen kan være en spiller.
- 5.16.2 Lagleder er den som har ansvaret for å ta kontakt med Seriekomiteen dersom det er usikkerhet angående kampavvikling, spilleform, tvil og/ eller uforutsette problemer under kamper etc., jf. § 5.2.4.
- 5.16.3 Begge lagenes lagledere har i fellesskap ansvaret for å kontrollere baneskjemaene.
- 5.16.4 Begge lagenes lagledere har i fellesskap ansvaret for å fylle ut, kontrollere og signere samleskjema. Begge laglederne må ha godkjent resultatene før de er offisielt godkjent.
- 5.16.5 Lagleder står som ansvarlig leder av lagets kamper. Lagleder skal:
- Påse at overtrampen står på.
 - Påse at spillerne følger konkurransebestemmelsene.
 - Være "dommer" ved uoverensstemmelser, som f.eks. ved kjeglefeil, overtramp jf. § 2.8.5, spilleantrekk, oljeprofil, adferd etc.
 - Påse at draktreglementet følges, jf. § 4.17.
- 5.16.6 *Hjemmelagets lagleder* har ansvaret for å:
- fylle ut baneskjema før kampen, og legge disse ut på banepar/ene.
 - innhente samleskjema fra bortelagets lagleder med nominerte lag/spillere, og kontrollere at det er riktig utfyllt.
 - nominere hjemmelagets lag/spillere på samleskjemaet.
 - sørge for at alle gjøremål som omfattes av punkt a – c er utført før prøvespill.
 - sørge for at hallen får navnene på lagenes spillere for eventuell datascore.
 - presentere en eventuell kamp-/turneringsleder for spillere, ledere og publikum.
 - sørge for at samleskjema er riktig fylt ut og signert.
 - sørge for at kampresultatene blir rapportert elektronisk til NBF innen fastsatte frister.
- 5.16.7 *Bortelagets lagleder* har ansvaret for å:
- sørge for at hjemmelagets lagleder før kampen har nominert lag/spillere på samleskjemaet jf. § 5.15.6 c, og kontrollere at det er riktig utfyllt.
 - signere på samleskjemaet som en bekreftelse på at enkeltseriene er riktig fylt ut.

5.17 Terminfesting

- 5.17.1 Alle kamper i Eliteserien og Eliteserien damer skal terminfestes med klokkeslett for avviklingen. Dette skal sendes ut sammen med serieoppsettet før sesongstart. Det er ikke tillatt å endre datoen for avvikling av disse kampene, dog kan lagene endre selve klokkeslettet. Dette må meddeles skriftlig³⁹ til Seriekomiteen med kopi til Forbundskontoret og alle berørte lag, minimum 48 timer før kampstart. Ved ønske om endring av spilledag skal det søkes om godkjenning fra Seriekomiteen. Det er ikke mulig for lagene selv å endre tidspunkt for kampene i siste serierunde.
- 5.17.2 I øvrige divisjoner kan terminfestede kamper flyttes uten søknad dersom følgende kriterier er oppfylt:

³⁹ Bruk av e-post regnes også som skriftlig.

- 1) Begge lag er enige om nytt kamptidspunkt
- 2) Kampen ikke flyttes mer enn 1 mnd. før/etter serierunden den er oppsatt i.
- 3) Kampen ikke flyttes forbi noen av de 2 siste serierundene, jf. § 5.20.6.
- 4) Seriekomiteen varsles uten opphold, med bekreftelse fra begge lag.

Flyttet kamp hefter for den serierunde den opprinnelig var oppsatt i.

5.17.3 Flytting av kamper ut over dette må søkes skriftlig til Seriekomiteen. Søknaden skal inneholde begrunnelse, ny kampdato og motstanders bekreftelse. Seriekomiteen må sende et begrunnet vedtak til begge parter.

5.17.4 Siste serierunde i en divisjon/avdeling bør så langt det er mulig, avvikles samtidig. Alle klubber skal hvis praktisk mulig, spille minst en kamp denne serierunden. Denne bestemmelsen gjelder ikke for Dameligaen.

5.17.5 Dersom NBF har behov for representasjon, sportslig eller politisk, og det får konsekvenser for spiller(e)s deltagelse på ligalag, skal NBF avklare med klubb og Seriekomiteen for eventuell endring av kamptidspunkt.

5.18 Problem med avviklingen

5.18.1 Inntreffer forhold som kan få innvirkning på kampavviklingen senere enn 1 -én- uke før kampstart, kontaktes Seriekomiteen snarest for en umiddelbar behandling av saken. Slike forhold kan for eksempel være ulykker, sykdom e.l. Motstander må varsles så snart det er mulig.

5.18.2 Forsinkelser som skyldes offentlig transportmiddel som fly, tog, rutebuss, ferje eller lignende, eller at det skjer et uhell som kan bevitnes, gir grunnlag for utsettelse av kampen. Motstander og Seriekomiteen må varsles så snart det er mulig.

5.18.3 Dersom et lag ikke har gitt beskjed om forsinkelse, starter det fremmøtte lag kampen til fastsatt tid.

5.18.4 Dersom en klubb unnlater å møte til avtalt terminfestet kamp uten gyldig grunn, skal klubben ilegges et gebyr som fastsettes av Sanksjonsutvalget. Motstander vinner kampen, men må spille den for å få resultatet godkjent.

5.18.5 Hvis et lag møter til kamp, men mangler to spillere eller mer for å kunne stille lag, anses laget for ikke møtt, og ilegges et gebyr som fastsettes av Sanksjonsutvalget. Motstander vinner kampen, men må spille den for å få resultatet godkjent.

5.18.6 Hvis et lag, i mer enn 1 serierunde, unnlater å møte til avtalt terminfestet kamp uten gyldig grunn jf. § 5.18.4, eller møter med mangelfullt lag jf. § 5.18.5, strykes laget og ilegges gebyr i henhold til § 5.12.9. Alle lagets spilte kamper settes til 0 – 0. Denne og lagets resterende kamper spilles ikke.

5.19 Lagsammensetning

5.19.1 Damers og veteraners deltagelse i Ligaen, skjer uavhengig av deres eventuelle deltagelse i annet ligaspill.

5.19.2 En spiller kan ikke delta på mer enn ett lag i samme liga i samme serierunde.

5.19.3 Lagene i ligaspillet kan ha inntil 50% utenlandske statsborgere inkludert nominert reserve.

5.19.4 Utenlandske lisensierte spillere må ha løst norsk spillerlisens innen 1. november innværende sesong for å kunne delta i NBFs landsliga.

5.20 Nominering av lag

- 5.20.1 Før hver kamp nominerer klubblagenes lagledere sine lag jf. § 5.16.6-7 og spillere med eventuell reserve på fastsatt samleskjema. Nominert reserve og lagleder må være til stede i hallen, og er underlagt samme bestemmelser som spillerne jf. § 4.26.2.
- 5.20.2 Stiller en klubb lag i flere divisjoner, må spillere som deltar på klubbens første kamp i høyeste divisjon, ikke tidligere i samme sesong ha deltatt på lag i lavere divisjon.
- 5.20.3 Dersom lag i høyere divisjon har spillefri, kan ikke spillere som deltok i forrige serierunde delta på lag i lavere divisjon inneværende serierunde.
- 5.20.4 I utsatte kamper jf. §§ 5.17.2-3, kan man bare benytte spillere som var spilleberettiget på det tidspunktet kampen skulle vært spilt, eller nye spillere som ikke var spilleberettiget for annen klubb på det tidspunktet kampen opprinnelig skulle vært spilt.
- 5.20.5 I sesongens to siste serierunder kan man ikke benytte en spiller som:
a) har deltatt på ett av klubbens lag i høyere divisjon, dersom spilleren ikke tidligere i sesongen har deltatt på det aktuelle laget. Denne bestemmelsen gjelder ikke for Dameligaen.
b) har deltatt på ett av klubbens lag i samme divisjon, dersom spilleren ikke tidligere i sesongen har deltatt på det aktuelle laget. Denne bestemmelsen gjelder ikke for Dameligaen.
- 5.20.6 De to siste serierundene bestemmes divisjonsvis/avdelingsvis. Med siste serierunde i en enkelt divisjon/avdeling menes den siste serierunden der det er satt opp en eller flere kamper i terminlisten ved sesongstart.
- 5.20.7 Brudd på §§ 5.19.2, 5.20.3, 5.20.4 og 5.20.5 medfører tap av eventuelle poeng for det laget som har benyttet ureglementert/-e spiller/-e, samt tap av pinnefall for den/de som har spilt ulovlig. Ubenyttet reserve kan fritt spille for et annet av klubbens lag i samme serierunde.
- 5.20.8 Oppdages det bruk av ureglementert/-e spiller/-e, skal Seriekomiteen forfølge dette innen 1 uke etter at serierunden er ferdig.
- 5.20.9 En spiller kan jf. § 4.4.5. representere kun 2 klubber i divisjonsspillet i løpet av sesongen.
- 5.20.10 Betegnelser som brukes på lag og spillere:
H – hjemmelag, B - bortelag
d – damer, h – herrer, r - reserve
a – b - brukes for å identifisere spillerne i et dobbelpar.
1 – 3 - brukes for å identifisere dobbelparene i Eliteserien.
1 – 2 - brukes for å identifisere dobbelparene i Dameligaen og øvrige divisjoner i Ligaen.
- 5.20.11 Bortelaget fyller ut samleskjemaet først, og overleverer det til hjemmelaget som deretter foretar sin nominasjon.
- 5.20.12 Lagleder kan sette inn den nominerte reservespilleren eller en spiller som tidligere er byttet ut, på hvilket som helst av klubbens dobbelpar før **hver** serie starter.⁴⁰
Motstanderens lagleder og eventuelt turnerings-/kampleder skal varsles om spillerbyttet før spillet fortsetter.

⁴⁰ Lagleder kan sette inn nominert reserve allerede i første serie, dersom prøvespillet avdekker behov for spillerbytte i forhold til den nominerte lagoppstillingen som, jf. § 5.16.6 d, skal gjøres før prøvespillet.

- 5.20.13 Lagoppsettet skal foreligge offisielt før kampen starter.
- 5.20.14 Når en spiller som er nominert på et redusert lag kommer for sent, står det vedkommende fritt å gå inn i den ruten som påbegynnes etter at spilleren er klar til å starte. Spilleren får bare spille, og blir godskrevet kun de rutene som gjenstår.

5.21 Oppsett og kamper

- 5.21.1 Alle lag i avdelingene eller underavdelingene i divisjonene må ha minimum 12 kamper i serien (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.2 Det spilles minimum dobbelt serie med hjemme- og bortekamper. Liga med 4, 5 eller 6 lag spiller firdobbel serierunde (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.3 Hjemmelaget betaler den samlede spilleavgift til hallen, inkludert prøvespill. Ved telefonkamp betaler lagene sitt eget spill (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.4 I NBFs landsligaer kan hjemmelaget fritt velge en oljeprofil mellom 33 og 47 fot (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.5 Før alle ligakamper i landsligaen skal hjemmelagene i henhold til bestemmelsene i §§ 5.21.6-7 informere om hvilken oljeprofil de har valgt å benytte. Denne bestemmelsen gjelder ikke for kamper som avvikles som telefonkamper. Tilsvarende trer denne bestemmelsen i kraft dersom en kamp som opprinnelig er satt opp som telefonkamp, allikevel blir avviklet ved at lagene møtes for å spille (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.6 Hjemmelagene plikter å gi informasjon om valgt oljeprofil til hver enkelt kamp. Denne informasjonen skal fortrinnsvis legges inn på bowling.no. Alternativt kan den meddeles skriftlig,⁴¹ med samme krav til innhold, direkte til motstander med kopi til Forbundskontoret. Informasjonen skal være gjort kjent for bortelaget senest mandag den uken kampen er terminfestet. Fristen for varsling for kamper som spilles mandag eller tirsdag i terminfestet uke, samt kamptider som avviker fra terminlista, er minimum 48 timer (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.7 Hvis kampen skal spilles på en kjent standardprofil, oppgis navnet på profilen slik at motstander kan finne ønsket informasjon. Hvis kampen skal spilles på en egendefinert profil, kan informasjonen enten vises på en pdf-fil, eller gis skriftlig på annen måte. Den skal være så detaljert som det lar seg gjøre, med lengde på profilen, oljemengde, ratio m.m. Dersom det av utstyrmessige grunner ikke er mulig å skaffe annen informasjon enn profilens lengde, betegnes denne unikt som vedkommende halls «Husprofil + stedsnavn + profilens lengde»⁴² (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).

⁴¹ Bruk av e-post regnes også som skriftlig.

⁴² Denne "husprofilen" må ikke bli en lettvin løsning der hvor flere fakta med letthet kunne vært fremlagt. Det vil i så fall være bevisst underkommunikasjon, og et klart brudd på opplysningskravet overfor motstanderlaget. Ved en eventuell klage der bortelaget mener at hjemmelaget burde kunnet opplyse om mer, så må Seriekomiteen i sin videre behandling undersøke saken med hjemmelaget og arrangørhallen før de kan avgjøre om det skal gis påtale og eventuelt illegges sanksjoner i saken.

- 5.21.8 Dersom hjemmelaget ikke overholder frist og innhold for informasjon til bortelaget jf. §§ 5.21.6-7, ilegges en bot på kr. 500 for hver overtredelse. Etter første gangs overtredelse trekkes laget i tillegg 1 kamppoeng per overtredelse resten av sesongen⁴³ (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.9 Dersom hjemmelaget ikke spiller på den profilen som er informert om jf. §§ 5.21.5-7, kan det ilegges en bot og eventuelt tap av kamppoeng etter behandling av klage/anmeldelse fra motstanderlaget⁴⁴ (bestemmelsen gjelder ikke Dameligaen).
- 5.21.10 Etter at banene er preparert for seriekamp, skal ingen av lagene foreta noen form for treningsspill på banene før godkjent prøvespill begynner.
- 5.21.11 Det kan spilles inntil 2 -to- påfølgende seriekamper på baneparene før de prepareres på nytt.
- 5.21.12 Et og samme lag kan ikke spille to påfølgende kamper på samme baner uten preparering mellom kampene.
- 5.21.13 Spilleformen i seriespillet er amerikansk spillestil;
a) I Eliteserien spilles hver kamp over 6 x 3 serier med 3 dobbeltpar.
b) I Dameligaen og øvrige divisjoner i Ligaen spilles hver kamp over 4 x 4 serier med 2 dobbeltpar.
- 5.21.14 Er det overhead eller data i hallen, skal denne benyttes ved alt seriespill administrert av NBF. Utskrift fra datascore kan benyttes som baneskjema og som vedlegg til samleskjema.
- 5.21.15 Dersom det ikke benyttes utskrift fra datascore, skal NBF baneskjema benyttes og fylles ut fortløpende. Det skal være ett baneskjema for hvert banepar: tre skjema (A, B og C) i Eliteserien, og to skjema (A og B) i Dameligaen og øvrige divisjoner i Ligaen. Baneskjemaene skal ligge på baneparet til alle enkeltkampene er ferdige.
- 5.21.16 Kun deltakende spillere, reserver eller nominerte lagledere kan føre baneskjema, dersom det ikke er oppnevnt egen/egne skriver/-e.
- 5.21.17 Det skal kun benyttes NBFs godkjente samleskjema i NBFs divisjonsspill
- 5.21.18 Samleskjema som er signert av begge lagledere, er en bekreftelse fra disse på at de individuelle serier for den enkelte spiller på begge lag er korrekte. Enkeltseriene kan ikke endres. 60-minutters-regelen med hensyn til protestfrist, jf. § 2.12.2 gjelder kun enkeltseriene.
- 5.21.19 Hvis en klubb har to lag i samme avdeling bør disse møtes i første kamp ved seriestart og første kamp etter halvspilt serie.
- 5.21.20 Dersom en bane bryter sammen og ikke lar seg reparere innen rimelig tid under en kamp, kan spillet flyttes over til et annet banepar.

⁴³ Sanksjonene i denne bestemmelsen er hjemlet i § 13.6.1. For at det skal kunne ilegges en bot og eventuelt poengtrekk, må noen ha levert en påklage/protest til Seriekomiteen, som er både påtaleorgan og domsorgan i denne type saker, og følgelig uten rett til selv å påklage slike forhold. I utgangspunktet er det naturlig at bortelaget, som den fornærmede part, påklager forholdet dersom informasjonsplikten ikke er overholdt, og/eller at informasjonen er utilstrekkelig. Men i henhold til § 13.30.1, har så vel enkeltmedlemmer, NBFs organisasjonsledd og eventuelle andre som får mandat til det av FS i tingperioden, anledning til å anmelde forhold til Seriekomiteen når de mener det foreligger brudd på bestemmelsene i § 5.21.6.

⁴⁴ Dersom bortelaget i sin anmeldelse har klart å sannsynliggjøre avvik, så må Seriekomiteen i sin videre behandling avdekke om avviket skyldes en bevisst handling fra hjemmelaget, før de kan avgjøre om det skal gis påtale og eventuelt ilegges sanksjoner.

- 5.21.21 Det er minimum 10 minutters prøvespill i Ligaen og Dameligaen før første serie.
- 5.21.22 Dersom en spiller må bryte på grunn av åpenbar sykdom eller skade midt i en serie, skal dette godkjennes av laglederne og eventuell kampleder. Denne spilleren kan ikke settes inn igjen senere i kampen.
- 5.21.23 Dersom en spiller får godkjent forfall midt i en serie jf. § 4.35.4, kan innbytter settes inn umiddelbart.
- 5.21.24 Når innbytter settes inn midt i en serie, fortsetter føringen i den skadede spillerens serie på baneskjemaet til serien er avsluttet. Pinnefallet i denne serien registreres kun for laget.

5.22 Innmelding av resultat

- 5.22.1 Lagene i ligaspillet legger inn resultatene på nettsiden til NBF snarest etter at kampene er ferdige, senest 24 timer etter kampslutt. Hvis ikke denne frist overholdes, ilegges klubben et gebyr på kr 250,-.
- 5.22.2 Hvis lagene ikke er enige om det registrerte resultatet, sendes samleskjema til Forbundskontoret på e-post eller telefaks for korrigerings.
- 5.22.3 Fargekoder:
Rød skrift: kampresultat er registrert av de enkelte lagenes kontaktpersoner, lagledere e.l. Begge lag kan foreta korrigerings av resultat.
Gul skrift: Resultatet er låst, men lagene kan få rettet resultat ved innsending av samleskjema til Forbundskontoret.
Blå skrift: Resultatene er å betrakte som offisielle.
- 5.22.4 Dersom en klubb får gebyr for manglende innsending, og ikke betaler innen forfall, mister klubben retten til å spille videre ligaspill inntil gebyret er betalt.

Spillesystem

5.23 Spillesystem Eliteserien

- 5.23.1 Hver av seriekampens tre serier består av 3 enkeltkamper mellom tre dobbelpar fra hver av klubbene. En seriekamp består følgelig av 9 enkeltkamper, fordelt på 3 banepar.
- 5.23.2 Hvert lag består av 6 spillere + eventuelt reserve.
- 5.23.3 Dobbelparene er faste fra kamp til kamp. Dog med forbehold om bruk av reserve/innbytter, jf. §§ 5.20.12 og 5.21.23.
- 5.23.4 Dobbelparene flytter etter hver serie, slik at alle tre dobbelparene på et klubb lag møter motstanderens tre dobbelpar én gang i løpet av seriekampen:

Banepar	A	B	C
1. serie	H1 - B1	H2 - B2	H3 - B3
2. serie	H2 - B3	H3 - B1	H1 - B2
3. serie	H3 - B2	H1 - B3	H2 - B1

NB: Dette er kun baneoppsettet som beskriver fordelingen av kampene, og ikke spilleoppsettet som angir hvilke lag som skal starte på henholdsvis venstre og høyre bane.

5.24 Spillesystem Dameligaen og øvrige divisjoner i Ligaen

- 5.24.1 Hver av seriekampens fire serier består av 2 enkeltkamper mellom to dobbelpar fra hver av klubbene. En seriekamp består følgelig av 8 enkeltkamper, fordelt på 2 banepar.
- 5.24.2 Hvert lag består av 4 spillere + eventuelt reserve.
- 5.24.3 Dobbelparene er faste fra kamp til kamp, dog med forbehold om bruk av reserve/innbytter jf. §§ 5.20.12 og 5.21.23.
- 5.24.4 Dobbelparene rullerer mellom hver serie, slik at begge dobbelparene på et lag møter motstanderens to dobbelpar to ganger i løpet av seriekampen:

Banepar	A	B
1. serie	H1 – B1	H2 – B2
2. serie	H1 – B2	H2 – B1
3. serie	H2 – B2	H1 – B1
4. serie	H2 – B1	H1 – B2

NB: Dette er kun baneoppsettet som beskriver fordelingen av kampene, og ikke spilleoppsettet som angir hvilke lag som skal starte på henholdsvis venstre og høyre bane.

5.25 Spillerrekkefølge

- 5.25.1 Spiller 1 på hjemmelagets dobbelpar skal starte spillet i alle serier.
- 5.25.2 I seriens siste rute skal hjemmelagets spiller 1 i dobbelparet spille sitt første slag. Deretter spiller bortelagets spiller 1 sitt første slag. Når spiller 1 på begge lag har fullført sine ruter, begynner hjemmelagets spiller 2 med sitt første slag. Deretter fortsetter bortelagets spiller 2 inntil ruten, og dermed serien, er ferdigspilt.
- 5.25.3 Om bortelagets spillere spiller før hjemmelagets spillere regnes dette allikevel som et fullført slag og kan ikke betegnes som ugyldig.

Poengberegning, tabell, premiering

5.26 Poengberegning

- 5.26.1 Banepoeng
Det deles ut inntil 12 banepoeng i hver kamp.
Høyeste pinnefall gir 1 **baneparpoeng** i hver enkeltkamp med 2-mannslag. Dersom lagene i en enkeltkamp ender med samme pinnefall, gis det ingen baneparpoeng for denne enkeltkampen.
- a) Det spilles om inntil 1 **kjaglepoeng** for hver serie mellom klubbene. Laget med høyeste totale pinnefall i en serie gis 1 kjaglepoeng. Dersom lagenes totale pinnefall blir likt gis det ingen kjaglepoeng i denne serien.
- b) Summen av baneparpoeng og kjaglepoeng blir notert som **banepoeng**.
- 5.26.2 Kamppoeng
- a) Det laget som samlet har flest banepoeng i en seriekamp vinner kampen, og tildeles 2 **kamppoeng**.
- b) Ved likt antall banepoeng i en seriekamp, ender kampen uavgjort, og begge lagene får 1 **kamppoeng**.
- c) Tapende lag i en seriekamp får 0 **kamppoeng**.

5.26.3 Spillernes individuelle resultater blir snittført.

5.27 Tabellen

5.27.1 Kamppoengene akkumuleres for hvert enkelt lag i tabellen.

5.27.2 Egne og motstanders banepoeng føres fortløpende for hvert enkelt lag i tabellen, slik at det blir en egen rubrikk for oppnådde banepoeng.

5.27.3 Rekkefølgen på tabellen avgjøres av totalt oppnådde kamppoeng. Høyeste poengtall rangeres høyest.

5.27.4 Ved likhet i antall kamppoeng, avgjøres rekkefølgen av totalt oppnådde banepoeng. Flest banepoeng rangeres høyest.

5.27.5 Ved likhet i kamppoeng og banepoeng, avgjøres rekkefølgen av banepoeng i innbyrdes oppgjør.

5.27.6 Ved fortsatt likhet, avgjøres rekkefølgen av totalt oppnådde pinnefall i innbyrdes oppgjør. Høyeste pinnefall rangeres høyest.

5.28 Premiering

5.28.1 NBF deler ut lagpokal til avdelingsvinnerne, og premierer spillerne på de tre beste lagene i hver avdeling. For å bli premiært må vedkommende ha spilt minst halvparten av seriene.

5.28.2 Vinnere av Eliteserien og Eliteserien damer får tittelen *Seriemester*.

5.28.3 I Eliteserien premierer NBF de 3 beste lagene, samt spillerne på laget, og de 3 beste spillerne med flest banepoeng. For å bli premiært individuelt, må en spiller ha spilt minst halvparten av seriene. Ved poenglikhet premieres den med flest spilte serier i divisjonen. Premieringen foretas under NM Singel/dobbel.

5.28.4 I Eliteserien damer premierer NBF de 3 beste lagene, samt spillerne på laget, og de 3 beste spillerne med flest banepoeng i sluttspillet. For å bli premiært individuelt, må en spiller ha spilt minst halvparten av seriene. Ved poenglikhet premieres den med best pinnefall i sluttspillet. Premieringen foretas umiddelbart etter sluttspillet.

Kvalifiseringsspill

5.29 Kvalifiseringsspill

5.29.1 Kvalifiseringsspillet regnes som en egen, ny konkurranse, og skal avvikles etter retningslinjer gitt av Forbundsstyret. Regler og bestemmelser vedrørende dette skal meddeles klubbene før første serierunde.

5.29.2 Teknisk leder for kvalifiseringsspillet er NBFs Seriekomité i samarbeid med involvert krets.

5.29.3 Seriekomiteen skal peke ut aktuell hall, fortrinnsvis nøytral med hensyn til lagene som har kvalifisert seg for kvalifiseringsspillet.

5.29.4 Bortsett fra en egenandel som fastsettes av Forbundsstyret, er klubbens reise- og spilleutgifter i forbindelse med kvalifiseringsspill innkalkulert i startavgiften for divisjonsspillet.

5.29.5 Dersom et lag trekker seg fra kvalifiseringsspill erstattes det ikke med nytt lag.

- 5.29.6 Til hver kamp kan hvert lag nominere det antall spillere som er angitt i § 5.24.2. Nominasjonen skal være gjort kjent for arrangør ved pulje- og/eller turneringsleder senest 1 time før kampen starter.
- 5.29.7 De nominerte spillerne må ha spilt på et av klubbens lag i den aktuelle divisjonen i løpet av sesongen.
- 5.29.8 Etter første nominering er spillerne bundet til dette laget for resten av kvalifiseringsspillet.
- 5.29.9 Dersom et kvalifiseringsspill består av 2 eller 3 lag, spiller hvert av lagene to kamper mot hvert av de andre lagene (dobbel serie). Ved flere lag spilles det enkel serie.
- 5.29.10 Kvalifiseringsspillet spilles med samme spillestil som er spilt i grunnserien.

5.30 Finalespill i Dameligaen

- 5.30.1 Finalespillet regnes som en egen, ny konkurranse, og skal avvikles etter retningslinjer gitt av Seriekomiteen for Dameligaen. Regler og bestemmelser vedrørende dette skal meddeles klubbene før første serierunde.
- 5.30.2 Teknisk leder for finalespillet er NBFs Seriekomiteé for Dameligaen i samarbeid med involvert hall.
- 5.30.3 Seriekomiteen for Dameligaen skal peke ut aktuell hall, fortrinnsvis nøytral i forhold til lagene som har kvalifisert seg for finalespillet.
- 5.30.4 Dersom et lag trekker seg fra finalespill erstattes det ikke med nytt lag.
- 5.30.5 Til hver kamp kan hvert lag nominere det antall spillere som er angitt i § 5.24.2. Nominasjonen skal være gjort kjent for arrangør ved pulje- og/eller turneringsleder senest 1 time før finalespillet starter.
- 5.30.6 I finalespillet kan man ikke benytte en spiller som ikke har deltatt i tidligere runder i Dameligaen, med mindre klubben har søkt og fått innvilget dispensasjon for spillerens deltakelse.
- 5.30.7 Etter første nominering er spillerne bundet til dette laget for resten av finalespillet.
- 5.30.8 Dersom et finalespill består av 2 eller 3 lag, spiller hvert av lagene to kamper mot hvert av de andre lagene (dobbel serie). Ved flere lag spilles det enkel serie.
- 5.30.9 Finalespillet spilles med samme spillestil som er spilt i grunnserien.

KAPITTEL 6 - BESTEMMELSER FOR NORGESMESTERSKAP

Fellesbestemmelser

6.1 Norgesmesterskap

- 6.1.1 NBF er ansvarlig arrangør av følgende Norgesmesterskap hvert år:
- a) NM Junior sgl/dbl – arrangeres siste helgen i januar måned, jf. §§ 6.9-6.12.
 - b) NM Ungdom sgl/dbl – arrangeres i perioden oktober-november, jf. §§ 6.13-6.16.
 - c) NM Singel/dobbel – arrangeres i mai måned, jf. §§ 6.17-6.22.
 - d) NM Veteran sgl/dbl - arrangeres i perioden januar-mars, jf. §§ 6.23-26.
 - e) NM Klubblag – arrangeres hvert år i perioden oktober-november, jf. §§ 6.27-30.
 - f) NM Veteran klubblag – arrangeres i perioden oktober-november, jf. §§ 6.31-33.
 - g) NM Døve og hørselshemmede sgl/dbl – arrangeres i mars måned, jf. §§ 6.34-37

6.1.2 Endelige datoer fastsettes av Forbundsstyret etter forslag fra Forbundskontoret.

6.2 Deltakere

6.2.1 Norgesmesterskapene er åpne for alle lisensierte norske bowlere tilsluttet klubber som er medlem av NBF.

6.2.2 Norgesmesterskapene er også åpne for utenlandske statsborgere som er medlem av klubb som foran nevnt, og er i besittelse av gyldig lisens jf. §§ 4.4 og 4.5.

6.2.3 Utenlandsk statsborger jf. 6.2.2, som også har løst lisens i et annet land i løpet av de siste 12 måneder, må i løpet av de siste 12 måneder før påmeldingsfristens utløp i Norge, ha registrert spill i Norge med henholdsvis:

- a) 100 serier for junior
- b) 135 serier for senior

6.2.4 Utenlandsk statsborger jf. 6.2.2, som kun har norsk lisens, kommer inn under samme regler som norske statsborgere.

6.3 Arrangør

6.3.1 Hovedarrangør av NM skal være en av de tilsluttede bowlingkretser, eller en eller flere klubber, i samarbeid med NBF.

6.3.2 Dersom Forbundsstyret finner det hensiktsmessig kan to arrangører avvikle et norgesmesterskap sammen.

6.3.3 Forbundsstyret utlyser norgesmesterskap minimum 18 måneder før arrangementet skal finne sted. Interesserte arrangører må sende skriftlig søknad om tildeling av mesterskap til Forbundsstyret.

6.3.4 Budsjett, med startavgift, skal forelegges Forbundsstyret for godkjenning før innbydelse til et mesterskap sendes ut.

6.3.5 Turneringsledere og puljeledere i norgesmesterskap skal ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.

6.3.6 Regnskapet for mesterskapet skal legges fram for Forbundsstyret innen 4 måneder etter mesterskapets avslutning.

6.4 Arena

- 6.4.1 En finalehall skal være godkjent for bowlingkonkurranser og ha minst 10 baner.
- 6.4.2 Hallen må ha datasystem som skal brukes.
- 6.4.3 Banene skal ha overtrampskontroll som fungerer i henhold til bestemmelsene i IBFs § 4.20.
- 6.4.4 Banene skal vaskes og oljes foran hver pulje i alle norske mesterskap.
- 6.4.5 Oljeprofilen i norgesmesterskap fastsettes av Forbundsstyret eller den Forbundsstyret oppnevner. Det sendes melding til arrangør om dette. Oljeprofilen offentliggjøres 48 timer før første pulje. Det skal ikke arrangeres approbert spill på den aktuelle profilen i mesterskapshallen i denne perioden.

6.5 Innbydelse

- 6.5.1 Arrangøren plikter å sende ut skriftlig innbydelse til alle tilsluttede klubber og lag *senest 8 uker* før mesterskapet, med kopi til samtlige tilsluttede kretser og Forbundsstyret.
- 6.5.2 Innbydelsen må inneholde informasjon som kreves iht. Konkurransbestemmelsene, jf. §§ 4.23.2 og 4.23.3.

6.6 Arrangement

- 6.6.1 *Senest 10 dager* før mesterskapets start, skal arrangøren ha sørget for at samtlige deltakende klubber har fått beskjed om starttider, med påminning om at fristen for oppmøte er 1 time før puljestart. Informasjonsplikten omfatter også system for forflytning mellom seriene.
- 6.6.2 Arrangøren plikter å ha nødvendig antall funksjonærer under hele mesterskapet. Det skal være skrivere i Round Robin-finalene.
- 6.6.3 Arrangøren plikter å sørge for at alle deltakere i norgesmesterskap gis prøvespill på baneparet før start:

1 – 2 spillere pr banepar	5 minutter prøvespill
3 – 4 spillere pr banepar	10 minutter prøvespill
5 spillere eller mer pr banepar	15 minutter prøvespill
- 6.6.4 Alle norgesmesterskap spilles med amerikansk spillestil.
- 6.6.5 For at en pulje skal kunne avvikles i et norgesmesterskap, må det være minimum 6 påmeldte spillere, alternativt 5 påmeldte spillere og 1 sparring.
- 6.6.6 Det flyttes til nytt banepar etter hver serie.

6.7 Kuler

- 6.7.1 Spillerne skal registrere alle kuler, inntil 6 -seks- stk, som vedkommende vil ha til rådighet for spill under mesterskapet.
- 6.7.2 Registreringen av kuler skal skje på fastsatt skjema, som leveres til arrangøren ferdig utfyllt ved innsjekk. Flere kuler kan ikke tilføyes etter at skjemaet er levert.
- 6.7.3 Puljeleder kan foreta kulesjekk jf. § 3.29 under spillets gang. Spill med andre kuler medfører at spilleren blir diskvalifisert fra mesterskapet og alt oppnådd resultat strykes.

- 6.7.4 Kulekontroll, jf. § 3.28, kan foretas som stikkprøvekontroll i forbindelse med innsjekk, før innledende pulje starter.
- 6.7.5 Dersom en registrert kule ved kulekontrollen viser seg å ikke tilfredsstillere kravene til godkjenning, blir den underkjent og kan ikke benyttes i mesterskapet.

6.8 Finalespill

- 6.8.1 Alt spill etter innledende er å betrakte som finalespill.
- 6.8.2 Dersom en spiller/et lag som er kvalifisert til videre deltakelse etter innledende i et norgesmesterskap, ikke kan eller ønsker å delta, skal det ikke settes inn erstatte for denne spilleren/dette laget.
- 6.8.3 Dersom en spiller/et lag utelates/uteblir fra finalespill, spilles alle berørte kamper som planlagt, og spilte resultat registreres. Om mulig bør det settes inn sparring.
- 6.8.4 Ved likt pinnefall for kvalifisering til finalespill gjelder §4.34.2.
Ved likt pinnefall knyttet til medaljefordeling, deles ut like medaljer etter følgende modell:
- Dersom likt pinnefall på første plass, utdeles 2 gullmedaljer. Det deles da ikke ut sølvmedalje for andre plass.
 - Dersom likt pinnefall på andre plass deles ut 2 sølvmedaljer. Det deles da ikke ut bronsemedalje.
 - Dersom 3 eller flere har likt pinnefall på første plass deles det ut gullmedaljer til alle. Det deles da ikke ut andre medaljer.
 - Dersom 3 eller flere har likt pinnefall på andreplass, deles det ut sølvmedaljer til alle. Det deles da ikke ut bronsemedaljer
 - Dersom 3 eller flere har likt pinnefall på tredjeplass, deles det ut bronsemedaljer til alle.
- Ved likhet ved øvrig rangering benyttes §4.34.2.

NB: Pkt a og c gjelder ikke NM singel. Her skal det kåres en vinner jf. § 6.19.6.

- 6.8.5 Arrangøren plikter å sende ut komplett resultatliste jf. § 4.27.9, etter mesterskapets avslutning.
- 6.8.6 Alle Round Robin-finalister, eventuelt stegfinalister jf. § 6.15.3, skal ha premie.
- 6.8.7 NBF dekker kostnadene til medaljer og pokaler i norgesmesterskap for alle Round Robin-finalister, eventuelt stegfinalister jf. § 6.15.3. Eventuelle premier ut over dette, dekkes av arrangør.
- 6.8.8 Det er ingen pengepremier i mesterskap, og det settes heller ingen minimumskrav til verdi på premier i mesterskap.

Norgesmesterskap for junior

6.9 NM Junior sgl/dbl

- 6.9.1 Norgesmesterskapet er åpent for alle som holder aldersgrensen for Junior, jf. § 4.14.1.
- 6.9.2 Utenlandske juniorer kan også delta, jf. §§ 6.2.2-4.

6.10 Klasseinndeling

- 6.10.1 NM Junior sgl/dbl arrangeres i følgende klasser for jenter og gutter:
- Singel yngre junior; for spillere som fyller 13 år det aktuelle året jf. § 4.14.1, men ikke har fylt 16 år før eller samme dag som mesterskapet starter.

- b) Singel eldre junior; for spillere fra 16 år og opp til aldersgrensen for Junior, jf. § 4.14.1.
- 6.10.2 Dobbel spilles i 2 klasser, jenter og gutter. Spillere må ha lisens i samme klubb. Mix-lag spiller i gutteklassen. En klubb kan kun stille med ett mix-lag.
- 6.11 Arrangement**
- 6.11.1 Alle klasser spiller 6 serier innledende.
- 6.11.2 Fra innledende spill går minst 14 jenter og 26 gutter videre. Disse fordeles mellom yngre og eldre etter prosentvis samme forhold som påmeldingen i klassene ved påmeldingsfristens utløp.
- 6.11.3 I alle klasser spilles 6 serier semifinale.
- 6.11.4 Deretter går de 6 beste i hver klasse til Round Robin-finale.
- 6.11.5 Norgesmester individuelt jenter og gutter i klassene yngre og eldre junior, er den spiller som har høyest pinnefall etter samtlige serier fra innledende, semifinale og finale inkludert bonus. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.
- 6.11.6 Fra innledende dobbel går de 4 beste jenteparene og de 4 beste gutteparene til semifinale. Nummer 1 møter nummer 4, og nummer 2 møter nummer 3. Fra semifinale går vinnerne til finale og tapende semifinalister til bronsefinale. I alle finalene spilles det 2 x 2 serier, og høyeste totalsum vinner. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.

6.12 Premiering

- 6.12.1 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.12.2 I NM Junior sgl/dbl deles ut:
- a) NBFs medaljer i singel til de tre beste i hver klasse.
 - b) NBFs medaljer i dobbel til de tre beste parene i hver klasse.
 - c) Pokaler i hht § 6.8.6.
 - d) NBFs deltakerdiplom til alle deltakere.

Norgesmesterskap for ungdom

6.13 NM Ungdom sgl/dbl

- 6.13.1 NM Ungdom sgl/dbl er åpent for alle lisensierte spillere jf. § 6.14.1 a-b.
- 6.13.2 Utenlandske spillere kan også delta, jf. § 6.2.2-4.

6.14 Klasseinndeling

- 6.14.1 NM Ungdom sgl/dbl arrangeres i følgende klasser for damer og herrer:
- a) Singel U-21; for junior- og U-21-spillere.
 - b) Singel U-26: for øvrige seniorspillere som er under 26 år ved sesongstart 1. juni.
- 6.14.2 Dobbel spilles i 2 klasser, damer og herrer. Spillere i dobbel må være tilsluttet samme klubb.

6.15 Arrangement

- 6.15.1 I NM Ungdom sgl/dbl damer og herrer spilles det 6 serier innledende.

- 6.15.2 En tredel av spillerne i hver klasse, minst 4 / maksimum 16, går videre til semifinale over 6 serier.
Hvis det er mindre enn 4 deltakere i en klasse går alle videre til semifinale.
- 6.15.3 Deretter går halvparten, minst 4, videre til Round Robin-finale.
Hvis det er bare 2 eller 3 deltakere i en klasse spiller de stegfinale.
- 6.15.4 Round Robin-finalene, eventuelt stegfinale jf. § 6.15.3, skal spilles søndag.
- 6.15.5 Norgesmestere i singel er de som i hver klasse har høyest sum sammenlagt med innledende, semifinale og Round Robin-finale inklusive bonus, eventuelt stegfinale jf. § 6.15.3.
- 6.15.6 Fra innledende dobbel går de 4 beste dameparene og de 4 beste herreparene til semifinale. Nummer 1 møter nummer 4, og nummer 2 møter nummer 3. Fra semifinale går vinnerne til finale og tapende semifinalister til bronsefinale. I alle finalene spilles det 2 x 2 serier, og høyeste totalsum vinner. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.
- 6.16 Premiering**
- 6.16.1 NBF er ansvarlig for premiering i NM Ungdom sgl/dbl.
- 6.16.2 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.16.3 I NM Ungdom sgl/dbl deles ut:
- NBFs medaljer i singel til de tre beste i hver klasse.
 - NBFs medaljer i dobbel til de tre beste parene i hver klasse.
 - Pokaler i hht § 6.8.6.
 - Oppsatte ærespriser, vandrepremier og gavepremier.

Norgesmesterskap Singel/dobbel

6.17 NM Singel/dobbel

- 6.17.1 NM Singel/dobbel er åpent for alle lisensierte spillere som har fylt eller fyller 13 år i kalenderåret mesterskapet arrangeres, og som i løpet av sesongen har registrert minimum 135 serier før første mandag i april.
- 6.17.2 Utenlandske spillere kan delta, jf. §§ 6.2.2-4, dersom de oppfyller kravet om 135 serier jf. § 6.17.1.
- 6.17.3 Følgende spill medregnes: Mesterskap, turneringer, divisjonsspill, lokalt ligaspill godkjent av NBF samt innmeldt utenlandsspill jf. § 4.9.10.

6.18 Klasseinndeling

- 6.18.1 NM Singel/dobbel arrangeres i klassene singel og dobbel for damer og herrer.
- 6.18.2 Spillere i dobbel må være tilsluttet samme klubb.

6.19 Arrangement

- 6.19.1 I NM singel seedes de påmeldte spillerne etter ranking pr. første mandag i april, slik at de 16 damer og 32 herrer med høyest ranking, spiller i de siste puljene i det innledende spillet.
- 6.19.2 I NM singel spilles det 6 serier innledende.

- 6.19.3 De 32 beste damene og de 64 beste herrene etter innledende går til et mellomspill over 6 serier.
- 6.19.4 De 16 beste damene og de 32 beste herrene etter 12 serier går til semifinale over 6 serier.
- 6.19.5 De 8 beste damene og de 12 beste herrene etter 18 serier går til finale (Round Robin).
- 6.19.6 Medaljene tildeles de 3 beste damene og de 3 beste herrene etter henholdsvis 25 og 29 serier, inklusive bonus fra Round Robin-finalen. Ved likhet gjelder bestemmelsene i § 4.34.2.
- 6.19.7 Round Robin-finalene skal spilles søndag.
- 6.19.8 I de tilfeller det blir vanskeligheter med formen for avviklingen av NM Singel/dobbel, kan Forbundsstyret, eventuelt i samarbeid med arrangøren, foreta mindre endringer som er nødvendige for en praktisk gjennomføring av mesterskapet.

6.20 Dobbelkonkurransen

- 6.20.1 I klassene dobbel damer og dobbel herrer seedes laget etter den av spillerne i paret med høyest ranking.
- 6.20.2 I dobbel spilles det 2 x 6 serier. Disse 6 seriene er de samme som utgjør innledende spill for den enkelte i singel.
- 6.20.3 Norgesmestere i klassene dobbel damer og dobbel herrer, blir de som etter 2 x 6 serier har høyeste pinnefall. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.

6.21 Premiering

- 6.21.1 NBF er ansvarlig for premiering i NM Singel/dobbel.
- 6.21.2 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.21.3 I singel deles ut:
 - a) Medaljer til de tre beste i klassene damer og herrer
 - b) Pokaler i hht § 6.8.6.
 - c) Oppsatte ærespriser, vandrepremier og gavepremier.
 - d) Bestemannspremie til beste B-, C-, D-, E- og F-spiller i henholdsvis dame- og herreklassen.
- 6.21.4 I dobbel premieres:
 - a) De 5 beste dameparene.
 - b) De 8 beste herreparene.

6.22 Kongepokal

- 6.22.1 Kongepokal deles ut til vinnerne i singelklassene damer og herrer i NM Singel/dobbel.
- 6.22.2 Utenlandske statsborgere med tillatelse til å starte i NM Singel/dobbel jf. §§ 6.2.2-4, er ikke berettiget til å motta kongepokalen dersom de vinner mesterskapet, da denne er forbeholdt norske statsborgere. De kan heller ikke representere Norge i internasjonale mesterskap.
- 6.22.3 Forbundet er ansvarlig overfor Norges Idrettsforbund for at kongepokal ikke deles ut i norgesmesterskap med dårlig kvalitet og/eller kvantitet. Det må være minst 15 deltakere i en aktuell klasse (jf § 6.22.1) for at kongepokal skal kunne deles ut i klassen.

Norgesmesterskap for veteraner

6.23 NM Veteran sgl/dbl

- 6.23.1 NM Veteran sgl/dbl er åpent for alle damer og herrer som fyller 50 år eller mer i kalenderåret mesterskapet arrangeres.
- 6.23.2 Utenlandske seniorer kan også delta, jf. §§ 6.2.2-4.

6.24 Klasseinndeling

- 6.24.1 NM Veteran sgl/dbl arrangeres i singel og dobbel for damer og herrer.
- 6.24.2 NM Veteran singel for damer og herrer arrangeres i følgende aldersklasser (følger ESBCs aldersinndeling):

Damer

- Klasse A: 50 – 59 år
- Klasse B: 60 – 69 år
- Klasse C: 70 år +

Herrer

- Klasse A: 50 – 59 år
- Klasse B: 60 – 69 år
- Klasse C: 70 år +

- 6.24.3 Nedre aldersgrense: Spillere i klasse A må fylle 50 år samme kalenderår som mesterskapet starter. Spillere i klasse B og C må oppfylle kravet til klassens nedre aldersgrense før eller samme dag som mesterskapet starter.
- 6.24.4 Deltakere i klasse B og C gis 1 pinne pr serie i aldersbonus⁴⁵ pr hele år over 65 år, regnet fra alder på mesterskapets startdag. Dette gjelder for både singel og dobbel. En spiller i klasse B som er 68 år får altså 3 pinner aldersbonus, en spiller i klasse C som er 70 år får 5 pinner aldersbonus, 71 år gir 6 pinner aldersbonus osv.
- 6.24.5 NM Veteran dobbel arrangeres klassevis i de tre samme aldersklassene som definert i § 6.24.2 for damer (A, B og C) og i de tre samme aldersklassene for herrer (A, B og C), til sammen seks klasser. Klassetilhørighet for et dobbeltpar settes til den yngste av klassene dersom de to spillerne tilhører forskjellige aldersklasser.

6.25 Arrangement

- 6.25.1 Innledende spill avsluttes på lørdag. Ved behov avgjør Veteranutvalget og arrangør at man kan starte med semifinalespill på lørdag.
- 6.25.2 Alle klasser spiller 6 serier amerikansk innledende. Resultatet fra innledende danner grunnlag for endelig plassering i dobbel.
- 6.25.3 Hvor mange som går videre til nye 6 serier etter innledende spill, fordeles prosentvis etter antall startende i hver klasse. Veteranutvalget og arrangøren har fullmakt til å

⁴⁵ Dette er en bonus som er knyttet til alder, og ikke et handikap. Det vil dermed ikke skape konflikt med f.eks. damers adgang til ekstra handikap når de stiller i fellesklasse med herrer jf. § 4.10.5.

bestemme dette.

- 6.25.4 Etter 12 serier går 6 spillere fra hver klasse til Round Robin-finale.
- 6.25.5 Norgesmester veteran individuelt i hver av aldersklassene under klasse damer og klasse herrer, er den spiller som etter 17 serier har høyest totalt pinnefall. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.
- 6.25.6 Norgesmester veteran i hver av aldersklassene under klasse dobbel damer og klasse dobbel herrer, blir de som etter 2 x 6 serier innledende spill har høyest pinnefall. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.

6.26 Premiering

- 6.26.1 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.26.2 I NM Veteran sgl/dbl deles ut:
- NBFs medaljer i singel til de tre beste i hver aldersklasse.
 - NBFs medaljer i dobbel til de tre beste parene i hver aldersklasse.
 - Pokaler i hht § 6.8.6.
 - Premier i henhold til 1/8 premiering i alle klasser, ut over premiene som dekkes av NBF. Dette kan være pokaler fra nr. 7 og nedover på listen. Arrangør er pliktig til å premiere som angitt i dette punkt.

Norgesmesterskap for klubblag

6.27 NM Klubblag

- 6.27.1 Mesterskapet er åpent for alle klubber tilsluttet NBF.
- 6.27.2 Utenlandske kan også delta, jf. §§ 6.2.2-4.
- 6.27.3 NM for klubblag spilles som Bakers.

6.28 Klasseinndeling

- 6.28.1 Norgesmesterskapet for klubblag arrangeres i en klasse for lag med 3 damer og en klasse for lag med 3 herrer. Hvert lag kan ha en reserve i tillegg.
- 6.28.2 Skifte av spillere på laget kan skje etter hver serie.

6.29 Arrangement

- 6.29.1 Eliteserielag skal dersom det er praktisk gjennomførbart seedes til de(n) siste puljen(e).
- 6.29.2 Innledende spill:
- Det spilles 12 serier europeisk.
- 6.29.3 Etter 1 serie flyttes det videre til neste banepar. Gruppetspill:
- 24 herrelag og 12 damelag går videre til mellomspill 1 og fordeles med 6 lag i hver gruppe.
 - Hvert lag spiller 2 kamper mot hvert av de andre lagene i gruppa.
 - Hver kamp spilles over 1 serie, totalt 10 serier/kamper.
 - Kampene spilles europeisk på ett banepar, med bytte av bane etter en serie.
 - Det gis 2 poeng for seier og 1 poeng for uavgjort.
 - Tabellen sorteres etter: Poeng, totalt pinnefall i gruppespillet, høyeste siste serie, osv.
 - De 3 beste herrelagene i hver gruppe, totalt 12 lag, går videre til mellomspill 2.
 - De 4 beste damelagene i hver gruppe, totalt 8 lag, går videre til kvartfinale.
 - De 12 herrelagene i mellomspill 2 fordeles i 2 grupper a 6 lag.

- Mellomspill 2 for herrer spilles som mellomspill 1.
- De 4 beste herrelagene i hver gruppe, totalt 8 lag, går videre til kvartfinale.

6.29.4 Finalespill:

- a) Kvartfinaler, semifinaler og finale spilles som matchplay.
- b) Kvartfinale: De 8 lagene fra gruppespillet fordeles i 4 matcher.
- c) Semifinale: De 4 vinnerlagene fra kvartfinalen fordeles i 2 matcher.
- d) Vinnerne i semifinalene går til finalen og tapende semifinalist til bronsefinale.
- e) Alle matchene spilles over 2 serier, og høyeste score på 2 serier vinner.
- f) Matchene spilles europeisk på ett banepar, med bytte av bane etter en serie.
- g) Ved likhet rangeres lagene etter høyeste siste serie. Ved fortsatt likhet rangeres lagene etter nest siste serie osv.
- h) Etter 1 serie flyttes det videre til neste banepar.

6.30 Premiering

- 6.30.1 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.30.2 I NM Klubblag deles ut:
- a) NBFs medaljer til de individuelle spillerne på de tre beste lagene i hver av klassene damer og herrer.
 - b) Lagpokal deles ut til de tre beste lagene i hver av klassene for damer og herrer.

Norgesmesterskap for veteran klubblag

6.31 NM Veteran klubblag

- 6.31.1 Mesterskapet er åpent for alle klubber tilsluttet NBF.
- 6.31.2 NM Veteran klubblag arrangeres for lag med 5 personer + eventuelt 1 reserve. Mix-lag (herrer og damer på samme lag) er tillatt. En klubb kan stille med flere lag.
- 6.31.3 Mesterskapet er åpent for damer og herrer. Aldersgrensen for damer er at de fyller 45 år eller mer i løpet av arrangementsåret, og for herrer at de fyller 50 år eller mer i løpet av arrangementsåret.
- 6.31.4 Spillere får 1 pinne i aldersbonus pr fylte år over 65, regnet mot dagen mesterskapet starter. Denne aldersbonusen følger spilleren i hele mesterskapet.
- 6.31.5 Damespillere får 8 pinner pr. serie i handikap jf. § 4.10.6. Dette handikapet følger damespillerne i hele mesterskapet.
- 6.31.5 Spilleform er amerikansk lagspill, jf. § 2.2.1.
- 6.31.6 Skifte av spillere på laget kan skje etter hver serie.

6.32 Arrangement

- 6.32.1 Innledende spill:
- a) 5 x 3 serier amerikansk
 - b) Etter 1 serie flyttes det videre til neste banepar.
- 6.32.2 Mellomspill lørdag ettermiddag:
- a) De 12 beste lagene inklusive handikap for damer og aldersbonus, går videre til et mellomspill over 3 serier amerikansk spilleform.
 - b) Ved likhet rangeres lagene etter høyeste siste serie inklusive handikap for damer og aldersbonus. Ved fortsatt likhet rangeres etter nest siste serie osv.
 - c) 5 x 3 serier amerikansk
 - d) Etter 1 serie flyttes det videre til neste banepar.

- 6.32.3 Finalespill søndag:
- De 6 beste lagene etter innledende og mellomspillet, spiller finale.
 - Samlet pinnefall inklusive handikap for damer og aldersbonus fra innledende og mellomspill fastsetter hvilke lag som går til finalespillet. Ved likhet rangeres lagene etter høyeste siste serie i mellomspillet inklusive handikap for damer og aldersbonus. Ved fortsatt likhet rangeres etter nest siste serie osv.
 - Pinnefallet fra kvalifiseringen tas ikke med videre til finalespillet.
 - Hver kamp spilles over 1 serie amerikansk.
 - Det gis 2 poeng for hver vunnet serie og 1 poeng ved likt pinnefall inklusive aldersbonus og handikap for damer.
- 6.32.4 Norgesmestere for veteran klubblag er det laget som har høyeste poengsum i finalen. Ved lik poengsum avgjør totalt pinnefall i finalen, inklusive handikap for damer og aldersbonus. Ved fortsatt likhet deles plasseringen jf. § 6.8.4.

6.33 Premiering

- 6.33.1 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.33.2 I NM Veteran klubblag deles ut:
- NBFs medaljer til de individuelle spillerne på de tre beste lagene
 - Lagpokaler til halvparten av finalelagene

Norgesmesterskap for døve og hørselshemmede

6.34 NM Døve og hørselshemmede

- 6.34.1 NM Døve og hørselshemmede er åpent for lisensierte spillere har fylt eller fyller 13 år i kalenderåret mesterskapet arrangeres, og som oppfyller kravet på hørselstap på minst 55 db på det beste øret.
- 6.34.2 Utenlandske spillere kan også delta, jf. §§ 6.2.2-4.

6.35 Klasseinndeling

- 6.35.1 NM Døve og hørselshemmede arrangeres i klassene singel og dobbel for damer og herrer.
- 6.35.2 Spillere i dobbel må være tilsluttet samme klubb.

6.36 Arrangement

- 6.36.1 I NM Døve og hørselshemmede sgl/dbl damer og herrer spilles det 6 serier innledende.
- 6.36.2 En tredel av spillerne i hver klasse, minst 4 / maksimum 16, går videre til semifinale over 6 serier. Hvis det er mindre enn 4 deltakere i en klasse går alle videre til semifinale.
- 6.36.3 Deretter går halvparten, minst 4, videre til Round Robin-finale. Hvis det er bare 2 eller 3 deltakere i en klasse, spiller de stegfinale.
- 6.36.4 Round Robin-finalene, eventuelt stegfinale jf. § 6.36.3, skal spilles søndag.
- 6.36.5 Norgesmestere i singel er de som i hver klasse har høyest sum sammenlagt med innledende, semifinale og Round Robin-finale inklusive bonus, eventuelt stegfinale jf. § 6.36.3

- 6.36.6 Norgesmestere i klassene dobbel damer og dobbel herrer, blir de som etter 2 x 6 serier innledende spill har høyeste pinnfall. Disse 6 seriene er de samme som utgjør innledende spill for den enkelte i singel. Ved likhet gjelder bestemmelsene jf. § 6.8.4.
- 6.36.7 I de tilfeller det blir vanskeligheter med formen for avviklingen av NM Døve og hørselshemmede, kan Forbundsstyret, eventuelt i samarbeid med arrangøren, foreta mindre endringer som er nødvendige for en praktisk gjennomføring av mesterskapet.

6.37 Premiering

- 6.37.1 NBF er ansvarlig for premiering i NM Døve og hørselshemmede.
- 6.37.2 Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
- 6.37.3 I singel deles ut:
- a) Medaljer til de tre beste i klassene damer og herrer.
 - b) Pokaler jf. 6.8.6.
 - c) Oppsatte ærespriser, vandrepremier og gavepremier.
- 6.37.4 I dobbel premieres:
- a) De 3 beste dameparene.
 - b) De 3 beste herreparene.

KAPITTEL 7 - BESTEMMELSER FOR ANDRE NBF MESTERSKAP

Fellesbestemmelser

7.1 Andre NBF Mesterskap

7.1.1 NBF er ansvarlig arrangør av følgende mesterskap hvert år:

a) Åpent Norsk Mesterskap – arrangeres tidlig høst, jf. § 7.7.

7.1.2 Endelige datoer for arrangement fastsettes av Forbundsstyret etter forslag fra Forbundskontoret.

7.2 Arrangør

7.2.1 Hovedarrangør av mesterskapet skal være en av de tilsluttede bowlingkretser, eller en eller flere klubber, i samarbeid med NBF.

7.2.2 Dersom Forbundsstyret finner det hensiktsmessig kan to arrangører avvikle et mesterskap sammen.

7.2.3 Forbundsstyret utlyser mesterskap minimum 18 måneder før arrangementet skal finne sted. Interesserte arrangører må sende skriftlig søknad om tildeling av mesterskap til Forbundsstyret.

7.2.4 Budsjett, med startavgift, skal forelegges Forbundsstyret for godkjenning før innbydelse til et mesterskap sendes ut.

7.2.5 Turneringsledere og puljeledere i mesterskap skal ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.

7.2.6 Regnskapet for mesterskapet skal legges fram for Forbundsstyret innen 4 måneder etter mesterskapets avslutning.

7.3 Arena

7.3.1 Banene skal vaskes og oljes før hver pulje i alle mesterskap.

7.3.2 Oljeprofilen i mesterskap fastsettes av arrangøren. Oljeprofilen offentliggjøres 48 timer før første pulje. Det skal ikke arrangeres approbert spill på den aktuelle profilen i mesterskapshallen i denne perioden.

7.4 Innbydelse

7.4.1 Arrangøren plikter å sende ut skriftlig innbydelse til alle tilsluttede klubber og lag *senest 8 uker* før mesterskapet, med kopi til samtlige tilsluttede kretser og Forbundskontoret.

7.4.2 Innbydelsen må inneholde informasjon som kreves iht. Konkurransbestemmelsene, jf. §§ 4.23.2 og 4.23.3.

7.5 Arrangement

7.5.1 Arrangøren plikter å sørge for at samtlige deltagende klubber får beskjed om starttider med frist for oppmøte 1 time før puljestart *minimum 10 dager* før mesterskapets start. Informasjonsplikten omfatter også system for forflytning mellom seriene.

- 7.5.2 Arrangøren plikter å ha nødvendig antall funksjonærer under hele mesterskapet. Det bør være skrivere i PP-finaler/Round Robin-finaler.
- 7.5.3 Arrangøren plikter å sørge for at alle deltakere i mesterskap gis prøvespill på baneparet før start i henhold til § 4.28.3.b.
- 7.5.4 For at en pulje skal kunne avvikles i mesterskap, må det være minimum 6 påmeldte spillere, alternativt 5 påmeldte spillere og 1 sparring.
- 7.5.5 Det skal være *minst 6 timers* opphold mellom en spillers innledende og videre spill i mesterskapet.
- 7.5.6 Mesterskap spilles med amerikansk spillestil.

7.6 Finalespill

- 7.6.1 Alt spill etter innledende er å betrakte som finalespill.
- 7.6.2 Dersom en spiller eller et lag utelates/uteblir fra finalespill, settes alle kamper til Walkover, og gjenstående kamper spilles ikke. Resultatet fra eventuelt spilte kamper settes til 0 – 0. Spillerne får beholde oppnådd pinnefall fordelt på spilte serier i spilte kamper.
- 7.6.3 Ved likt pinnefall deles ut like medaljer etter følgende modell:
 - a) Dersom likt pinnefall på første plass, utdeles 2 gullmedaljer. Det deles da ikke ut sølvmedalje for andre plass.
 - b) Dersom likt pinnefall på andre plass deles ut 2 sølvmedaljer. Det deles da ikke ut bronsemedalje.
 - c) Dersom 3 eller flere har likt pinnefall på første plass deles det ut gullmedaljer til alle. Det deles da ikke ut andre medaljer.
 - d) Dersom 3 eller flere har likt pinnefall på andreplass, deles det ut sølvmedaljer til alle. Det deles da ikke ut bronsemedaljer
 - e) Dersom 3 eller flere har likt pinnefall på tredjeplass, deles det ut bronsemedaljer til alle.
- 7.6.4 Arrangøren plikter å sende ut komplett resultatliste jf. § 4.27.9, etter mesterskapets avslutning.
- 7.6.5 Det er ingen pengepremier i mesterskap, med unntak av Åpent Norsk Mesterskap, og det settes heller ingen minimumskrav til verdi på premier i mesterskap.

Åpent Norsk mesterskap

7.7 Åpent Norsk mesterskap

Mesterskapet har eget reglement som offentliggjøres på bowling.no.

KAPITTEL 8 - STATUTTER FOR NORSKE REKORDER

8.1 Rekordsettere

8.1.1 Norske rekorder kan settes av norske spillere med godkjent lisens eller av utenlandske spillere med godkjent norsk lisens, jf. §§ 4.4-5.

8.2 Arrangement

8.2.1 Norske rekorder kan settes i offisielle norgesmesterskap, jf. § 6.1.1.

8.2.2 Norske rekorder kan settes i følgende internasjonale mesterskap:

- a) Nordisk Mesterskap
- b) Europamesterskap (EWC-EMC)
- c) Europamesterskap veteran (ESC)
- d) Europacup for nasjonale vinnere (ECC)
- e) Verdensmesterskap (WWC-WMC)
- f) Verdensmesterskap singel (WWCsgl – WMCsgl)
- g) Verdensmesterskap ungdom (WYC)
- h) Verdensmesterskap senior (WsrC)
- i) World Cup
- j) World Games

8.3 Rekordklasser

8.3.1 Norgesrekorder for junior noteres i en klasse for jenter og en klasse for gutter.

8.3.2 Norgesrekorder for senior noteres i en klasse for damer og en klasse for herrer.

8.3.3 Norgesrekorder for lag noteres i en klasse for damer og en klasse for herrer.

8.4 Godkjenning

8.4.1 Norsk rekord godkjennes ut fra offisiell resultatliste fra mesterskapet.

8.4.2 Norske rekorder vil ikke bli anerkjent dersom:

- a) den ikke er registrert/varslet til NBF innen 12 måneder
- b) den gamle rekorden har blitt slått i mellomtiden.

8.5 Rekorddistanser

8.5.1 Norske rekorder kan godkjennes på følgende distanser i både senior- og juniorklasse:

- a) Individuelt:
Jenter, gutter, damer, herrer: 1, 2, 3, 4, 5 og 6 serier
- b) Dobbel:
Jenter, gutter, damer, herrer: 6 serier
- c) Lag:
3 spillere 3x1, 3x3 og 3x6 serier
4 spillere 4x1, 4x3 og 4x5 serier
5 spillere: 5x1, 5x3 og 5x5 serier

8.5.2 Rekorder kan bare settes ved amerikansk spillestil jf. § 2.2.1.

8.5.3 For å sette individuelle rekorder på 4 serier eller mer, må minst 4 forskjellige baner benyttes.

8.5.4 Rekorder må settes fra og med spillerens første serie i en blokk. Unntatt herfra er

bestemmelsen for norsk rekord på 1 serie, jf. § 8.6.1.

8.5.5 Rekorder kan settes i RR-spill, jf. dog bestemmelsen i § 8.5.3.

8.6 Rekord på 1 serie

8.6.1 Norsk rekord på 1 -en- serie kan settes i en hvilken som helst av en turnerings serier.

8.6.2 Rekorder på 1 serie noteres inntil rent pinnefall på 300 er oppnådd. Senere tangeringer blir ikke rekorder, men listeføres sammen med rekorden i egen gruppe.

8.7 Rekorder i dobbel

8.7.1 Rekorder i dobbel jf. § 8.5.1 b, kan settes i turnering jf. §§ 6.10.2⁴⁶, 6.14.2, 6.20.2, 6.25.2 og 6.35.2 på distansen 6 serier.

8.7.2 Dobbelt skal bestå av spillere fra samme klubb, eller landslag. De skal spille i samme pulje og på samme bane/banepar.

8.8 Rekord for lag

8.8.1 Lagrekorder kan settes av rene nominerte klubblag eller landslag⁴⁷.

8.9 Gyldighet

8.9.1 En rekord gjelder fra den er satt.

8.9.2 Oppnås samme resultat av flere spillere i samme pulje, regnes alle som rekordholdere.

8.10 Offentliggjøring

8.10.1 Rekorder skal fortløpende kunngjøres på NBFs nettsider, og eventuelt ved oppslag i hallene.

8.11 Protest

8.11.1 NBFs avgjørelse om rekord skal godkjennes eller underkjennes, er endelig og kan ikke ankes.

8.12 Tidligere norske rekorder

8.12.1 Noteringer av norske rekorder frem til 14. mars 1993 slettes, men arkiveres som tidligere norske rekorder.

⁴⁶ I junior dobbel kan man stille med mix-lag. Forutsetter derfor at norske dobbelrekorder i junior dobbel jf. 6.10.2, kun gjelder rene jente- og guttelag.

⁴⁷ Gjeldende for landslag fra 1.6 2009.

KAPITTEL 9 - PREMIEBESTEMMELSER

NB: Amatørbestemmelsene ble opphevet i vedtak i Forbundsstyret den 19. mars 2004.

9.1 Turnering

9.1.1 I enhver turnering - nasjonal eller internasjonal - arrangert i Norge av NBF eller tilsluttet særkrets eller klubb, skal premieringen stå i rimelig forhold til antall deltakere og startavgiftens størrelse.

9.2 Mesterskap

9.2.1 Nasjonale og internasjonale mesterskap har egne bestemmelser og faller utenfor det som er nevnt i § 9.1.1.

9.3 Godtgjørelser

9.3.1 En spiller har anledning til å motta følgende i forbindelse med stevner:
Reisegodtgjørelse, diett penger, dagpenger, tapt arbeidsfortjeneste etc. etter de regler som til enhver tid er fastsatt av NIF.

9.4 Startavgift

9.4.1 Kretsstyrene godkjenner startavgift for åpne godkjente turneringer samt avgift pr. deltakende spiller til den krets hvor turneringen holdes.

9.5 Premier

9.5.1 I gjenstartsturneringer skal det deles ut premie til minst 1/6 av deltakerne i hver klasse, i øvrige turneringer skal det deles ut premie til minst 1/8 av deltakerne i hver klasse. Disse premiers laveste pris skal i verdi ikke ligge under startavgiftens kostende. Verdien på premier utover dette er uavhengig av startavgiften. Minimum 20 prosent av startavgiften skal gå til premier. Eventuelle rabatter ved premiekjøp disponeres av arrangør. "Hverdagscuper" har egne bestemmelser, se § 4.20.4 g-h. I de aldersbestemte klassene U-11 og U-13 er det ingen minimumskrav om verdi på premier.

9.6 Sanksjoner

9.6.1 Spillere og arrangører som bryter bestemmelsene, kan idømmes straff, jf. NIFs lov § 11-5.

KAPITTEL 10 - REKLAME, AVTALER m.m.

Regler for bowlingidrettens sponsorsamarbeid med næringslivet.

Når det gjelder reklame og avtaler, følger NBF NIFs retningslinjer i kapittel 13 og 14 i NIFs lov. I tillegg har vi noen særbestemmelser som står i §§ under.

Særbestemmelser for NBF.

10.1 Bruk av reklame

- 10.1.1 Det må vises varsomhet med reklamens omfang slik at den ikke virker forstyrrende eller skjemmende. I navnet til offisielle norske bowlingmesterskap skal ikke firma- eller produktnavn brukes.
- 10.1.2 Reklameplass og bruk av reklame i den enkelte bowlinghall hvor godkjente bowlingarrangementer finner sted, må avtales med den enkelte hallansvarlige. Likevel må pkt. 7.1 etterleves. I godkjente bowlingarrangementer hvor det er påbudt med jury, er det denne som påser at bruken av reklame under arrangementet er innenfor fastsatte normer.

10.2 Bruk av reklame på spillerantrekk

- 10.2.1 Foruten de bestemmelser som er nevnt i NIFs lov kapittel 13 - Avtaler mellom idretten og næringslivet, har NBF følgende tilleggsbestemmelser:
- Reklame på klubbdrakter er tillatt, men maksimum størrelse pr. reklame må ikke overstige 450 kvadratcentimeter. Beregning av det trykte reklamearealet gjøres ut i fra et rektangulært felt på følgende måte:
2 loddrette linjer mellom de bredeste punktene og 2 vannrette linjer mellom høyeste og laveste punkt i reklametrykket.
 - Reklamens utforming og plassering på klubbdrakten må ikke være slik at den endrer helhetsinntrykket av den registrerte og godkjente klubbdrakten, samt at reklamen ikke må være mer dominerende enn klubbens navn. Se for øvrig bestemmelser om klubbdrakt jf. § 4.17. Utformingen av reklamen må også følge de bestemmelser som er gitt jf. NIFs lov kapittel 13 - Avtaler mellom idretten og næringslivet, § 13-5.
 - All reklame på klubbdrakter skal registreres og skal ha skriftlig samarbeidsavtale.
 - Alle samarbeidsavtaler samt utformingen av klubbdrakten skal sendes NBF for orientering.
 - For spillere tilhørende landslag, er det Forbundsstyret som inngår samarbeidsavtaler. Spillere på landslag forplikter seg til å bære den reklame som respektive spillers klubb har inngått samarbeidsavtaler med, hvis dette ikke er i konkurranse med de avtaler Forbundsstyret har inngått.
 - I innbydelsesturneringer hvor NBF har inngått samarbeidsavtaler med en eller flere partnere om arrangement, gjelder særskilte bestemmelser vedrørende reklame på spilledrakt. Disse bestemmelser gjøres kjent for de deltakende.
- 10.2.2 Brudd på disse bestemmelsene kan medføre forføyninger. Ved grove eller gjentatte brudd kan organisasjonsledd som har inngått samarbeidsavtale, miste retten til dette.

10.3 Sendeavtaler med radio/TV

- 10.3.1 Retten til å inngå sendeavtaler ligger hos Forbundsstyret.

- 10.3.2 Sendeavtaler med radio- og TV-medier forhandles fra forbundets sentrale ledd, og kan bare inngås etter godkjenning fra Forbundsstyret.
- 10.3.3 Forbundet kan delegerer avtaleretten til underliggende organisasjonsledd.
- 10.3.4 Særkretser og klubber kan inngå avtaler etter forpliktende retningslinjer fra forbundet.
- 10.3.5 NBF har eget regelverk for samarbeidsavtaler med radio- og TV-selskaper. Disse bestemmelser ligger innenfor rammen som er angitt i "Bestemmelser for forhold idretten og radio/TV-mediene" i lovheftet til Norges Idrettsforbund.
- 10.3.6 Sponsoravtaler som inngås i forbindelse med sendeavtaler, må ligge innenfor NIFs bestemmelser i kapittel 13 i NIFs lov, samt NBFs egne bestemmelser om reklame.
- 10.3.7 Forbundsstyret forbeholder seg retten til å inngå sendeavtaler hvor spillere kan bli benyttet i eget markedsføringstiltak.
- 10.3.8 Brudd på disse bestemmelser kan medføre forføyninger. Gjentatte eller grove brudd kan frata organisasjonsledd muligheter for å inngå nye samarbeidsavtaler.

10.4 Forbundsstyrets kontroll

- 10.4.1 NBF ved Forbundsstyret kan ta opp saker av prinsipiell betydning og forlange den nødvendige dokumentasjon for å vurdere et mulig tiltak, herunder eventuell anmeldelse til NIF.

10.5 Dømmende myndighet

- 10.5.1 Overtredelse av dette regelverk kan medføre forføyning/straff i henhold til NIFs lov kapittel 11 - Straffebestemmelser.

10.6 Endringer

- 10.6.1 Endringer i dette regelverk kan kun vedtas på NBFs forbundsting.
- 10.6.2 Unntak jf. § 10.6.1 gjelder dersom dette regelverk er i strid med NIFs, ETBFs, IBFs regelverk og/eller Norsk Lov. I slike tilfeller kan Forbundsstyret vedta regelendringer.

KAPITTEL 11 - BRUK AV JURY I BOWLINGARRANGEMENT

11.1 Krav om jury

11.1.1 Ved følgende bowlingarrangement i Norge skal det opprettes jury:

- IBF-turnering jf. § 4.19.1.
- Norgesmesterskap jf. kapittel 6.

11.1.2 Det står arrangør fritt å benytte dette reglement i andre arrangementer enn de som er nevnt over, bare disse er godkjent av NBF.

11.2 Sammensetning av jury

11.2.1 En jury skal bestå av 3 personer: 1 leder og 2 medlemmer.

11.2.2 Hvert medlem har 1 stemme (inkludert leder).

11.2.3 Navnene på jurymedlemmene skal til enhver tid være oppslått på en informasjonstavle i aktuell(e) bowlinghall(er) sammen med startlister og puljetider.

11.3 Valg av jury

11.3.1 En jury eller et enkelt jurymedlem kan velges for hele eller deler av et arrangement.

11.3.2 Ved nasjonale og internasjonale mesterskap/arrangement arrangert i Norge skal NBF ha minst 1 medlem i juryen. Dette medlemmet oppnevnes av styret i NBF.

11.3.3 Ved nasjonale og internasjonale arrangement står arrangøren fritt i valg av jurymedlemmer så lenge disse fyller kravene til valgt jurymedlem.

11.3.4 Ved internasjonale mesterskap henvises til eget reglement.

11.4 Krav til jurymedlemmer

11.4.1 Alle norske jurymedlemmer skal ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.

11.4.2 Juryens leder skal ved nasjonale og internasjonale mesterskap være en person med turneringsledererfaring.

11.4.3 Et jurymedlem kan ikke på samme tid være deltaker eller delaktig i et arrangement.

11.5 Tilgjengelighet

11.5.1 Under hele arrangementet skal minst ett av jurymedlemmene være tilgjengelig nær konkurranseområdet.

11.5.2 Resten av jurymedlemmene skal på kort varsel kunne tilkalles.

11.5.3 På siste spiledag skal alle jurymedlemmer være tilgjengelig nær konkurranseområdet.

11.6 Funksjon

11.6.1 En jury skal først tre i kraft når den får henvendelse fra turneringslederen.

11.6.2 Alle henvendelser fra deltakere eller ledere **skal** skje til turneringslederen.

11.6.3 Det er **kun** turneringsleders avgjørelser det kan protesteres mot.

11.7 Protest på turneringsledelse

11.7.1 De som ønsker å overprøve en avgjørelse tatt av turneringsleder må gjøre dette på følgende måte:

- Skriftlig protest leveres omgående til juryen sammen med et gebyr på kr **500,-** for lag og kr **100,-** for enkeltspillere.

11.7.2 Juryen skal umiddelbart behandle protesten og besvare denne skriftlig **før** oppstart av ny pulje hvis protesten har betydning for videre spill. Dog skal alle protester være besvart skriftlig før den offisielle avslutningen.

11.7.3 Tas protesten til følge, blir gebyret tilbakebetalt sammen med den skriftlige avgjørelsen.

11.7.4 Blir protesten avslått, beholder arrangøren gebyret.

11.7.5 Juryens avgjørelse er endelig og kan ikke overprøves hvis avgjørelsen er tatt med hjemmel i NBFs konkurransebestemmelser.

11.7.6 Juryen kan, på bakgrunn av arrangementets gjennomføring, redusere arrangementets status.

11.7.7 Juryens arbeid opphører når arrangementet offisielt er slutt (1 time etter den seneste av siste pulje eller premieutdeling).

11.7.8 Kommer det inn protester etter den offisielle avslutningen, så skal dette behandles med hjemmel i det ordinære reglementet.

KAPITTEL 12 - MERKEBESTEMMELSER

NBF har innstiftet i alt ni forskjellige merker/diplomer fordelt på henholdsvis spillemessige kvalifikasjoner og hedersbevisninger:

- 300 merke
- landslagsmerke
- storbowlermerke
- superbowlermerke
- bragdmerke
- årets bowler
- hedersdiplom
- hederstegn i sølv
- hederstegn i gull

12.1 300-merket

- 12.1.1 Samtlige spillere med gyldig lisens får tildelt NBFs 300-merke når dette resultat oppnås på 1 serie i en av NBFs godkjente turneringer, samt godkjent utenlandsspill jf.§ 4.9.10, og internasjonale mesterskap.
- 12.1.2 Resultatet anmeldes på fastsatt "300-skjema" innen 1 måned etter turneringens avslutning.
- 12.1.3 300-merket utdeles til en spiller bare én gang.

12.2 Landslagsmerket

- 12.2.1 NBFs representasjonsmerke er forbundseblemet i sølv og emalje. Merket tildeles spillere av begge kjønn som en utmerkelse for deltakelse på representasjonslag i offisielle landskamper og internasjonale mesterskap godkjent av IBF/ ETBF.
- 12.2.2 Merkene er forsynt med fortløpende nummer, og tildeles en spiller i den rekkefølge vedkommende kommer med på representasjonslag.
- 12.2.3 Merket tildeles en spiller kun en gang.

12.3 Storbowlermerket

- 12.3.1 Storbowlermerket tildeles den dame eller herre som oppnår 30 poeng etter nedenstående skala (Europa-Cup individuelt fra 10/5 1984).
- 12.3.2 U plassert deltakelse i de nevnte mesterskap gir 1 poeng. Unntak er Europa-Cup individuelt som gir 0 poeng.
- 12.3.3 Landskamper: *Vunnet 3 poeng, uavgjort 2 poeng, deltatt 1 poeng*

VM Damer/Herrer	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	20	18	16
2. plass	16	14	12
3. plass	12	10	8

World Games	Individu	Dobb
	elt	el
1. plass	15	14
2. plass	12	11
3. plass	9	8

World-Cup	Individu	Lag	
	elt		
1. plass	15	6	
2. plass	12	4	
3. plass	9	2	
VM Junior	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	10	9	8
2. plass	8	7	6
3. plass	6	5	4
VM Ungdom	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	10	9	8
2. plass	8	7	6
3. plass	6	5	4
VM Veteran	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	10	9	8
2. plass	8	7	6
3. plass	6	5	4
VM sgl	Individu		
	elt		
1. plass	10		
2. plass	8		
3. plass	6		
EM Damer/Herrer	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	15	13	11
2. plass	12	10	8
3. plass	9	7	5
EM Junior	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	10	8	6
2. plass	8	6	4
3. plass	6	4	2
EM Veteran (ikke ESBC)	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	10	8	6
2. plass	8	6	4
3. plass	6	4	2
Nordisk Damer/Herrer	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	
1. plass	10	8	6
2. plass	8	6	4
3. plass	6	4	2
Nordisk Junior/Ungdom	Individu	Dobb	Lag
	elt	el	

1. plass	7	5	4
2. plass	5	3	2
3. plass	3	2	1

NM sgl/dbl	Individu	Dob
	elt	bel
1. plass	7	5
2. plass	5	3
3. plass	4	2

NM sgl/dbl Junior	Individuelt eldste klasse
1. plass	3
2. plass	0
3. plass	0

NM sgl/dbl Ungdom	Individu
	elt
1. plass	3
2. plass	0
3. plass	0

E-Cup	Individu	Lag
	elt	
1. plass	10	6
2. plass	8	4
3. plass	6	2

E-Cup lag junior	Individu
	elt
1. plass	3
2. plass	2
3. plass	1

12.3.4 Storbowlermerkene er forsynt med fortløpende nummer.

12.3.5 Merket bør fortrinnsvis deles ut i forbindelse med NM Singel/dobbel.

12.4 Superbowlermerket

12.4.1 Superbowlermerket tildeles den dame eller herre som oppnår 100 poeng etter skalaen for storbowlermerket.

12.5 Bragdmerket

12.5.1 NBFs bragdmerke er forbundets emblem i sølv og emalje med sølvkrans. Innstiftet 1/9 1966 med virkning fra samme dato.

12.5.2 Statutter ifølge fullmakt fra Forbundstinget den 4/5 1967.

- Bragdmerket tildeles av Forbundsstyret en spiller som i løpet av siste kalenderår har oppnådd resultater eller utført spillermessige prestasjoner av verdi for norsk bowling.*
- En spiller kan kun oppnå merket en gang.*
- Forslag til kandidat kan fremsettes for Forbundsstyret av et medlem av Forbundsstyret eller styremedlemmer i en av de tilsluttede bowlingkretser, og må være Forbundsstyret i hende senest 1. april.*
- For at merket skal kunne utdeles, fordres minst 2/3 flertall innen Forbundsstyret.*
- Finner ikke Forbundsstyret verdige kandidater til merket, er ikke styret pliktig til å utdele merket.*
- Kun et merke kan utdeles pr. sesong.*

g) *Bragdmerket deles ut av en representant for Forbundsstyret ved en passende anledning, fortrinnsvis under NM Singel/dobbel.*

12.6 Årets bowler

- 12.6.1 Årets bowler utnevnes av Forbundsstyret så sant det finnes en verdig kandidat.
- 12.6.2 Årets bowler skal være den beste norske spiller siste kalenderår. Samtidig skal vedkommende ha den/de beste internasjonale plassering(er) i sesongen i IBF- / ETBF-sanksjonerte stevner.
- 12.6.3 Kandidaten skal være en verdig norsk representant og vurderes ut ifra et helhetlig inntrykk.
- 12.6.4 Utddeles hvis mulig under NM Singel/dobbel.

12.7 Forbundets hedersdiplom

- 12.7.1 NBFs hedersdiplom er NBFs lavest rangerte formelle utmerkelse.
- 12.7.2 NBFs hedersdiplom ble innstiftet i 1984.
- 12.7.3 Hedersdiplomet kan tildeles enkeltpersoner eller organisasjon i eller utenfor forbundet.
- 12.7.4 Hedersdiplomet tildeles for mangeårig nyttig virksomhet for norsk bowling eller støtte til NBF.
- 12.7.5 Hedersdiplomet kan bare tildeles en person eller organisasjon én gang.
- 12.7.6 Forslag til kandidater fremmes for Forbundsstyret av klubber, kretser eller et forbundsstyremedlem.
- 12.7.7 For at utdeling skal kunne finne sted, kreves **simpelt** flertall innen Forbundsstyret.
- 12.7.8 Hedersdiplomet utdeles av et medlem i krets- eller forbundsstyre på et krets- eller forbundsting, eller ved en dertil passende anledning.

12.8 Hederstegn i sølv

- 12.8.1 NBFs hederstegn i **sølv** er NBFs nest høyeste utmerkelse.
- 12.8.2 Innstiftet *10. mars 1991* med virkning fra *1/1 1991* med statutter utarbeidet av Forbundsstyret og vedtatt på Forbundstinget *10/3 1991*.
- 12.8.3 Hederstegnet kan bare tildeles medlemmer tilsluttet NBF og kun en gang.
- 12.8.4 Hederstegnet tildeles en person som i løpet av lengre tid har nedlagt et arbeid til varig glede og gavn for norsk bowling. Dette arbeidet kan være utført på internasjonalt plan, forbundsplan eller lokalt plan.
- 12.8.5 Hederstegnet kan bare tildeles en person én gang.
- 12.8.6 Forslag til kandidater fremmes for Forbundsstyret av klubber, kretser eller et forbundsstyremedlem.
- 12.8.7 For at utdeling skal kunne finne sted, kreves **2/3** flertall innen Forbundsstyret.
- 12.8.8 Hederstegnet utdeles av en representant for Forbundsstyret ved en dertil passende anledning.

12.9 Hederstegn i gull

- 12.9.1 NBFs hederstegn i **gull** er NBFs høyeste utmerkelse.
- 12.9.2 Innstiftet 1. september 1967 med virkning fra bowlingsportens innføring i Norge i 1960, med statutter utarbeidet av Forbundsstyret ifølge fullmakt fra Forbundstinget 4. mai 1967.
- 12.9.3 Hederstegnet kan tildeles norske og utenlandske enkeltpersoner.
- 12.9.4 Hederstegnet tildeles personer som i løpet av lengre tid har nedlagt et nitid og bestående arbeid til varig gagn for norsk bowling.
- 12.9.5 Hederstegnet kan bare tildeles en person én gang.
- 12.9.6 Forslag til kandidater fremsettes for Forbundsstyret av et forbundsstyremedlem eller av et styremedlem i en av de tilsluttede bowlingkretser.
- 12.9.7 For at et hederstegn skal kunne utdeles, kreves minst **3/4** flertall for vedtaket innen Forbundsstyret.
- 12.9.8 Hederstegnet utdeles av en representant for Forbundsstyret ved en dertil passende anledning, fortrinnsvis NM Singel/dobbel eller Forbundstinget.

KAPITTEL 13 - PROTEST-, SANKSJONS- OG STRAFFEBESTEMMELSER

I Rettsgrunnlag

13.1 Formål og hjemmel

13.1.1 NBFs protest-, sanksjons-, og straffebestemmelser er hjemlet i NIFs lov § 11-2, og skal regulere organisasjonens håndtering av brudd på og forgåelser i forhold til NIFs og NBFs lover, bestemmelser og reglement, samt øvrige forhold, hendelser og beslutninger fattet i NBFs organisasjon.

13.2 Endringer

13.2.1 Bestemmelsene i dette kapittel 13, med unntak av forhold jf. § 13.2.2, kan kun endres på NBFs forbundsting med 2/3 flertall, jf. § 1.22.4 c.

13.2.2 Endring av bestemmelsene i dette kapittel som følge av endringer i NIFs lov og bestemmelser, trer i kraft straks de er rettskraftige. I slike tilfeller har Lovkomiteen ansvar for å oppdatere regelverket, så Forbundsstyret kan vedta endringene.

13.3 Rettsinstans

13.3.1 Klager og protester i henhold til NBFs protest-, sanksjons-, og straffebestemmelser skal generelt rettes til Forbundskontoret som klageinstans/påtaleorgan. De vil vurdere sakene fortløpende, og videresende de til rette instans for videre behandling. Unntatt herfra er saker som på grunn av situasjoner og omstendigheter skal/kan behandles direkte av Seriekomiteen, turneringsleder eller oppnevnt jury jf. § 11.7.

13.3.2 Sanksjonssaker behandles av NBFs tingvalgte domsorgan; Sanksjonsutvalget og Ankeutvalget jf. §§ 13.9.1 og 13.9.2.

13.3.3 Straffesaker skal jf. NIFs § 11-11 (1) behandles av NIFs domsutvalg og appellutvalg.

13.3.4 Er NBFs organisasjonsledd i tvil om sin kompetanse, konfereres NIF som avgjør om saken hører inn under NBF, idrettskretsen eller idrettsforbundet.

13.4 Definisjoner

13.4.1 Med *klagesaker* menes: klage eller innsigelse på hendelser, vedtak, beslutninger e.l. som anses å være i strid med NBFs verdier, instruks, lov og bestemmelser, men som ikke kvalifiserer til disiplinær-, sanksjons- eller straffeforføyninger.

13.4.2 Med *disiplinærsaker* menes: handlinger eller unnlateringer foretatt av person og/eller organisasjonsledd i strid med NBFs verdier, instruks, lov og bestemmelser, og som gir grunnlag for disiplinærforføyninger jf. § 13.5.

13.4.3 Med *sanksjonssaker* menes: handlinger eller unnlateringer foretatt av person og/eller organisasjonsledd i strid med NBFs verdier, instruks, lov og bestemmelser, og som gir grunnlag for sanksjoner jf. § 13.6.

13.4.4 Med *straffesaker* menes: handlinger eller unnlateringer foretatt av person og/eller organisasjonsledd i strid med NIF

og NBFs verdier, instruksjer, lov og bestemmelser, og som gir grunnlag for straffereaksjoner jf. § 13.23.

- 13.4.5 Med *klage* menes:
den retten en part har til å påklage eller anmelde en handling, en tvist, en avgjørelse e.l. som ikke kvalifiserer til disiplinær-, sanksjons- eller straffeforføyninger.
- 13.4.6 Med *protest* menes:
den retten en part har til å påklage en handling, en tvist, en avgjørelse, et resultat e.l. i forbindelse med et arrangement eller en konkurranse, dersom vedkommende mener at det har skjedd noe regelstridig. Alle protester skal innleveres og behandles i henhold til NBFs gjeldende bestemmelser jf. § 13.8.1.
- 13.4.7 Med *anke* menes:
den retten en part har til å påklage et vedtak eller en dom som er avsagt i en sak, for eventuelt å få den brakt inn til behandling ved en høyere instans.
- 13.4.8 Med *parter* menes:
- i forbindelse med protest:
 - spiller(e) som var delaktige i den situasjonen som foranlediget påklagen, dersom det gjelder protest som knytter seg til en hendelse under konkurranse eller arrangement.
 - Klubben(e) som var delaktige i den situasjonen som foranlediget påklagen, dersom det gjelder protest som knytter seg til en hendelse under en kamp.
 - det organisasjonsleddet eller myndigheten aktiviteten sorterer under.
 - I forbindelse med disiplinærsak
 - den person/organisasjon som er gjort til gjenstand for påtale.
 - NBFs påtaleorgan.
- 13.4.9 Med *virkedager* menes:
ukedagene fra og med mandag til og med fredag, unntatt alle bevegelige og faste hellig- og høytidsdager som faller på disse ukedagene.
- 13.4.10 Med *skriftlig* menes:
at teksten nedtegnes i et dokument som leveres påtaleorganet ved personlig oppmøte, pr. post, som rekommandert sending, eller via e-post.
- 13.4.11 Organisasjonsledd:
er en separat gruppe i en organisasjon som har sin egen funksjon, egne medlemmer og egne bestemmelser, som f.eks. klubb, krets og forbund.
- 13.4.12 Påtaleorgan:
er en instans som har ansvar for og mandat til å ta imot klage, anmeldelse, protest e.l. Instansen kan avgjøre om påtale skal reises og/eller om saken skal sendes videre til behandling i NBFs øvrige organer. NBFs påtaleorgan knyttet til ulike oppgaver/saker er Forbundskontoret, Seriekomiteen jf. § 5.2.4, turneringsleder og oppnevnt jury jf. § 11.7.
- 13.4.13 Domsorgan:
er en instans som har hjemmel og myndighet til å avsi dom i en sak.
- 13.4.14 Domsinstans:
er en fellesbetegnelse for domsorganene i en organisasjon, ordnet hierarkisk i lavere og høyere instanser. Avsagte dommer i en lavere instans kan om ønskelig ankes videre til høyere instans for overprøving.

II Sanksjoner som ikke er straff

13.5 Almennelige disiplinærforføyninger jf. NIFs lov § 11-1

- 13.5.1 Organisasjonsledd kan tildele dem som omfattes av § 13.21.1, almennelige disiplinærforføyninger for brudd på idrettens regelverk, vedtak eller almennelig god oppførsel. Følgende disiplinærforføyninger kan benyttes, uten at det regnes som straff etter dette kapittel:
- irettesettelse
 - bortvisning
 - utelukkelse jf. § 13.25.1 e i inntil én måned.
 - bot på inntil kr 5.000 pr. enkeltperson og kr 25.000 pr. organisasjonsledd så fremt mulighet for bot fremkommer av et skriftlig regelverk som er gjort kjent.
- 13.5.2 Almennelige disiplinærforføyninger må ikke tildeles uten at saken er undergitt en forsvarlig saksbehandling, sett i lys av forseelsens art og alvorlighet, graden av skyld og sanksjonens strenghet.

13.6 Sanksjon etter NBFs protest-, sanksjons- og straffebestemmelser

- 13.6.1 Brudd på NBFs lov og protest-, sanksjons- og straffebestemmelser, gir hjemmel for sanksjoner ved overtredelse jf. NIFs § 11-2. Følgende sanksjoner kan benyttes, uten at det regnes som straff etter dette kapittel:
- irettesettelse.
 - tap av plassering/resultat/poeng.
 - utelukkelse jf. § 13.25.1 e på inntil tre måneder fra deltakelse i et bestemt tidsrom eller et bestemt antall kamper/konkurranser. Utelukkelse kan besluttes slik at den helt eller delvis sones i terminfestet konkurransesesong.
 - bot på inntil kr 50.000 pr. enkeltperson og kr 500.000 pr. organisasjonsledd.
- 13.6.2 Dersom det påstås strengere sanksjoner enn de som fremkommer av § 13.6.1, skal saken påtales til et domsorgan jf. NIFs § 11-11.
- 13.6.3 I særlige tilfeller kan Idrettsstyret godkjenne andre sanksjoner tatt inn i NBFs protest-, sanksjons- og straffebestemmelser.
- 13.6.4 Sanksjoner etter protest-, sanksjons- og straffebestemmelsene må ikke tildeles uten at reglene er gjort kjent og saken er undergitt en forsvarlig saksbehandling, sett i lys av forseelsens art og alvorlighet, graden av skyld og sanksjonens strenghet.

13.7 Bøter/gebyr

- 13.7.1 Forbundskontoret er påtaleorgan med mandat til og ansvar for å ilegge/innkassere protest- og ankegebyr jf. §§ 13.13.1, 13.17.1, samt tilbakebetaling av gebyr jf. § 13.21.1.
- 13.7.2 Forbundskontoret er påtaleorgan med mandat til og ansvar for å ilegge og kreve inn bøter som er hjemlet i NBFs regelverk, jf §§ 4.9.9, 4.17.9, 4.17.11, 4.24.4 og 13.25.1.
- 13.7.3 Forbundskontoret har mandat til og ansvar for å kreve inn bøter ilagt som sanksjon eller straff av et domsorgan, hjemlet jf §§ 4.11.5, 4.35.2, 5.12.8-9, 5.18.4-6, 5.21.8-9, 5.22.1, 11.7.1, 13.5.1 d, 13.6.1 d, 13.25.1, 14.1.6 o.a.

13.8 NBFs påtaleorgan

- 13.8.1 Ved brudd på og overtredelser av NBFs protest-, sanksjons- og straffebestemmelser, har forbundet egne påtaleorgan som har hjemmel til å avgjøre saker innen egen organisasjon:
- Gjelder saken forhold knyttet til ligaspill, skal Seriekomiteen jf. § 5.2.4 behandle

saken. De kan ved behov sende saken videre til Sanksjonsutvalget for domsavsigelse.

- b) Gjelder saken forhold knyttet til turnering eller mesterskap, skal turneringsleder jf. § 4.28.3 e behandle saken. Turneringsleder kan ved tvil og/eller behov sende saken videre til Forbundskontoret for videre behandling.
- c) Gjelder saken forhold knyttet til et arrangement der det er oppnevnt jury, og turneringsleder har tatt en avgjørelse man er uenig i, skal protesten gå til juryen som avgjør saken, jf. § 11.7.
- d) For øvrige saker er Generalsekretær påtaleorgan og førsteinstans for mottak og vurdering av videre saksgang.

13.9 NBFs domsorgan

- 13.9.1 Påtale i protestsaker som omhandler brudd på og overtredelser av NBFs protest-, sanksjons- og straffebestemmelser, og som gir hjemmel for sanksjoner ved overtredelse jf. §§ 13.5 og 6, skal behandles i Sanksjonsutvalget som jf. § 1.22.1 d har hjemmel til å ta avgjørelser, avsi dommer og å foreta straffeutmåling i slike saker.
- 13.9.2 Anke av dom avsagt i Sanksjonsutvalget jf. § 13.8.1, skal behandles i Ankeutvalget som jf. 1.23.1 c har hjemmel til å forstå ny behandling av saken, å fatte nye vedtak, avsi ny dom og å foreta ny straffeutmåling.

13.10 Protest

- 13.10.1 Den klubben/laget eller spilleren som ønsker å legge ned protest mot et arrangement, å få et resultat kjent ugyldig, eller på annen måte ønsker å anmelde forhold som har skjedd i forbindelse med et arrangement, må gjøre dette i henhold §§ 13.8.1, 13.10-13 og 13.18-20.

13.11 Protestfrist

- 13.11.1 Gjelder protesten en arrangørs gjennomføring av et arrangement, må arrangøren få skriftlig beskjed innen 1 time etter avsluttet spill, om at protest vil bli levert.
- 13.11.2 Gjelder protesten forhold under arrangementet, må lagleder/spiller, før de forlater konkurranseområdet, gi skriftlig beskjed til turneringsleder/puljeleder om at protest vil bli nedlagt.
- 13.11.3 Ved andre forhold enn de nevnt foran, må det gis skriftlig beskjed til turneringsleder/puljeleder at protest vil bli nedlagt.
- 13.11.4 Protest jf. §§ 13.11.1-3 må sendes til påtaleorgan jf. §§ 13.8.1 innen 48 timer etter avsluttet spill eller arrangementsdagen/den dagen det blir gitt beskjed til arrangøren.

13.12 Protestinstans

- 13.12.1 Gjelder protesten et forhold under et arrangement der det er oppnevnt jury, og turneringsleder har tatt en avgjørelse man er uenig i, skal protesten gå til juryen som avgjør saken, jf. § 11.7.
- 13.12.2 Gjelder protesten godkjent spill arrangert av klubber, avgjøres den av styret for den bowlingkretsen hvor spillet fant sted.
- 13.12.3 Gjelder protesten godkjent spill arrangert av krets/forbund, avgjøres den av Sanksjonsutvalget.
- 13.12.4 Gjelder protesten seriespill, kan den avgjøres av Seriekomiteen jf. § 5.2.4.
- 13.12.5 Protesten kan ikke realitetsbehandles hvis den formelt ikke er i orden. Hvis

vedkommende myndighet finner at de formelle manglene er av uvesentlig betydning, kan saken likevel tas opp til behandling. Dog er bestemmelsene jf. §13.10 ufravikelige.

13.13 Protestgebyr

13.13.1 Protestgebyret for klubber/lag er kr 500,-, og for enkeltmedlemmer kr 100,-.

13.14 Anke

13.14.1 De berørte parter i en sak som har fått avsagt dom jf. § 13.9.1, kan anke dommen jf. § 13.16.

13.14.2 Kopi av anken skal sendes på e-post, i rekommandert brev eller på annen dokumenterbar måte til samtlige impliserte.

13.15 Ankefrist

13.15.1 En anke må være innsendt innen 14 dager etter at meddelelsen om avgjørelsen er mottatt av de berørte parter.

13.16 Ankeinstans

13.16.1 Anke over en avgjørelse foretatt av en jury, kretsstyret, Sanksjonsutvalget eller Seriekomiteen jf. § 13.8.1, sendes Ankeutvalget som endelig avgjør saken.

13.16.2 Anke over Sanksjonsutvalgets avgjørelse som første instans jf. §§ 15.5 og 5.2.4, skal sendes Ankeutvalget som siste instans.

13.16.3 En anke kan ikke realitetsbehandles hvis den formelt ikke er i orden. Hvis ankeinstansen finner at de formelle manglene er av uvesentlig betydning, kan anken likevel tas opp til behandling. Den myndighet som skal avgjøre anken, kan innhente uttalelser fra sakens parter og vitner innen 14 dager. Disse plikter å avgi uttalelse innen 3 dager.

13.17 Ankegebyr

13.17.1 Ankegebyret er kr 500,- for alle.

13.18 Formelle krav

13.18.1 Protester og anker fra klubb/lag skal være skriftlig og undertegnet av klubbens/lagets fungerende leder.

13.18.2 Protester og anker fra enkeltmedlemmer skal underskrives av vedkommende.

13.18.3 Protester og anker skal sendes på e-post, rekommandert eller innleveres mot datert kvittering.

13.18.4 Protest- og ankegebyr betales ved bruk av banktjenester eller kontant mot kvittering.

13.18.5 Fristen for innbetaling av gebyr er den samme som for selve saken. Protesten eller anken kan ikke behandles før gebyret er innbetalt. Dersom gebyret ikke er innkommet innen fristens utløp, vil saken bli avvist.

13.19 Retningslinjer for avgjørelse

13.19.1 Dersom en spiller deltar uten gyldig lisens eller uten spilleberettigelse i seriekamp, skal kampen regnes for tapt for den klubben som benyttet spilleren.

13.19.2 Har en klubb uten gyldig grunn medvirket til at kampen ikke kunne bli spilt ferdig, skal kampen regnes for tapt for vedkommende klubb.

13.20 Vedtak og ankeadgang

- 13.20.1 Avgjørelse av en protest eller en anke skal begrunnes og meddeles partene skriftlig på e-post, i rekommandert brev eller på annen dokumenterbar måte.
- 13.20.2 I avgjørelsen skal det opplyses om ankefrist og hvilken instans anken skal rettes til.

13.21 Tilbakebetaling av gebyr

- 13.21.1 Bli en protest eller anke tatt til følge, skal gebyret tilbakebetales.

III Straff jf. NIFs lov §§ 11-3 → 11-10 og 11-12 → 11-19

13.22 Virkeområde for straffebestemmelsene

- 13.22.1 NBFs protest-, disiplinær- og straffebestemmelser gjelder for:
- organisasjonsledd og medlemmer av klubber/idrettslag tilsluttet NBF.
 - utøvere som deltar på turneringer, kamper, trening eller annen idrettslig aktivitet som organiseres av et organisasjonsledd innen NIF.
 - utøvere som representerer organisasjonsledd i konkurranser eller organisert trening.
 - trener, leder, funksjonær eller annen person som i sammenheng med idrettsaktivitet bistår utøver eller organisasjonsledd, eller på annen måte deltar i den idrettslige aktiviteten.
 - utøver eller annen person som har forpliktet seg overfor organisasjonsledd til å følge straffebestemmelsene.
- 13.22.2 Organisasjonsledd har plikt til å informere om straffebestemmelsene, og kan sette vilkår overfor utøver eller annen person som ønsker å delta i organisasjonsleddets aktivitet, at de må akseptere å overholde NIFs straffebestemmelser.
- 13.22.3 Dersom en deltaker i støtteapparatet jf. §§ 13.21.1 d-e ikke er medlem av klubb tilsluttet NBF, plikter organisasjonsleddet å inngå skriftlig avtale som sikrer at vedkommende aksepterer bestemmelsene.
- 13.22.4 Straffebestemmelsene får anvendelse på regelbrudd begått i Norge og utlandet, og gjelder dermed også for utøvere som oppholder seg og trener/konkurrerer i utlandet.
- 13.22.5 Straffebestemmelsene får ikke anvendelse mot personer under 15 år.
- 13.22.6 Organisasjonsledd i NIF kan ikke ha egne straffebestemmelser, men i spesielle tilfeller kan Idrettsstyret godkjenne at særforbund foretar suppleringer til straffebestemmelsene for internt bruk. Ved tolkningstilfall skal NIFs straffebestemmelser gjelde.

13.23 Straffelagte handlinger/unnlaterelser jf. NIFs lov § 11-4

- 13.23.1 Straff etter disse bestemmelser kan ilegges, dersom person eller organisasjonsledd:
- bryter NIFs eller NBFs regler eller vedtak.
 - utøver rettsstridig vold, begår seksuelle overgrep eller seksuell trakassering, eller opptrer usportslig, uredelig eller uhøvisk.
 - bryter de særlige bestemmelsene om manipulering av idrettskonkurranser jf. NIFs lov § 11-20-3.
 - begår økonomiske misligheter som er i strid med idrettens bestemmelser.
 - gir uriktige eller villedende opplysninger eller forklaringer.
 - arrangerer eller deltar i arrangement eller organisert trening med idrettslag eller medlem av idrettslag tilsluttet NIF, men som er utelukket eller ekskludert.
 - ikke håndhever, etterlever eller respekterer idømt straff eller suspensjon avsagt av domsorgan, og gitt i henhold av straffebestemmelsene i kapittel 11 eller dopingbestemmelsene i kapittel 12 i NIFs lov.

- h) nyter alkohol/rusmidler på bane/anlegg eller garderobe for spillere, ledere eller lag, eller serverer alkohol ved arrangementer i regi av NIF eller underordnede ledd der personer under 18 år deltar.
- i) på annen måte enn det som er nevnt i punktene a-h, opptrer slik at det klart kan skade idrettsarbeidet eller idrettens anseelse.

13.23.2 Ved alvorlige tilfeller av bråk og uorden i tilknytning til et idrettsarrangement, kan klubber og andre organisasjonsledd som har ansvar for eller deltar i arrangementet, ilegges straff uavhengig av om forholdet rammes av reglene foran og uten at det kan påvises skyld.

13.24 Skyld

13.24.1 For å kunne straffedømmes må det foreligge forsett eller uaktsomhet med unntak av de tilfeller som er beskrevet i § 13.23.2.

13.24.2 En forutsetning for at organisasjonsledd kan straffes, er at noen som har handlet for organisasjonsleddet, har utvist skyld.

13.24.3 Manglende kjennskap til bestemmelsene i dette kapittel etter at disse er trådt i kraft, er ikke straffbefriende eller straffnedsettende.

13.25 Forsøk/medvirkning

13.25.1 Forsøk likestilles med fullbyrdet forgåelse, dog slik at forsøk kan straffes mildere.

13.25.2 Medvirkning rammes med mindre det motsatte er bestemt.

13.26 Straff

13.26.1 De straffene som kan idømmes er:

- a) irettesettelse.
- b) bot.
- c) inndragning av fordel vunnet ved straffbar handling.
- d) tap av rett til å ha valgte eller oppnevnte tillitsverv.
- e) utelukkelse i form av tap av rett til å delta i konkurranser og organisert trening. I særlige tilfeller kan utelukkelsen begrenses til deltakelse i konkurranser. Utelukkelse gjelder som hovedregel deltakelse i nasjonale og internasjonale konkurranser, dog kan domsorganet begrense utelukkelsen til internasjonale konkurranser.
- f) eksklusjon i form av tapt av rett til medlemskap og rettigheter som dette gir.
- g) tap av rett til å avholde arrangement, eventuelt andre arrangementsmessige reaksjoner.
- h) tap av premier, mesterskap, poeng, resultat eller plassering når den straffbare handlingen kan ha hatt innflytelse på det oppnådde resultatet.
- i) tap av hedersbevisning.

13.26.2 Straff etter §§ 13.26.1 d-g kan idømmes for en begrenset tid eller for alltid. Slik idømt straff avsagt av domsorgan omfatter alle organisasjonsledd i NIF. Dog kan domsorganet begrense straffen slik at den kun skal gjelde for en eller flere bestemte idretter eller organisasjonsledd.

13.26.3 Det kan gis betinget dom med angivelse av prøvetid.

13.27 Påtaleunntatelse

13.27.1 Selv om overtredelse av straffebestemmelse anses bevist, kan påtaleberettiget organisasjonsledd unnlåte påtale dersom organisasjonsleddet, etter en samlet vurdering, anser at det foreligger så særlige forhold i saken, at overveiende grunner taler

for at handlingen ikke påtales. Organisasjonsleddet kan gjøre unnlattelse av påtale betinget av slike vilkår det finner hensiktsmessig. Kopi av beslutning om påtaleunnlattelse sendes NIF.

13.27.2 Dersom den påklagde som er meddelt påtaleunnlattelse jf. § 13.27.1, mener at straffeskyld ikke foreligger, kan vedkommende bringe saken inn for NIFs domsutvalg innen én måned etter at påtaleunnlattelsen er meddelt.

13.27.3 Beslutning om å unnlate påtale kan omgjøres av Idrettsstyret. Frist for beslutning om omgjøring av vedtak er 14 dager etter at Idrettsstyret ble kjent med påtaleunnlattelsen.

13.28 Suspensjon

13.28.1 Når det er grunn til å anta at en person vil bli dømt til straff etter NBFs lov §§ 13.26.1 d-f, og særlige grunner taler for det, kan den domsmyndighet som behandler saken, beslutte at den det gjelder suspenderes. Suspensjon kan besluttes for inntil to måneder av gangen. Den samlede suspensjonstiden må ikke overstige den tiden vedkommende antas å ville miste sine rettigheter ved endelig dom.

13.28.2 I suspensjonstiden taper vedkommende de rettigheter som domsmyndigheten bestemmer, innenfor de rammer som fremgår av § 13.26. Suspensjonstiden skal komme til fradrag i den straff som måtte bli utmålt.

13.28.3 Den som blir suspendert skal straks underrettes om beslutningen, og at suspensjonsvedtaket kan ankes inn for høyere domsinstans.

13.29 Foreldelse

13.29.1 Fristen for foreldelse er 5 år. Den regnes fra den dagen det straffbare forholdet opphørte. Foreldelsen avbrytes når en sak påtales til en domsmyndighet.

13.29.2 Når offentlig straffeforfølgning er innledet, regnes saken likevel ikke som foreldet før to måneder etter den avgjørelsen som avsluttet saken ble fattet.

13.30 Saksbehandling

13.30.1 Så vel enkeltperson som organisasjonsledd kan anmelde brudd på § 13.26, men bare styret i klubb, krets, NBF og NIF kan reise straffesak ved å påtale forholdet. Særforbund kan etablere eget påtaleorgan med samtykke fra NIF.

13.30.2 Påtalebegjæring skal inngis skriftlig til vedkommende domsmyndighet så snart som mulig. Domsinstansen må først vurdere om den er inngitt til riktig instans. I motsatt fall videresendes påtalebegjæringen til rette vedkommende, med underretning om dette til vedkommende som innga påtalebegjæringen.

13.30.3 En påtalebegjæring kan helt eller delvis avvises av domsutvalget dersom utvalget enstemmig finner det klart at det ikke foreligger et reelt behov for en avgjørelse, påtalebegjæringen ikke har et fornuftig formål, eller fremstår som åpenbart grunnløs. Beslutningen om å avvise en påtalebegjæring kan ankes jf. § 13.34.

13.30.4 Er mottakeren riktig instans, sendes påtalebegjæringen snarest mulig og senest innen 2 uker til den saken gjelder, som gis en svarfrist på minst 21 dager til å komme med sine bemerkninger til påtalebegjæringen. Vedkommende skal ved utsendelsen gjøres oppmerksom på at saken kan bli avgjort på grunnlag av påtalebegjæringen dersom svar ikke gis innen den fastsatte fristen.

13.30.5 Enhver sak skal avgjøres så raskt som mulig. Domsinstansen skal påse at saken under forberedelsen ikke forsinkes ugrunnet og kan i den forbindelse sette frister, avskjære bevis og foreta annen forberedende saksbehandling. Enhver sak skal utredes nøye før

den blir avgjort. Enhver part har rett til å kreve muntlig forhandling med mindre domsutvalget enstemmig finner at dette ikke er nødvendig. Dersom det tas opp muntlig forklaring av parter eller vitner, skal partene varsles og ha rett til å være til stede eventuelt sammen med rådgiver. Bare de bevis som foreligger i saken og som begge parter er gjort kjent med, kan legges til grunn for avgjørelsen. Enhver rimelig tvil skal komme den saken gjelder til gode.

- 13.30.6 Ingen i domsorganet kan være med på forberedelsen av saken eller avgjørelsen dersom vedkommende:
- selv har interesse i saken
 - har inngitt anmeldelse eller påtalebegjæring
 - vært med på behandlingen av saken i lavere instans
 - på forhånd offentlig har gitt sin oppfatning av saken til kjenne
 - eller det foreligger andre særlige grunner som er egnet til å svekke tilliten til dennes habilitet.
- 13.30.7 Avgjørelser skal begrunnes. Det skal redegjøres for hvilket forhold som anses som bevist og hvilken straffebestemmelse som legges til grunn.
- 13.30.8 Melding om avgjørelse og begrunnelsen for denne, skal sendes partene. I avgjørelsen skal det opplyses om ankefrist og hvilken instans anken skal rettes til.
- 13.30.9 Domsutvalget settes med tre medlemmer under behandlingen av hver sak, slik at enten leder eller nestleder er representert. Der domsutvalget har fattet avgjørelse om suspensjon, skal domsutvalget ved den videre behandling av saken så langt det er mulig settes med andre medlemmer enn de som deltok ved behandlingen av suspensjonsspørsmålet.
- 13.30.10 Appellutvalget settes med tre medlemmer under behandlingen av hver sak, slik at enten leder eller nestleder er representert. Der appellutvalget har fattet avgjørelse om suspensjon, skal appellutvalget ved den videre behandling av saken så langt det er mulig settes med andre medlemmer enn de som deltok ved behandlingen av suspensjonsspørsmålet.

13.31 Overordnet organisasjonsledds kompetanse

- 13.31.1 Dersom et overordnet organisasjonsledd blir kjent med at det kan ha blitt begått en straffbar handling i et underordnet organisasjonsledd, kan det underordnede ledd pålegges å behandle saken for å vurdere om det foreligger en straffbelagt handling som nevnt i § 13.26.

13.32 Oppnevning av forsvarer og dekning av saksomkostninger

- 13.32.1 Som hovedregel skal partene dekke sine egne omkostninger tilknyttet saken. Dersom en part helt eller delvis frifinnes, kan domsinstansen tilkjenne saksomkostninger. Tilsvarende kan domfelte i særlige tilfeller pålegges å dekke saksomkostninger.
- 13.32.2 Når særlige grunner taler for det, kan domsinstansen oppnevne og bekoste forsvarer, tolk og sakkyndig.
- 13.32.3 Utgifter til saksomkostninger og oppnevnt forsvarer dekkes i den utstrekning de er rimelige og nødvendige. Honorarberegning for advokat skjer etter de samme regler som gjelder offentlig oppnevnt forsvarer for tingrett. Domsinstansen godkjenner honorarenes størrelse. Domsutvalgets fastsettelse av honorar til oppnevnt forsvarer kan påklages særskilt til appellutvalget av partene og NIF innen 14 dager etter at vedkommende er blitt kjent med avgjørelsen. Der appellutvalget skal avgjøre spørsmål om saksomkostninger etter ankeforhandlingen, skal NIF gis adgang til å kommentere omkostningsspørsmålet før avgjørelse treffes.

13.32.4 Nødvendige utgifter til vitner erstattes kun når disse er innkalt av domsinstansen. Utgifter til sakkyndige erstattes kun når disse er oppnevnt av domsinstansen og utgiftene anses som rimelige.

13.32.5 Når en part er til stede under muntlige forhandlinger etter anmodning fra domsinstansen, kan instansen beslutte å erstatte dennes reise- og diettutgifter etter statens satser. Tapt arbeidsfortjeneste erstattes ikke.

13.33 Straffens ikrafttreden

13.33.1 Dommen trer i kraft når saken er endelig avgjort. Eventuell suspensjon går til fradrag i straffen jf. § 13.28.2.

13.33.2 Soning av dom regnes kun i den tid den dømte er medlem av NIF. Ved utmeldelse blir soning utsatt, og løper videre når vedkommende eventuelt blir medlem av NIF igjen.

13.34 Overprøving

13.34.1 Partene kan anke en avgjørelse til NIFs appellutvalg.

13.34.2 Anken må fremsettes skriftlig og senest innen 14 dager etter at vedkommende er blitt kjent med avgjørelsen. Anken fremsettes for den domsinstans som har behandlet saken og sendes av denne sammen med sakens dokumenter til ankeinstansen.

13.34.3 En anke som er fremsatt etter at ankefristen er utløpt, skal avvises med mindre ankeinstansen finner at den ankende ikke bør lastes for oversittelsen, eller at det av særlige grunner finnes rimelig at anken likevel blir prøvd.

13.34.4 En anke kan helt eller delvis avvises av appellutvalget dersom utvalget enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. Dette gjelder ikke anke over avgjørelser der det med hjemmel i §§ 13.26.1 d-f, er ilagt sanksjon ut over ett år.

13.34.5 Anken skal behandles så snart som mulig. Bestemmelsene i § 13.30 får tilsvarende anvendelse.

13.34.6 Ankeinstansen kan:

- a) avvise saken pga formelle feil.
- b) oppheve underinstansens avgjørelse, sende saken tilbake til ny behandling og gi retningslinjer for den nye behandling.
- c) stadfeste den påankede avgjørelsen.
- d) avsi ny dom.

13.35 Offentliggjøring

13.35.1 En straffesak er ikke offentlig før det er besluttet å påtale forholdet. Det organisasjonsledd som har påtalt forholdet kan bestemme at beslutningen om påtalebegjæring skal gjøres offentlig kjent, etter at varsel om regelbruddet er gitt vedkommende.

13.35.2 Forhandlingene i domsinstansene er offentlige med mindre domsinstansen selv, eller domsinstansen etter begjæring fra en av partene, finner at forhandlingene skal gå for lukkede dører.

13.35.3 Domsinstansens avgjørelse er i sin helhet offentlig. Domsinstansen kan, når det foreligger spesielle grunner, bestemme at kun slutningen skal gjøres offentlig kjent.

13.36 Gjenopptagelse

- 13.36.1 Til fordel for den som er ilagt straff, kan en sak som ellers er endelig avgjort av NIFs dømmende instanser, gjenopptas når det fremkommer opplysninger som man antar ville ha medført et annet resultat. Til skade for den som er frifunnet, kan en sak som ellers er endelig avgjort, gjenopptas når det på grunn av egen tilståelse eller andre nye opplysninger eller bevis er overveiende sannsynlig at vedkommende er skyldig i en straffbar handling.
- 13.36.2 Begjæringen om gjenopptagelse sendes den instans som sist har avgjort saken. Blir begjæringen om gjenopptagelse avslått, kan den overprøves unntatt for avslag behandlet av NIFs appellutvalg.
- 13.36.3 Blir begjæringen om gjenopptagelse tatt til følge, bestemmer gjenopptakelses-instansen hvordan saken videre skal behandles og kan selv avgjøre saken.
- 13.36.4 Bestemmelsene i § 13.30 får anvendelse så langt de passer.

13.37 Benådning

- 13.37.1 Idrettsstyret kan etter søknad, når særlige omstendigheter taler for det, gi benådning.

KAPITTEL 14 - REGLEMENT FOR VETERANLIGA

14.1 Veteranliga

- 14.1.1 Veteranliga for klubblag/kretslag spilles i henhold til NBFs konkurransebestemmelser som angitt i kapittel 4.
- 14.1.2 Kretslag, som er sammensatt av spillere fra klubber som ikke har egne veteranlag, kan rykke opp.
- 14.1.3 Blandingslag, som består av spillere fra flere klubber som allerede har egne veteranlag, kan ikke rykke opp.
- 14.1.4 Veteranligaen består av én 1. divisjon, én 2. divisjon, én 3. divisjon, og én 4. divisjon. Resten av de påmeldte lagene spiller i 5. divisjon. Fordeling av antall lag i hver av divisjonene og antall avdelinger i 5. divisjon, avhenger av antall påmeldte lag. En klubb kan ikke ha mer enn ett lag i øverste divisjon (1. divisjon). Veteranutvalget er ansvarlig for terminoppsettet. Det spilles enkel serie, med unntak av 5. divisjon, der dette avhenger av antall påmeldte lag. 2 lag rykker opp og 2 lag rykker ned i alle divisjoner, bortsett fra 5. divisjon, der ingen rykker ned, og 1. divisjon, der ingen rykker opp.
- 14.1.5 Veteranligaen følger reglement for landsliga når det gjelder frister, påmelding, innbetaling, nummerering av lag, hjemmehall og kontaktinfo etc. jf. §§ 5.12.2-6.
- 14.1.6 Veteranlagene følger regler for laveste divisjon når det gjelder trekking av lag, bøtelegging etc. jf. §§ 5.12.8-9.
- 14.1.7 Seriekomiteen behandler alle saker, som protester etc., i forbindelse med veteranligaen, på lik linje med ligaspillet for øvrig jf. § 5.2.4.
- 14.1.8 Forbundsstyret fastsetter startavgiften for veteranligaen, jf. § 5.1.3.

14.2 Deltaking

- 14.2.1 Et lag kan bestå av både damer og herrer (mix-lag). Nedre aldersgrense for herrer er at de har fylt 50 år i kalenderåret kampen spilles, og for damer at de har fylt 45 år i kalenderåret kampen spilles.
- 14.2.2 Deltakelse på veteranlag skjer uavhengig av deltakelse i ligaspill for øvrig.
- 14.2.3 Man kan bare delta på ett veteranlag per runde.
- 14.2.4 Hvert lag kan benytte 6 spillere pr kamp. Reserve kan settes inn etter hver serie. Hele laget må spille samtidig, i samme hall og på samme banepar.
- 14.2.5 Hver klubb/krets kan melde på så mange lag de ønsker.

14.3 Spilleform og avvikling

- 14.3.1 Spilleformen er 5 x 3 serier amerikansk lagspill.
- 14.3.2 Det spilles om 4 kamppoeng i hver kamp. Vunnet serie (høyest pinnefall) gir 1 kamppoeng, og høyeste samlede totale pinnefall i kampen gir 1 kamppoeng. Ved likt pinnefall deles poenget.

- 14.3.3 Ved poenglikhet på tabellen, skilles lagene ved at laget med flest poeng i interne kamper rangeres høyest. Ved fortsatt likhet, rangeres laget med høyeste pinnefall i interne oppgjør høyest. Dersom lagene fortsatt ikke kan skilles, skal lagene ha eventuell medalje av samme valør. Dersom det gjelder opprykk eller nedrykk, teller det totale pinnefallet.
- 14.3.4 Veteranligaen spilles som telefonliga, på den måte at hvert lag spiller i sin hall. De involverte lagene bestemmer selv hvilken ukedag de skal spille, uavhengig av motstander. Lagene kan møtes direkte i lokale oppgjør og ellers om lagene blir enige om det.
- 14.3.5 Kampene skal spilles i løpet av kalenderuken som er satt opp i terminlisten. Fremskynding av kamper kan foretas, dog ikke for mer enn 1 kamp pr. lag i hver serierunde. Fremskynding av kamp kan ikke skje utenfor tidsrommet mellom 2 serierunder.

14.4 Resultatrapportering

- 14.4.1 Begge lag er ansvarlig for å sende samleskjema til NBF eller Veteranutvalget så snart som mulig etter at kampen er ferdigspilt, senest mandag etter siste spilledag. Alternativt skal lagene selv registrere resultatene dersom NBF eller Veteranutvalget bestemmer det.
- 14.4.2 Dersom et lag ikke spiller sin kamp innen utløpet av kampens oppsatte spilleuke i terminlisten, og ikke har fått godkjent utsettelse, ansees kampen som spilt og laget har tapt.
- 14.4.3 Dersom et lag får underkjent 2 kamper iht. § 14.4.2 ansees laget som trukket og alle lagets kamper settes til 0-0.
- 14.4.4 Dersom et lag spiller med for få spillere gjelder §§ 5.18.5-6.

KAPITTEL 15 - INSTRUKSER

15.1 Instruks og mandat for NBFs Forbundsstyre

Vedtatt av Forbundsstyret 2. november 2023.

Formalia

- 15.1.1 Norges Bowlingforbund (NBF) skal ha et eget Forbundsstyre med definert mandat og instruks.
- 15.1.2 Forbundsstyrets formål er å lede NBF og å være forbundets høyeste myndighet mellom Forbundstingene jf. § 1.14.
- 15.1.3 Forbundsstyret skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14a for en periode på 2 år.
 - bestå av president, visepresident, 3 styremedlemmer og 2 varamedlemmer. I tillegg tiltrer Ungdomsutvalgets leder som fast medlem av Forbundsstyret, se § 1.13.14.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelser i § 1.6.
- 15.1.4 På NBFs Forbundsting møter jf. § 1.12:
- Forbundsstyrets 5 faste medlemmer med stemmerett, tale- og forslagsrett.
 - Forbundsstyrets 2 valgte varamedlemmer med tale- og forslagsrett. Bestemmelsene for varamedlemmers stemmerett i Forbundsstyret jf. § 15.1.11 gjelder også på Forbundsting. Varamedlemmene er bundet av sitt mandat som FS-representanter på Forbundstinget, og kan ikke der ha stemmerett for andre organisasjonsledd.
- 15.1.5 Forbundsstyret kan jf. § 1.13.11 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan Forbundsstyrets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.1.6 Forbundsstyret skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.1.7 Forbundsstyret velger selv hvilken type møte de skal holde når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser til logistikk, fravær etc.
 - nettmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan man få behandlet saker ved at alle er delaktige samtidig, vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning etc.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der kjappe beslutninger må tas. Det forutsettes at alle deltakerne må få samme tilgang til informasjonen som blir gitt, og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.1.8 Det skal avholdes minimum fire Forbundsstyremøter hvert år, der styret er fysisk samlet. For øvrig skal Forbundsstyret avholde møte når det er berammet i henhold til vedtatt møteplan, samt når presidenten bestemmer det, eller når et flertall av styremedlemmene

forlanger det jf. § 1.14.7.

- 15.1.9 Presidenten eller visepresident står ansvarlig for innkalling til Forbundsstyremøter.
- 15.1.10 Forbundsstyremøtene ledes av presidenten. Dersom presidenten er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av visepresidenten. Dersom verken president eller visepresident er til stede, kan ikke Forbundsstyremøtet settes gyldig.
- 15.1.11 På Forbundsstyremøter møter de 5 faste medlemmene og leder for Ungdomsutvalget med tale-, forslags- og stemmerett. Varamedlemmene innkalles og kan delta på Forbundsstyremøtene, med tale- og forslagsrett. Varamedlem som får sete i stedet for et fast medlem, får samme stemmerett som det ordinære medlemmet ville hatt. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.1.12 Forbundsstyret kan, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.1.10, gjøre vedtak der minst 5 stemmeberettigede medlemmer har møtt, eller der minst 3 ordinære medlemmer, som inkluderer president eller visepresident, er enige. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.1.13 Ved stemmelikhet i avgitte stemmer gjelder NIFs lov jf. § 2.9.1, der møteleders stemme blir avgjørende.
- 15.1.14 Forbundsstyret skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.1.7.

Ansvar og mandat

- 15.1.15 Forbundsstyret skal være et idrettspolitisk forum som skal sette seg inn i NIFs planer, formål og målsetninger, og drive idrettspolitisk arbeid i henhold til dette.
- 15.1.16 Forbundsstyret gis mandat til å fortolke de gjeldende bestemmelser i tingperioden på en måte som er til beste for norsk bowling.
- 15.1.17 Jf. § 1.14.8 gis Forbundsstyret mandat til å kunne foreta endringer i de gjeldende bestemmelser, med unntak av:
 - a) Kapittel 1, Loven, jf. § 1.19.
 - b) Kapittel 10, Reklame, avtaler med mer, jf. § 10.6.1, dog med unntak jf. § 10.6.2.
 - c) Kapittel 13, Protest-, sanksjons- og straffebestemmelser, jf. § 13.2.1.
- 15.1.18 Forbundsstyrets medlemmer og varamedlemmer:
 - a) plikter å være lojale overfor flertallsavgjørelser og overholde taushetsplikten.
 - b) opptre til enhver tid på vegne av NBF.
 - c) skal både eksternt og internt ha en positiv holdning til organisasjonen og de grunnverdier denne står for.

Oppgaver

- 15.1.19 Forbundsstyret skal:
 - a) være en overordnet myndighet i forhold til administrasjonen og behandle administrative saker som går ut over administrasjonens myndighetsområde.
 - b) stå som øverste administrative og økonomiske leder av alt ligaspill på landsplan.
 - c) utarbeide planer og strategier for forbundet.
 - d) utarbeide årlige rapporter til forbudets handlingsplan.
 - e) sørge for at vedtak fra Forbundsstyremøter, Forbundsting og Idrettsting blir iverksatt, fulgt opp og gjennomført.
 - f) sørge for at vedtak fra Forbundsstyremøter blir offentliggjort senest 2 uker etter

- møtet. Dette gjelder vedtak som ikke er unntatt offentlighet.
- g) sørge for at vedtak fra Forbundssting blir offentliggjort i form av underskrevet protokoll senest 2 måneder etter Forbundsstinget.
 - h) påse at lover og bestemmelser i henhold til NIFs og NBFs regelverk blir overholdt og respektert i alle organisasjonsledd.
 - i) oppnevne utvalg, råd og komiteer etter oppdrag fra tinget eller som styret finner påkrevd, samt utarbeide mandat/instruks for disse.
 - j) ta avgjørelser i saker som underliggende organisasjonsledd ber Forbundsstyret ta stilling til og/eller som har prinsipiell betydning for norsk bowling.
 - k) være et ideskapende forum og skape grobunn for positiv vekst i organisasjonen ved å drive åpen og utadrettet virksomhet.
 - l) finne løsninger og ta avgjørelser i konfliktsaker mellom organisasjonsledd, fagkomiteer og utvalg.
 - m) utarbeide og godkjenne terminliste i samarbeide med særkretsene.
 - n) påse at nødvendig arkiv og kartotek vedlikeholdes.
 - o) oppnevne representant/-er som skal representere NBF utad både nasjonalt og internasjonalt.
 - p) gjøre vedtak i saker som ikke hører hjemme i noen av fagkomiteene, og som går ut over administrasjonens myndighetsområde.
 - q) velge/utpeke representanter til de mesterskap, komiteer, råd og utvalg der NBF/FS skal være representert.
 - r) godkjenne landslag som er tatt ut av SU.
- 15.1.20 Forbundsstyret skal forberede, innkalle til og gjennomføre Forbundssting, og eventuelt Ekstraordinært Forbundssting, innen fastsatte retningslinjer og frister. I den forbindelse skal Forbundsstyret:
- a) utarbeide årsberetning for tingperioden, som behandles jf. § 1.14.3.
Årsberetningen skal inneholde:
 - styrets, administrasjonens, komiteenes og utvalgenes sammensetning.
 - generelle fakta og informasjon om Forbundsstyrets og administrasjonens arbeid i perioden.
 - styrets årlige rapporter til de prioriterte hovedmålene i vedtatt handlingsplan for perioden.
 - oversikt over norske mestere, seriespillet og norske rekorder.
 - oversikt over representasjon i internasjonale mesterskap.
 - oversikt over deltakelse i internasjonale møter.
 - Sportslig utvalgs rapport.
 - b) utarbeide styrets beretning for tingperioden.
 - c) presentere revidert og godkjent regnskap for hvert kalenderår i tingperioden
 - d) utarbeide forslag til handlingsprogram for neste tingperiode
 - e) utarbeide forslag til budsjett for neste tingperiode

15.2 Instruks og mandat for NBFs Kontrollkomité

Vedtatt av Forbundsstyret 14. juni 2014.

Formalia

- 15.2.1 NBF skal ha egen Kontrollkomité, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.2.2 Kontrollkomiteens formål er å påse at de økonomiske disposisjoner som foretas i forbundet er i samsvar med NIFs og NBFs regelverk, og beslutninger fattet på Forbundstinget og i Forbundsstyret.
- 15.2.3 NBFs Kontrollkomité skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14b for en periode på 2 år.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.2.4 På NBFs Forbundsting møter Kontrollkomiteens medlemmer jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.2.5 Kontrollkomiteens leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan komiteens medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.2.6 Kontrollkomiteen skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.2.7 Kontrollkomiteen velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser til logistikk, fravær etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan man få behandlet saker ved at alle er delaktige samtidig, vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning etc.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der kjappe beslutninger må tas. Det forutsettes at alle deltakerne må få samme tilgang til informasjonen som blir gitt, og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.2.8 Kontrollkomiteen skal avholde møte når det er berammet i henhold til vedtatt møteplan, samt når komitéleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.2.9 Kontrollkomiteens leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.2.10 Møtene ledes av Kontrollkomiteens leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede, kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.2.11 På Kontrollkomiteens møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.2.12 Kontrollkomiteen er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.2.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.2.13 Kontrollkomiteen skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.2.7.

Oppgaver

- 15.2.14 Kontrollkomiteens oppgaver følger av NIFs lov § 2-12:
- føre tilsyn med NBFs økonomi. Kontrollkomiteen skal påse at NBFs midler er anvendt i henhold til lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer, samt at de foretatte økonomiske disposisjoner er i samsvar med NBFs lov og beslutninger fattet av Forbundstinget. Kontrollkomiteen skal videre forsikre seg om at NBFs interne økonomiske kontroll er hensiktsmessig og forsvarlig.
 - påse at NBFs regnskapsførsel er pålitelig og at dets årsregnskap og delårsrapporter gir et korrekt uttrykk for NBFs drift og finansielle stilling. Kontrollkomiteen skal ved gjennomgang av regnskapene vurdere NBFs finansielle stilling, forvaltning og drift.
 - ha adgang til samtlige regnskaper og de forskjellige styre-, komité- og utvalgsprotokoller og skal gjøre seg kjent med avgitte rapporter fra den engasjerte revisor. Kontrollkomiteen kan bygge på det arbeid som den engasjerte revisor har utført der den finner det hensiktsmessig.
 - føre protokoll over sine forhandlinger og avgi beretninger til Forbundstinget om sin gjennomgåelse av årsregnskapet/årsregnskapene og NBFs anliggender for øvrig, herunder budsjetter og budsjettoppfølging, forvaltning generelt og styrets arbeid/beretning.
 - avgi en beretning til det enkelte årsregnskap. For øvrig skal Kontrollkomiteen løpende ta opp forhold den finner nødvendig og rapportere gjennom nummererte rapporter til Forbundsstyret og revisor.
 - Kontrollkomiteen skal ha minst ett årlig møte med revisor, og kan be engasjert revisor utføre spesielle revisjonshandlinger som den ønsker utført, dersom Kontrollkomiteen finner det påkrevd. Slike arbeidsoppgaver kan ikke være i strid med gjeldende revisorlovgivning. Særskilt instruks må i slike tilfeller utarbeides av Kontrollkomiteen. Forbundsstyret må informeres om eventuelle økonomiske konsekvenser av ekstra arbeidsoppgaver for revisor.
- 15.2.15 Dersom det oppdages rapportverdig mislighold tilsvarende § 15.2.13 e fra Forbundsstyrets og/eller revisors side, må Kontrollkomiteen straks informere øvrige organisasjonsledd om dette.
- 15.2.16 Kontrollkomiteen skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- generelle fakta og informasjon om komiteens sammensetning og arbeid i perioden.
 - en kort oversikt over saker som har vært til behandling.
 - problemstillinger og betraktninger komiteen har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.
- 15.2.17 Mellom Forbundstingene skal Kontrollkomiteen utarbeide en årsrapport som legges frem når det avholdes Kretslederseminaret. Rapporten skal inneholde:
- generell fakta og informasjon om komiteens sammensetning og arbeid i perioden.
 - en kort oversikt over saker som har vært til behandling.

15.3 Instruks og mandat for NBFs Lovkomité

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.3.1 NBF skal ha egen Lovkomité, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.3.2 Lovkomiteens formål er å holde NBFs lover og bestemmelser oppdatert, og å avgi uttalelser og fortolkninger om disse.
- 15.3.3 NBFs Lovkomité skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14e, for en periode på 2 år.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.3.4 På NBFs forbundsting møter Lovkomiteens medlemmer jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.3.5 Lovkomiteens leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan komiteens medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.3.6 Lovkomiteen skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.3.7 Lovkomiteen velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser til logistikk, fravær etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan man få behandlet saker ved at alle er delaktige samtidig, vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning etc.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der kjappe beslutninger må tas. Det forutsettes at alle deltakerne må få samme tilgang til informasjonen som blir gitt, og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.3.8 Lovkomiteen skal avholde minimum tre møter hvert år, der hele komiteen er fysisk samlet. For øvrig skal Lovkomiteen avholde møte når det er berammet i henhold til vedtatt møteplan, samt når komitéleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.3.9 Lovkomiteens leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.3.10 Møtene ledes av Lovkomiteens leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede, kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.3.11 På Lovkomiteens møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlem har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.3.12 Lovkomiteen er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.3.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.3.13 Lovkomiteen skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.3.7.

Oppgaver

- 15.3.14 Lovkomiteen skal:
- holde NBFs lover og reglement oppdatert i henhold til vedtak som blir gjort på Forbundstinget, av Forbundsstyret, av NIF, av internasjonale organer vi er tilknyttet e.l.
 - fremme forslag til endringer, forbedringer, klargjøringer i forbundets bestemmelser. Dette kan skje på eget initiativ eller i samarbeid med FS.
 - gi fortolkninger og avgj uttalelser:
 - i saker som Forbundsstyret, administrasjonen, komiteene, utvalgene eller andre ønsker vurdert i henhold til NBFs bestemmelser.
 - til innkomne forslag til Forbundstinget.
- 15.3.15 Lovkomiteen skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8.
- h. Rapporten skal inneholde:
- generelle fakta og informasjon om komiteens sammensetning og arbeid i perioden.
 - en kort oversikt over saker som har vært til behandling.
 - problemstillinger og betraktninger komiteen har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

Saksbehandling

- 15.3.16 Saker til behandling i Lovkomiteen må meldes skriftlig. Bakgrunn, historikk, vitneutsagn, saksdokumenter etc. skal legges ved i den grad de foreligger.
- 15.3.17 Alle saker nummereres i den rekkefølge de ankommer Lovkomiteen, og beholder nummeret inntil det foreligger et endelig vedtak. Nummeret består av initialene LK (forkortelse av Lovkomiteen), nummer i rekkefølgen og årstall, delt med skråtegn; eks LK 4/2012.
- 15.3.18 Når saker kommer inn til behandling i Lovkomiteen skal alle medlemmene få samme informasjon.
- 15.3.19 Lovkomiteen skal ikke selv drive etterforskning, men kun forholde seg til de fakta som blir forelagt komiteen i saken. Ved mangelfulle opplysninger kan ytterligere informasjon etterspørres.
- 15.3.20 Skriftlige uttalelser fra Lovkomiteen skal inneholde:
- Fakta: Saksnummer, sakens tittel, hvem som har lagt frem saken for Lovkomiteen, dato for mottak av skriftlig melding, oversikt over fremlagte dokumenter, og annet bakgrunnsmateriale.
 - Bakgrunn: Presentasjon av saken og bakgrunnen for at Lovkomiteen har saken til behandling.
 - Behandling: Vurdering av saken sett i forhold til fakta som foreligger, lovtekst, intensjon etc.

- d) Konklusjon: Lovkomiteens vedtak med eventuelle begrunnelser, kommentarer etc.
 - e) Innstilling: Eventuelle forslag til justeringer av regelverket m/dato for ikrafttreden m.m.
 - f) Signering: Underskrift, datering etc.
- 15.3.21 Lovkomiteens leder oppretter og vedlikeholder separate elektroniske mapper for hver sak.
- 15.3.22 I hastesaker, kan enkeltmedlemmer i Lovkomiteen kontaktes. Medlemmet må da vurdere om svar kan gis direkte, og saken rapporteres internt etterpå, eller om de andre medlemmene må konsulteres før endelig svar gis jf. § 15.3.8 c. Alle parter som blir berørt av vedtaket skal straks informeres. Alle komitémedlemmene skal i etterkant informeres skriftlig om hvilke saker som er mottatt, og hvilke svar/vedtak som er gitt.
- 15.3.23 Saker som ikke meldes skriftlig med formelle krav til innhold jf. § 15.3.15, er å betrakte som forespørsler. Lovkomiteen vil kunne gi uregistrerte muntlige eller skriftlige svar også på slike henvendelser. Slike forespørsler kan rettes til et medlem i Lovkomiteen, og svar kan gis direkte. Svarene som gis er da å betrakte som råd og/eller rettledning, men kan ikke benyttes og refereres til som vedtak eller offisiell uttalelse fra NBFs Lovkomité. Alle komitémedlemmene skal i etterkant informeres skriftlig om hvilke forespørsler som er mottatt, og hvilke svar som er gitt.
- 15.3.24 Lovkomiteens leder har ansvaret for at det blir gitt en redegjørelse for endringer og vedtak i lovverket straks de er rettskraftige.
- 15.3.25 Informasjonen fra Lovkomiteen om oppdateringer skal gjøres kjent gjennom komiteens egne sider på NBFs nettsider.

15.4 Instruks og mandat for NBFs Ankeutvalg

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.4.1 NBF skal ha eget Ankeutvalg, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15. Ankeutvalget er jf. § 4-6 (4) i NIFs lov, ikke underlagt Forbundstingets eller Forbundsstyrets instruksjonsmyndighet, men arbeider i henhold til bestemmelsene i NIFs lov §§ 11 og 12.
- 15.4.2 Ankeutvalgets formål er å ta seg av anker på dommer avsagt av Sanksjonsutvalget, og å forfølge eventuelle saker videre til NIFs domsutvalg.
- 15.4.3 NBFs Ankeutvalg skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14f, for en periode på 2 år.
 - bestå av leder, 4 medlemmer og 2 varamedlemmer.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig forutsetter valg av utvalgsmedlemmer bestemmelsene i § 1.6.
- 15.4.4 På NBFs Forbundsting møter en representant fra Ankeutvalget jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.4.5 Ankeutvalgets leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.4.6 Ankeutvalget skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.4.7 Ankeutvalget velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.4.8 Ankeutvalget skal avholde møte når utvalgsleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.4.9 Ankeutvalgets leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.4.10 Møtene ledes av Ankeutvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede,

kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.4.11 På Ankeutvalgets møter er det de 5 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.4.12 Ankeutvalget er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.4.10, beslutningsdyktig når 5 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.4.13 Ankeutvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.4.7.

Oppgaver

- 15.4.14 Ankeutvalgets oppgaver er å ta seg av anker på dommer avsagt av Sanksjonsutvalget jf. § 15.5.2, Seriekomiteen jf. § 5.2.5, eller andre jf. § 13.15.1, og å være NBFs ansvarlige for saker som eventuelt blir ført videre til NIFs domsutvalg
- 15.4.15 Ankeutvalget skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- a) generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
 - b) en kort oversikt over saker som har vært til behandling.
 - c) problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

Saksbehandling

- 15.4.16 Saker til behandling i Ankeutvalget må meldes skriftlig, og sendes rekommandert eller innleveres mot datert kvittering jf. § 13.17.3. Bakgrunn, historikk, vitneutsagn, saksdokumenter etc. skal legges ved.
- 15.4.17 Alle saker nummereres i den rekkefølge de ankommer Ankeutvalget, og beholder nummeret inntil det foreligger en endelig dom. Nummeret består av initialene AU (forkortelse av Ankeutvalget), nummer i rekkefølgen og årstall, delt med skråtegn; eks AU 8/2012.
- 15.4.18 Når saker kommer inn til behandling i Ankeutvalget skal alle medlemmene få samme informasjon.
- 15.4.19 Ankeutvalget skal ikke selv drive etterforskning, men kun forholde seg til de fakta som blir forelagt utvalget i saken. Ved mangelfulle opplysninger kan ytterligere informasjon etterspørres.
- 15.4.20 Ankesaken skal ikke formelt behandles før ankegebyr er innbetalt jf. § 13.17.4.
- 15.4.21 Når Ankeutvalget har fått saken til behandling, skal de;
- a) gå gjennom alle dokumenter som foreligger, og saksgangen.
 - b) sende en rekommandert henvendelse til «tiltalte», med anmodning om å komme med sin egen redegjørelse om saken, med datert frist for svar.
 - c) etter å ha mottatt svar fra «tiltalte», eventuelt at svar ikke er mottatt innen fristens utløp, vurdere om det skal benyttes straff.
 - d) i tilfelle straff skal ilegges, må det vedtas hvilke straffetiltak som skal benyttes med henvisning til NBFs lovverk.
 - e) foreta en totalvurdering og straffeutmåling i saken.

- 15.4.22 Skriftlige uttalelser fra Ankeutvalget skal inneholde:

- a) Fakta: Saksnummer, sakens tittel, hvem som har lagt frem saken for Ankeutvalget, dato for mottak av skriftlig melding, oversikt over fremlagte dokumenter, og annet bakgrunnsmateriale.
 - b) Bakgrunn: Presentasjon av saken og bakgrunnen for at Ankeutvalget har saken til behandling.
 - c) Behandling: Vurdering av saken sett i forhold til fakta som foreligger, lovtekst, intensjon etc.
 - d) Konklusjon: Ankeutvalgets endelige dom/vedtak i saken med eventuelle begrunnelser, kommentarer etc.
 - e) Straffeutmåling: Ankeutvalgets endelige vedtak av straff i hht avsagt dom.
 - f) Videre klageadgang: Informasjon til partene om hvilke muligheter de har for å forfølge saken videre, f.eks. til NIFs domsutvalg.
 - g) Signering: Underskrift, datering etc.
- 15.4.23 Ankeutvalgets leder oppretter og vedlikeholder separate elektroniske mapper for hver sak.
- 15.4.24 Alle parter, komiteer og utvalg som blir berørt av Ankeutvalgets vedtak, skal straks informeres.
- 15.4.25 Ankeutvalgets leder har ansvaret for at dom i saker blir offentliggjort til alle parter, og som nyhet på NBFs nettsider straks de er rettskraftige.

15.5 Instruks og mandat for NBFs Sanksjonsutvalg

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.5.1 NBF skal ha eget Sanksjonsutvalg, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15. Sanksjonsutvalget er jf. § 4-6 (4) i NIFs lov, ikke underlagt Forbundstingets eller Forbundsstyrets instruksjonsmyndighet, men arbeider i henhold til bestemmelsene i NIFs lov §§ 11 og 12.
- 15.5.2 Sanksjonsutvalgets formål er å avsi dommer og foreta straffeutmåling i NBFs sanksjonssaker.
- 15.5.3 NBFs Sanksjonsutvalg skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14g, for en periode på 2 år.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.5.4 På NBFs Forbundsting møter en representant fra Sanksjonsutvalget jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.5.5 Sanksjonsutvalgets leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.5.6 Sanksjonsutvalget skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.5.7 Sanksjonsutvalget velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.5.8 Sanksjonsutvalget skal avholde møte når utvalgsleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.5.9 Sanksjonsutvalgets leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.5.10 Møtene ledes av Sanksjonsutvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede,

kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.5.11 På Sanksjonsutvalgets møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.5.12 Sanksjonsutvalget er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.5.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.5.13 Sanksjonsutvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.5.7.

Oppgaver

- 15.5.14 Sanksjonsutvalgets oppgave er å treffe avgjørelser i forbundets sanksjonssaker jf. § 1.15.3c, avsi dommer og foreta straffeutmåling jf. §§ 5.2.4, 5.18.4, 13.4.3 etc.
- 15.5.15 Sanksjonsutvalget skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
 - en kort oversikt over saker som har vært til behandling.
 - problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

Saksbehandling

- 15.5.16 Saker til behandling i Sanksjonsutvalget må meldes skriftlig. Bakgrunn, historikk, vitneutsagn, saksdokumenter etc. skal legges ved.
- 15.5.17 Alle saker nummereres i den rekkefølge de ankommer Sanksjonsutvalget, og beholder nummeret inntil det foreligger et endelig vedtak. Nummeret består av initialene SU (forkortelse av Sanksjonsutvalget), nummer i rekkefølgen og årstall, delt med skråtegn; eks SU 17/2012.
- 15.5.18 Når saker kommer inn til behandling i Sanksjonsutvalget skal alle medlemmene få samme informasjon.
- 15.5.19 Sanksjonsutvalget skal ikke selv drive etterforskning, men kun forholde seg til de fakta som blir forelagt utvalget i saken. Ved mangelfulle opplysninger kan ytterligere informasjon etterspørres.
- 15.5.20 Når Sanksjonsutvalget har fått saken til behandling, skal de;
- gå gjennom alle dokumenter som foreligger, og saksgangen.
 - sende en rekommandert henvendelse til «tiltalte», med anmodning om å komme med sin egen redegjørelse om saken, med datert frist for svar.
 - etter å ha mottatt svar fra «tiltalte», eventuelt at svar ikke er mottatt innen fristens utløp, vurdere om det skal benyttes straff.
 - i tilfelle straff skal ilegges, må det vedtas hvilke straffetiltak som skal benyttes med henvisning til NBFs lovverk.
 - foreta en totalvurdering og straffeutmåling i saken.
- 15.5.21 Skriftlige vedtak/dommer fra Sanksjonsutvalget skal inneholde:
- Fakta: Saksnummer, sakens tittel, hvem som har lagt frem saken for Sanksjonsutvalget, dato for mottak av skriftlig melding, oversikt over fremlagte

- dokumenter, og annet bakgrunnsmateriale
- b) Bakgrunn: Presentasjon av saken og bakgrunnen for at Sanksjonsutvalget har saken til behandling.
 - c) Behandling: Vurdering av saken sett i forhold til fakta som foreligger, lovtekst, intensjon etc.
 - d) Konklusjon: Sanksjonsutvalgets vedtak med eventuelle begrunnelser, kommentarer etc.
 - e) Straffeutmåling: Sanksjonsutvalgets vedtak av straff i hht avsagt dom.
 - f) Videre klageadgang: Informasjon til partene om muligheten de har for å forfølge saken videre, f.eks. til Ankeutvalget.
 - g) Signering: Underskrift, datering etc.
- 15.5.22 Sanksjonsutvalgets leder oppretter og vedlikeholder separate elektroniske mapper for hver sak.
- 15.5.23 Alle parter, komiteer og utvalg som blir berørt av Sanksjonsutvalgets vedtak, skal straks informeres.
- 15.5.24 Sanksjonsutvalgets leder har ansvaret for at dom i saker blir offentliggjort til alle parter, og som nyhet på NBFs nettsider straks de er rettskraftige.

15.6 Instruks og mandat for NBFs Seriekomité

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.6.1 NBF skal ha egen Seriekomité jf. § 1.15.3e, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.6.2 Seriekomiteens formål er å være ansvarlig for oppsett og arrangering av ligaspillet unntatt veteranligaen, samt å motta klager og protester i den forbindelse.
- 15.6.3 NBFs Seriekomité skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14h, for en periode på 2 år. Etter forslag til Forbundstinget kan det foretas valg kun av leder. Hvis dette alternativet velges, skal alle de andre representanter oppnevnes av Forbundsstyret.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.6.4 På NBFs Forbundsting møter representant fra Seriekomiteen jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.6.5 Seriekomiteens leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan komiteens medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.6.6 Seriekomiteen skal utarbeide møteplan for hver sesong. Ut over dette skal komiteen innføre arbeidsrutiner som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.6.7 Seriekomiteen velger selv hvilken type m te de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.6.8 Seriekomiteen skal avholde når det er berammet i henhold til vedtatt møteplan, samt når komitéleder bestemmer det, eller n r et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.6.9 Seriekomiteens leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.6.10 Møtene ledes av Seriekomiteens leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede,

kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.6.11 På Seriekomiteens møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.6.12 Seriekomiteen er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.6.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.6.13 Seriekomiteen skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.6.7.

Oppgaver

- 15.6.14 Seriekomiteens oppgaver er:
- å stå ansvarlig for divisjonsoppsett, kampoppsett og terminlister i forbindelse med alt ligaspill, unntatt veteranligaen.
 - gjennomføring og arrangering av alt ligaspill inkl eventuelt kvalifiseringsspill, unntatt veteranligaen.
- 15.6.15 Seriekomiteen er ansvarlige tilretteleggere for kvalspill straks siste serierunde er spilt:
- bestemme spillested.
 - sende ut invitasjon.
 - delegere de praktiske forhold rundt avvikling.
 - resultatservice.
- 15.6.16 Seriekomiteen skal invitere til ny sesong straks siste serierunde er ferdig, med frist jf. § 5.12.1:
- gi informasjon om diverse frister jf. § 5.12 for påmelding, innbetaling av klubbavgift, innbetaling av påmeldingsgebyr, trekking av påmeldte lag etc.
 - gi informasjon om konsekvenser for brudd på bestemmelser, frister etc.
 - kontakte klubbene for å fylle opp divisjoner/avdelinger dersom noen lag trekker seg jf. § 5.4.4.
- 15.6.17 Seriekomiteen skal utarbeide avdelingsoppsett innenfor frister satt av Forbundstinget for henholdsvis utkast, høringsutkast og ferdig liste. Dette innbefatter å:
- foreta høringsrunde hos FS.
 - sørge for å være helt oppdatert med hensyn til eventuell startnekt som følge av manglende innbetalt klubbavgift eller andre uoppgjorte saker, før den endelige avdelingsoversikten offentliggjøres.
 - Ved sammensetning av avdelinger, skal økonomiske hensyn vektlegges, men ikke alene være avgjørende.
 - Avdelingene bør varieres geografisk over tid.
 - Det bør om mulig unngås å ha flere lag fra samme klubb i samme avdeling.
 - følge prosedyrer for endringer.
 - offentliggjøre avdelingsoppsettet.
- 15.6.18 Seriekomiteen skal utarbeide serieoppsett innenfor frister satt av Forbundstinget for hhv utkast, høringsutkast og ferdig terminliste. Dette innbefatter å:
- innhente nødvendig informasjon for arbeidet fra klubbene, ruteopplysninger m.m.
 - sørge for å være helt oppdatert med hensyn til eventuell startnekt som følge av manglende innbetalt klubbavgift eller andre uoppgjorte saker, før den endelige terminlisten offentliggjøres.
 - Fordeling av borte-/hjemmekamper skal så langt mulig være lik etter halvspilt serie.
 - følge prosedyrer for endringer, frister etc.
 - ha streng kvalitetskontroll av oppsettet, som f.eks. ikke for mange kamper i samme

- hall i en serierunde, god fordeling av eventuelle spillefrie serierunder m.m.
- f) offentliggjøre terminlisten ved å legge den ut på [bowling.no](http://www.bowling.no) innenfor frister satt av Forbundstinget.
 - g) følge rutiner ved eventuelle endringer:
 - i) før seriestart.
 - ii) etter seriestart.
- 15.6.19 Seriekomiteen skal behandle søknader om utsettelse av kamper.
- a) Søknad sendes skriftlig på egne søknadsskjema som kan hentes på NBFs nettsider.
 - b) Søknadsfrist for utsettelse er senest 1 –en- uke før seriekampen skulle vært spilt jf. § 5.17.2.
 - c) Seriekomiteen må gi svar til partene innen 48 timer etter mottatt søknad.
- 15.6.20 Seriekomiteen skal behandle alle saker i forbindelse med seriespillet jf. § 5.2.4 og veteranligaen jf. § 14.1.7. Fortolkning av eventuelle uklare regler i seriespillet foretas av NBFs Lovkomité, før Seriekomiteen eventuelt oversender det til Sanksjonsutvalget sammen med sin innstilling i saken, jf. §§ 13.7.19 og 13.11.4.
- 15.6.21 Seriekomiteen skal være høringsinstans i forbindelse med oppdatering av reglement for ligaspill.
- 15.6.22 Seriekomiteen skal utarbeide en rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- a) generelle fakta og informasjon om komiteens sammensetning og arbeid i perioden.
 - b) en kort oversikt over saker som har vært til behandling.
 - c) eventuelle forslag til forbedringer av seriesystemet.
 - d) problemstillinger og betraktninger komiteen har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

Saksbehandling

- 15.6.23 Saker til behandling i Seriekomiteen må meldes skriftlig. Bakgrunn, historikk, vitneutsagn, saksdokumenter etc. skal legges ved i den grad de foreligger.
- 15.6.24 Alle saker nummereres i den rekkefølge de ankommer komiteen, og beholder nummeret inntil det foreligger et endelig vedtak. Nummeret består av initialene SK (forkortelse av Seriekomiteen), nummer i rekkefølgen og årstall, delt med skråtegn; eks SK 11/2012.
- 15.6.25 Når saker kommer inn til behandling i Seriekomiteen skal alle medlemmene få samme informasjon.
- 15.6.26 Seriekomiteen skal ikke selv drive etterforskning, men kun forholde seg til de fakta som blir forelagt komiteen i saken. Ved mangelfulle opplysninger kan ytterligere informasjon etterspørres.
- 15.6.27 Skriftlige uttalelser fra Seriekomiteen skal inneholde:
- a) Fakta: Saksnummer, sakens tittel, hvem som har lagt frem saken for Seriekomiteen, dato for mottak av skriftlig melding, oversikt over fremlagte dokumenter, og annet bakgrunnsmateriale
 - b) Bakgrunn: Presentasjon av saken og bakgrunnen for at Seriekomiteen har saken til behandling.
 - c) Behandling: Vurdering av saken sett i forhold til fakta som foreligger, lovtekst, intensjon etc.
 - d) Konklusjon: Seriekomiteens vedtak med eventuelle begrunnelser, kommentarer etc.
 - e) Innstilling: Eventuelle forslag til justeringer av regelverket m/dato for ikrafttreden m.m.
 - f) Signering: Underskrift, datering etc.

- 15.6.28 Seriekomiteens leder oppretter og vedlikeholder separate elektroniske mapper for hver sak.
- 15.6.29 I hastesaker, kan enkeltmedlemmer i Seriekomiteen kontaktes. Medlemmet må da vurdere om svar kan gis direkte, og saken rapporteres internt etterpå, eller om de andre medlemmene må konsulteres før endelig svar gis. Alle parter som blir berørt av vedtaket skal straks informeres. Alle komitémedlemmene skal i etterkant informeres skriftlig om hvilke saker som er mottatt, og hvilke svar/vedtak som er gitt.
- 15.6.30 Saker som ikke meldes skriftlig med formelle krav til innhold jf. § 15.6.22 er å betrakte som forespørsler. Seriekomiteen vil kunne gi uregistrerte muntlige eller skriftlige svar også på slike henvendelser. Slike forespørsler kan rettes til et medlem i komiteen, og svar kan gis direkte. Svarene som gis er da å betrakte som råd og/eller rettledning, men kan ikke benyttes og refereres til som vedtak eller offisiell uttalelse fra NBFs Seriekomité. Alle komitémedlemmene skal i etterkant informeres skriftlig om hvilke forespørsler som er mottatt, og hvilke svar som er gitt.
- 15.6.31 Alle parter, komiteer og utvalg som blir berørt av Seriekomiteens vedtak, skal straks informeres.
- 15.6.32 Seriekomiteens leder har ansvaret for at de endringer og vedtak komiteen har gjort, blir offentliggjort straks.
- 15.6.33 Anke over Seriekomiteens vedtak som første instans, stiles til Ankeutvalget jf. § 5.2.5.

15.7 Instruks og mandat for NBFs Teknisk komité

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.7.1 NBF skal ha egen Teknisk komité jf. § 1.15.3f, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.7.2 Teknisk komité's formål er å være ansvarlig for godkjenning og kontroll av bowlinganlegg som brukes til konkurranse godkjent av NBF, samt å kunne ta initiativ til eller bistå under kontroll av personlig utstyr jf. § 4.16.
- 15.7.3 NBFs Teknisk komité skal:
- oppnevnes av Forbundsstyret jf. § 1.14.3 for en periode på 2 år.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.7.4 På NBFs Forbundsting møter en representant fra Teknisk komité jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.7.5 Teknisk komité's leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan komiteens medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.7.6 Teknisk komité skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.7.7 Teknisk komité velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.7.8 Teknisk komité skal avholde møte når det er berammet i henhold til vedtatt møteplan, samt når komitéleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.7.9 Teknisk komité's leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.7.10 Møtene ledes av Teknisk komité's leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede,

kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.7.11 På Teknisk komité's møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.7.12 Teknisk komité er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.7.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.7.13 Teknisk komité skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.7.7.

Oppgaver

- 15.7.14 Teknisk komité er ansvarlig for godkjenning og kontroll av anlegg, haller og baner jf. § 4.15, samt å kunne ta initiativ til eller bistå under kontroll av personlig utstyr jf. § 4.16.
- 15.7.15 Leder i Teknisk komité har ansvar for å:
- a) finne banekontrollører.
 - b) finne kulekontrollører.
 - c) sende oversikt til kontoret over hallene som er kontrollert (faktura, godkjenningsbevis med mer).
 - d) rapportere til Forbundsstyret.
 - e) bestemme omfanget av kulekontroller ved mesterskap.
- 15.7.16 Teknisk komité skal holde seg orientert om USBCs regler og oppfølging av disse.
- 15.7.17 Teknisk komité skal med sitt arbeid bidra til en generell heving av standarden i bowlinghallene.
- 15.7.18 Teknisk komité skal bidra til bedre samarbeid og forståelse mellom bowlinghallene og NBF.
- 15.7.19 Teknisk komité skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- a) generelle fakta og informasjon om komiteens sammensetning og arbeid i perioden.
 - b) en kort oversikt over saker som har vært til behandling.
 - c) problemstillinger og betraktninger komiteen har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

Godkjenning av anlegg – jf. § 4.15 o.a.

- 15.7.20 Teknisk komité skal sørge for å godkjenne alle bowlinganlegg i Norge hvor det skal kunne arrangeres godkjente konkurranser.
- 15.7.21 Nye bowlinganlegg skal være godkjent av Tekniske komité før godkjent spill kan finne sted.
- 15.7.22 Kontrollen omfatter ansats, overtramp, baner, bomrenner, kjegebord, kjegeledsett, kjegele og kjegeleisningsmaskinenes arbeidsområde.
- 15.7.23 Teknisk komité skal kunne foreta uanmeldte stikkkontroller når som helst i sesongen på alle ovennevnte områder.
- 15.7.24 Beviset på at banene er godkjent fylles ut av Teknisk komité, og sendes til hallen.

Godkjenningen har en gyldighet på 2 år. Teknisk komité har det formelle ansvaret for å følge opp frister for ny godkjenning.

- 15.7.25 Teknisk komité har i godkjenningsperioden full adgang til å foreta tekniske kontroller. Disse kontrollene skal være innenfor de rammer og bestemmelser IBF/ USBC har for godkjenning av bowlinghaller til godkjente bowlingarrangement. De prosedyrer Teknisk komité følger ved slike kontroller, skal være kjent for halleier.
- 15.7.26 Bowlingkretsen og de klubbene som har hallen som hjemmehall skal jf. § 4.15.3 ha beskjed dersom hallen underkjennes.
- 15.7.27 Forbundsstyret kan jf. § 4.15.4 gi midlertidig dispensasjon fra godkjenningen, dersom Teknisk komité ikke har rukket å utføre kontrollen.
- 15.7.28 Teknisk komité skal kunne underkjenne haller midlertidig ved enhver kontroll, og gi tidsbestemte dispensasjoner inntil manglene er utbedret.
- 15.7.29 Kostnadene ved godkjenningen belastes den enkelte halleier etter retningslinjer fastsatt av NBFs Teknisk komité og godkjent av Forbundsstyret jf. § 4.15.5.

Mesterskap

- 15.7.30 Teknisk komité skal, i løpet av de siste 6 måneder før arrangementet, foreta kontroll av haller som skal arrangere norske mesterskap.

15.8 Instruks og mandat for NBFs Inkluderingsutvalg

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.8.1 NBF skal ha et eget Inkluderingsutvalg jf. § 1.15.3g med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.8.2 Inkluderingsutvalgets formål er å arbeide for at deltakelsen fra underrepresenterte grupper i samfunnet skal økes i norsk bowling, ved å planlegge og utarbeide tiltak under mottoet integritet, likeverd, toleranse, forståelse og respekt.
- 15.8.3 NBFs Inkluderingsutvalg skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14i for en periode på 2 år.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i §§ 1.6.
- 15.8.4 På NBFs Forbundsting møter representant fra Inkluderingsutvalget jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.8.5 Inkluderingsutvalget leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.8.6 Inkluderingsutvalget skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.8.7 Inkluderingsutvalget velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.8.8 Inkluderingsutvalget skal avholde møte når utvalgsleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.8.9 Inkluderingsutvalgets leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.8.10 Møtene ledes av Inkluderingsutvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede,

kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.8.11 På Inkluderingsutvalgets møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.8.12 Inkluderingsutvalget er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.10.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.8.13 Inkluderingsutvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15 10.7.

Oppgaver

- 15.8.14 Inkluderingsutvalgets oppgaver er:
- å arbeide for at flest mulig gis mulighet til å spille bowling ut fra sine ønsker og behov, jf. NIFs formålsparagraf § 1-2.
 - etablere egen nettside for integrering og inkludering på bowling.no.
 - følge opp bowlingmiljøet for døve, og bruke erfaringer derfra i det videre arbeidet mot andre målgrupper.
 - utarbeide regelverk og retningslinjer etter behov sammen med Forbundsstyret og Lovkomiteen.
- 15.8.15 Inkluderingsutvalget målsetning skal være:
- integritet, likeverd, toleranse, forståelse og respekt.
 - at alle er velkomne og skal føle seg trygge i det norske bowlingmiljøet.
 - at forhold som begrenser enkelte gruppers deltakelse fjernes der det lar seg gjøre.
 - nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisitet, livssyn, seksuell orientering og funksjonshemming.
 - å øke innvandrereforeldres deltakelse og engasjement i idrettslag.
 - å øke bowlingsportens evne og mulighet til å være inkluderingsarenaer i nærmiljøet.
 - å motvirke økonomiske og kulturelle barrierer som kan være til hinder for å delta i organisert idrettsaktivitet.
 - at bowling oppfattes som en arena for sosialt fellesskap og muligheter for positive fysiske, psykologiske og sosiale opplevelser.
 - inkludering av personer med funksjonsnedsettelse.
- 15.8.16 Målgrupper for inkluderings- og integreringsarbeidet er:
- fysisk og psykisk funksjonshemmede.
 - innvandrere/fremmedspråklige.
 - barn og ungdom med minoritetsspråklig bakgrunn, spesielt jenter.
 - barn og ungdom som har problemer med å finne seg til rette i andre aktiviteter.
- 15.8.17 Inkluderingsutvalget skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
 - en kort oversikt over oppgavene de har hatt i perioden.
 - problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

Bakgrunn

Siden 1996 har Norges idrettsforbund og de olympiske og paralympiske komiteer arbeidet for å inkludere idrett for personer med funksjonsnedsettelse i sine vanlige særforbund. I 2007 ble kronen satt på verket; alle organisasjonsledd som var spesielt

beregnet for personer med funksjonsnedsettelse ble oppløst, og alle ordinære særforbund påtok seg ansvar for å ivareta disse i sine virksomheter. Denne måten å organisere idretten på er enestående i verden – de fleste andre land har enten egne idrettsorganisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse, eller ingen ting!

I vårt hjemlige idrettsmiljø er det noen klare utfordringer i utviklingen mot en mer inkluderende breddeidrett. På den ene siden ser det ut til at holdningene til å inkludere personer med funksjonsnedsettelse er positive i organisasjonen, men spørsmålet er hvor langt det egentlig strekker seg i praktisk prioritering i hverdagen.

15.9 Instruks og mandat for NBFs Ungdomsutvalg

Vedtatt av Forbundsstyret 15.08.2015.

Formalia

- 15.9.1 NBF skal ha et eget Ungdomsutvalg jf. § 1.15.3h, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.9.2 Ungdomsutvalgets formål er å være NBFs faglige organ for ungdoms- og rekrutteringsaktiviteter i forbundet.
- 15.9.3 NBFs Ungdomsutvalg skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14j for en periode på 2 år. Etter forslag til Forbundstinget kan det foretas valg kun av leder. Hvis dette alternativet velges, skal alle de andre representanter oppnevnes av Forbundsstyret.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.
Et medlem kan bli valgt inn i Ungdomsutvalget fra det året en fyller 15 år til og med det året en fyller 26 år.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i §§ 1.6.
- 15.9.4 På NBFs Forbundsting møter representant fra Ungdomsutvalget jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.9.5 Ungdomsutvalgets leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Økonomi

- 15.9.6 Ungdomsutvalget har en egen post i budsjettet. Størrelsen fastsettes av FS.

Møter

- 15.9.7 Ungdomsutvalget skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.9.8 Ungdomsutvalget velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.9.9 Ungdomsutvalget skal avholde møte når utvalgsleder bestemmer det, eller når et flertall

av komitémedlemmene forlanger det.

- 15.9.10 Ungdomsutvalgets leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.9.11 Møtene ledes av Ungdomsutvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede, kan ikke møtet settes gyldig.
- 15.9.12 På Ungdomsutvalgets møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlem har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.9.13 Ungdomsutvalget er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.8.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.9.14 Ungdomsutvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.8.7.

Oppgaver

- 15.9.15 Ungdomsutvalgets oppgaver er å:
- a) jobbe målrettet for å styrke ungdomsidretten innen bowling i Norge.
 - b) sørge for å engasjere ungdom i bowlingmiljøet gjennom tiltak som for eks. kurs, konferanser, turneringer osv.
 - c) være aktiv i arbeidsgruppe for NM Junior sgl/dbl og NM Ungdom sgl/dbl.
 - d) være aktiv i arbeidsgruppe for sommerleiren for medlemmer i alderen 13-19 år.
 - e) se på tiltak for ungdom i alderen 20-26 år.
 - f) delta på Lederkurs for Ungdom, Olympiske akademi og andre kurs for ungdom i regi av NIF.
 - g) jobbe for å øke ungdomsrepresentasjonen i organisasjonsledd.
- 15.9.16 Ungdomsutvalget skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- a) generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
 - b) en kort oversikt over oppgavene de har hatt i perioden.
 - c) problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

15.10 Instruks og mandat for NBFs Veteranutvalg

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.10.1 NBF skal ha et eget Veteranutvalg jf. § 1.15.3i, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.10.2 Veteranutvalgets formål er å være NBFs faglige organ for veteranaktivitetene i forbundet.
- 15.10.3 NBFs Veteranutvalg skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14k for en periode på 2 år. Etter forslag til Forbundstinget kan det foretas valg kun av leder. Hvis dette alternativet velges, skal alle de andre representanter oppnevnes av Forbundsstyret.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i §§ 1.6.
- 15.10.4 På NBFs Forbundsting møter representant fra Veteranutvalget jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.10.5 Veteranutvalgets leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.10.6 Veteranutvalget skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.10.7 Veteranutvalget velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.10.8 Veteranutvalget skal avholde møte når utvalgsleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.10.9 Veteranutvalgets leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.10.10 Møtene ledes av Veteranutvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede,

kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.10.11 På Veteranutvalgets møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.10.12 Veteranutvalget er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.8.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.10.13 Veteranutvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.8.7.

Oppgaver

- 15.10.14 Veteranutvalgets oppgaver er å:
- være ansvarlig for oppsett og arrangering av veteranligaen.
 - være rådgivende organ for arrangørene av NM Veteran sgl/dbl og NM Veteran klubblag.
- 15.10.15 Veteranutvalget skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
 - en kort oversikt over oppgavene de har hatt i perioden.
 - problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

15.11 Instruks og mandat for NBFs Utvalg for døve og hørselshemmede

Vedtatt av Forbundsstyret 10.08.2019.

Formalia

- 15.11.1 NBF skal ha et eget Utvalg for døve og hørselshemmede jf. § 1.15.3j, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.11.2 Utvalgets formål er å være NBFs faglige organ for døve og hørselshemmedes aktiviteter i forbundet.
- 15.11.3 NBFs Utvalg for døve og hørselshemmede skal:
- velges av Forbundstinget jf. §1.13.14l for en periode på 2 år. Etter forslag til Forbundstinget kan det foretas valg kun av leder. Hvis dette alternativet velges, skal alle de andre representanter oppnevnes av Forbundsstyret.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i §§ 1.6.
- 15.11.4 På NBFs Forbundsting møter representant fra Utvalget for døve og hørselshemmede jf. 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.11.5 Leder og medlemmer for Utvalget for døve og hørselshemmede kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.11.6 Utvalget for døve og hørselshemmede skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.11.7 Utvalget for døve og hørselshemmede velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk tilstede på samme sted til samme tid. Denne møteformen er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - Fjernmøte ved bruk av videokonferanse og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.11.8 Utvalget for døve og hørselshemmede skal avholde møte når utvalgets leder bestemmer det, eller når et flertall av utvalgsmedlemmene forlanger det.
- 15.11.9 Leder av Utvalget for døve og hørselshemmede er ansvarlig for innkalling til møter.

- 15.11.10 Møtene ledes av utvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede, kan ikke møtes settes gyldig.
- 15.11.11 På utvalgets møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlemmer har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.11.12 Utvalget er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.8.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.11.13 Utvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.8.7.

Oppgaver

- 15.11.14 Utvalget for døve og hørselshemmedes oppgaver er å:
- a) stimulere til økt rekruttering
 - b) bidra med tilrettelegging av grunnkurs i bowling
 - c) være ansvarlig for oppsett og arrangering av døveligaen.
 - d) være aktiv i arbeidsgruppe for NM Døve og hørselshemmede
 - e) bistå ved arrangement for døve og hørselshemmede.
- 15.11.15 Utvalget for døve og hørselshemmede skal utarbeide egen rapport til Forbundsstinget, som behandles jf. § 1.13.8. Rapporten skal inneholde:
- a) generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
 - b) en kort oversikt over oppgavene de har hatt i perioden.
 - c) problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundsstinget å ta stilling til.

15.12 Instruks og mandat for NBFs Draktutvalg

Vedtatt av Forbundsstyret 05.06.2021.

Formalia

- 15.12.1 Draktutvalgets formål er å være NBFs faglige organ for håndheving og videreutvikling draktreglement i forbundet.
- 15.12.2 NBFs Draktutvalg skal:
- oppnevnes av Forbundsstyret jf. § 1.14.3 for en periode på 2 år.
 - bestå av leder og 2 medlemmer.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. § 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.12.3 FS oppnevner medlemmer for én tingperiode.
- 15.12.4 Draktutvalget rapporterer til FS.
- 15.12.5 Draktutvalgets medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundsstyret. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan utvalgets medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.12.6 Draktutvalget skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.12.7 Draktutvalget velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.12.8 Draktutvalget skal avholde møte når utvalgsleder bestemmer det, eller når et flertall av medlemmene forlanger det.
- 15.12.9 Draktutvalgets leder er ansvarlig for innkalling til møter.
- 15.12.10 Møtene ledes av utvalgets leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede, kan ikke møtet settes gyldig.
- 15.12.11 Draktutvalget skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15 8.7.

Oppgaver

- 15.12.12 Draktutvalgets oppgaver er å:
- jobbe målrettet for å styrke bevissthet om bekledning.

- b) motta og avgjøre søknader om godkjenning av drakter.
- c) informere administrasjonen om nye godkjente drakter som skal legges ut på hjemmesiden.
- d) vurdere behov for endringer i draktreglementet og eventuelt fremme forslag om endringer til FS.

15.12.13 Draktutvalget skal utarbeide egen rapport til Forbundstinget, som behandles jf. § 1.13.8.

Rapporten skal inneholde:

- a) generelle fakta og informasjon om utvalgets sammensetning og arbeid i perioden.
- b) en kort oversikt over oppgavene de har hatt i perioden.
- c) problemstillinger og betraktninger utvalget har gjort seg, og som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.

15.13 Instruks og mandat for NBFs Valgkomité

Vedtatt av Forbundsstyret 14.06.2014.

Formalia

- 15.13.1 NBF skal ha egen Valgkomité jf. § 1.15.3l, med egen instruks og definert mandat jf. § 1.15.
- 15.13.2 Valgkomiteens formål er å finne frem til, og å fremme forslag til Forbundstinget på kandidater til vervene i Forbundsstyret, komiteer og utvalg som skal velges der, med unntak av Valgkomiteen selv.
- 15.13.3 NBFs Valgkomité skal:
- velges av Forbundstinget jf. § 1.13.14d i for en periode på 2 år.
 - velges på fritt grunnlag, etter innstilling fra Forbundsstyret. Valgkomiteens medlemmer skal rekrutteres med god geografisk spredning.
 - bestå av leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem.
 - bestå av medlemmer av begge kjønn jf. §§ 1.5.
 - for øvrig velges i henhold til bestemmelsene i § 1.6.
- 15.13.4 På NBFs Forbundsting møter Valgkomiteens medlemmer jf. § 1.12, uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor deres arbeidsområde.
- 15.13.5 Valgkomiteens leder og medlemmer kan jf. § 1.9.1 motta en rimelig godtgjøring for sitt arbeid. Denne godtgjøringen fastsettes av Forbundstinget. Refusjon for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjøring etter dette punktet skal fremgå av budsjett og regnskap. Ut over dette kan komiteens medlemmer motta refusjon for utgifter til telefon, forbruksmateriell etc.

Møter

- 15.13.6 Valgkomiteen skal innføre arbeidsrutiner og utarbeide møteplan som tilpasses behov og arbeidsmengde.
- 15.13.7 Valgkomiteen velger selv hvilken type møte de skal holde og når, ut fra praktiske, tidsmessige, geografiske og/eller økonomiske grunner. Man kan velge mellom:
- møter der deltakerne er fysisk til stede på samme sted til samme tid. Denne møteform er å foretrekke, men krever planlegging og legger beslag på tid og ressurser med tanke på logistikk, reise etc.
 - telefonmøte eller videokonferanse, der alle deltakerne kan kommunisere med hverandre direkte i sann tid. Her kan saker behandles siden alle er delaktige samtidig, og vedtak kan fattes på vanlig måte ved avstemning.
 - fjernmøte ved bruk av telefon og e-post, SMS-meldinger eller annen teknologi som gjør det mulig å få kommunisert saksdokumenter. Dette vil ofte være eneste utvei f.eks. der raske beslutninger må tas. Det forutsetter at alle deltakerne må få samme tilgang til all informasjonen som blir gitt og saksdokumentene som blir forelagt.
- 15.13.8 Valgkomiteen skal avholde møte når komitéleder bestemmer det, eller når et flertall av komitémedlemmene forlanger det.
- 15.13.9 Valgkomiteens leder er ansvarlig for å organisere arbeidet og innkalling til møter.
- 15.13.10 Møtene ledes av Valgkomiteens leder. Dersom leder er fraværende, inhabil, melder forfall e.l., ledes møtet av valgt nestleder eller et annet medlem som utpekes til vikarierende møteleder. Dersom verken leder eller nestleder/valgt møteleder er til stede, kan ikke møtet settes gyldig.

- 15.13.11 På Valgkomiteens møter er det de 3 faste medlemmene som har stemmerett. Varamedlem har møte- og talerett på møtene. Varamedlem som innkalles for å ta sete i stedet for et fast medlem, får da samme stemmerett som det ordinære medlemmet har. Tilsvarende gjelder dersom et varamedlem på et møte må tre inn i stedet for en annen i forbindelse med inhabilitet e.l. i enkeltsaker.
- 15.13.12 Valgkomiteen er, dersom møtet er lovlig satt jf. § 15.9.10, beslutningsdyktig når 3 valgte medlemmer/varamedlem er til stede. Avgjørelser i saker bestemmes ved simpelt flertall.
- 15.13.13 Valgkomiteen skal føre protokoll fra alle sine møter uavhengig av møteform jf. § 15.9.7.

Oppgaver

- 15.13.14 Valgkomiteens oppgave er å fremme forslag til Forbundstinget på kandidater til Forbundsstyret, og de komiteer og utvalg NBFs lover tillegger Forbundstinget å velge jf. § 1.13.14. Valgkomiteen skal ikke fremme forslag til ny valgkomité.
- 15.13.15 Valgkomiteen skal:
- holde seg godt orientert om forbundets virksomhet gjennom hele tingperioden.
 - skaffe seg kunnskap om hvordan de tillitsvalgte fungerer i de oppgavene de er valgt til.
 - begynne arbeidet med å skaffe kandidater til styre, komiteer og utvalg minst 4 måneder før Forbundstinget.
 - Valgkomiteens innstilling til Forbundstinget skal være klar minimum 2 uker før Forbundstinget.
 - Valgkomiteens innstilling skal følge sakspapirene til Forbundstinget.
- 15.13.16 Medlem av Valgkomité som selv blir kandidat til verv, plikter å tre ut av Valgkomiteen. Fratrer et medlem i løpet av valgperioden, går varamedlemmet inn som fast medlem av Valgkomiteen. Forbundsstyret kan i så fall vurdere å oppnevne nytt varamedlem til komiteen.
- 15.13.17 Varamedlemmet deltar i arbeidet etter innkalling, eller nærmere avtale fra komitélederen. Varamedlemmet skal fortløpende underrettes om arbeidet og motta all skriftlig dokumentasjon.
- 15.13.18 Valgkomiteen skal på forhånd ha avklart med de innstilte kandidatene, at de er forberedt på å ta det aktuelle vervet.
- 15.13.19 Valgkomiteen skal tilstrebe å komme med enstemmig innstilling. Om det ikke lykkes, må delt innstilling aksepteres.
- 15.13.20 På Forbundstinget skal Valgkomiteen selv legge frem sin innstilling på kandidater til vervene i Forbundsstyret, komiteer og utvalg jf. § 15.11.14.
- 15.13.21 I forbindelse med at Valgkomiteen legger frem sin innstilling:
- skal de først gi Forbundstinget en orientering med generelle fakta og informasjon om komiteens sammensetning og arbeid i perioden.
 - kan de eventuelt fremme problemstillinger og betraktninger komiteen har gjort seg, som både kan være av generell interesse og eventuelt aktuelle for Forbundstinget å ta stilling til.